

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva České národní banky za rok 2004

Česká národní banka
2005

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-42864>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 17.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

VÝROČNÍ ZPRÁVA

4

200

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ÚVODNÍ SLOVO GUVERNÉRA	6
POSÍLÁNÍ	8
ZODPOVĚDNOST	9
1. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE	11
BANKOVNÍ RADA	12
VYŠŠÍ MANAGEMENT ČNB	12
ÚSTŘEDÍ	12
POBOČKY	13
ORGANIZAČNÍ SCHÉMA	15
2. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ	17
MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ	19
OPERACE NA FINANČNÍM TRHU	21
EKONOMICKÝ VÝZKUM	24
FINANČNÍ STABILITA	27
BANKOVNÍ SEKTOR A JEHO REGULACE	29
PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK	32
ČNB JAKO BANKA STÁTU	35
STATISTIKA	36
EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE, ZAHRANIČNÍ TECHNICKÁ POMOC	38
ČNB JAKO SPRÁVNÍ ORGÁN	41
TECHNOLOGIE A BEZPEČNOST	42
3. ČNB A VEŘEJNOST	45
EXTERNÍ KOMUNIKACE	46
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	47
EXPOZICE	47
ODBORNÁ KNIHOVNA	49
KONGRESOVÉ CENTRUM	49
4. ČNB A JEJÍ LIDÉ	53
5. HOSPODAŘENÍ ČNB	59

Časový úsek, který charakterizuje tato výroční zpráva, přinesl v řadě ohledů významné změny pro Českou republiku i pro Českou národní banku. Česká republika se v květnu 2004 stala členskou zemí EU a Česká národní banka členem Evropského systému centrálních bank. Tím se završila jedna etapa dosavadního úsilí o integraci do evropských struktur. Dovolím si konstatovat, že zmíněný vstup do nových podmínek jsme úspěšně zvládli.

Členství v Evropském systému centrálních bank znamená přímé zapojení širokého okruhu zaměstnanců České národní banky do jeho činnosti. Zatímco dosud jsme se s aktivitami Evropské centrální banky seznamovali, nyní se aktivně podílíme na jejich realizaci. Zástupci České národní banky pracují v různých výborech a komisích, spolupracují při přípravě dokumentů, při jejich posouzení a následné implementaci. V návaznosti na dosavadní výsledky je naším cílem systematicky budovat pozici České národní banky jako respektovaného člena Evropského systému centrálních bank.

Rok 2004 přinesl pozitivní výsledky i ve vztahu k plnění základního cíle České národní banky. Jím nadále zůstává stabilizace inflace na nízké úrovni, v blízkosti inflačního cíle. Větší část roku 2004 se dařilo udržovat inflaci v cíleném pásmu, přestože vedle obvyklých rizik byl zejména vstup do EU ex ante spojen se zvýšenou mírou nejistoty ohledně jeho možných strukturálních a cenových důsledků. Zdokonalili jsme také naše predikční procesy, jejich organizaci a technické postupy, jichž využíváme.

Výzva pro měnovou politiku nyní spočívá v tom, aby se nízká inflace stala trvalou charakteristikou české ekonomiky. V logice tohoto záměru byl v roce 2004 stanoven inflační cíl na období od ledna 2006 do doby přijetí eura, který nás zavazuje udržovat meziroční inflaci kolem tří procent. Tato hladina odpovídá potřebám konvergující ekonomiky a současně odráží nároky budoucího plnění maastrichtského kritéria inflace. Realizace takto jasně definované měnové strategie představuje přínos ČNB k udržení stabilního makroekonomického prostředí a k dlouhodobě udržitelnému hospodářskému růstu.

V roce 2004 se podařilo významně pokročit i v oblasti bankovního dohledu a regulace. Bankovní sektor dosáhl zejména díky dokončené restrukturalizaci velmi dobrých hospodářských výsledků a fungoval bezproblémově. Do popředí pozornosti bankovního dohledu se dostala kvalita řízení rizik a kontrolních mechanismů bank. V regulatorní oblasti dominovalo úsilí o dosažení plné kompatibility s mezinárodními standardy. Hlavní výzvou do budoucna je implementace nového konceptu kapitálové přiměřenosti (tzv. Basel II) a s tím související vytvoření komplexního hodnocení rizikového profilu bank.

V roce 2004 pokračovala diskuze o budoucím uspořádání dozoru nad finančním trhem. Česká národní banka podpořila záměr k jeho integraci ve dvou fázích. V první fázi převezme Česká národní banka dohled nad úvěrovými družstvy a Komise pro cenné papíry dozor nad pojišťovnamy a penzijními fondy. Tento postup nám umožní vytvořit podmínky pro nezbytné sblížení standardů, postupů i vnitřní kultury jednotlivých regulátorů. Druhým krokem bude vytvoření jednoho místa zodpovědného za regulaci a dozor nad celým finančním trhem v ČR. V průběhu roku 2004 byly sloučeny dříve samostatné útvary bankovního dohledu a regulace do jedné sekce a provedeny další navazující institucionální změny.

Bankovní systém zůstává i nadále jádrem finančního systému. Váha nebankovních finančních institucí a produktů, které soutěží s tradičními bankovními službami, však trvale narůstá. Analýza finanční stability, jejích rizik a odolnosti finančních systémů vůči šokům se v posledních letech dostala do popředí pozornosti mezinárodních institucí i centrálních bank. V České národní bance jsme na to reagovali již dříve při definování priorit ekonomického výzkumu s cílem vytvářet analytické zázemí v této oblasti. V roce 2004 jsme postoupili dále. Na základě rozhodnutí bankovní rady bylo v rámci samostatného odboru ekonomického výzkumu vytvořeno specializované pracoviště finanční stability. Jeho úkolem je systematicky analyzovat problematiku finanční stability a s využitím poznatků i dalších útvarů banky každoročně zpracovávat a předkládat Zprávu o finanční stabilitě. První z těchto zpráv bankovní rada projednala a schválila v prosinci 2004. Následně byla tato zpráva zpřístupněna i široké veřejnosti.

ČNB vykázala i v roce 2004 ztrátu, která byla stejně jako v minulých letech důsledkem zpevnění kurzu koruny. Pevnější koruna vede k nižší korunové hodnotě devizových rezerv a v hospodaření ČNB vytváří kurzovou ztrátu. Způsoby snižování a omezování ztráty spočívají v efektivním investování devizových rezerv, postupné optimalizaci jejich objemu a v neposlední řadě v úspornosti a snižování provozních nákladů ČNB. To se i v minulém roce dařilo. Musíme však počítat s tím, že ke snižování kumulované ztráty a jejímu úplnému pokrytí ze zisků centrální banky dojde až v delším časovém horizontu.

Uplynulý rok byl pro Českou národní banku významný i z hlediska jejího vlastního směřování. Jednotlivé útvary banky vyhodnotily plnění úkolů vymezených koncepčními dokumenty „Výzvy pro ČNB“ a „Střednědobá koncepce pro období let 2002 – 2004“. Lze konstatovat, že toto období bylo úspěšné a stanovené úkoly se podařilo splnit. Chtěl bych proto poděkovat všem pracovníkům ČNB, kteří k tomu přispěli svým profesionálním přístupem a každodenní činností.

Zároveň je zřejmé, že podmínky, v nichž bude centrální banka dále naplňovat své poslání a cíle, se významně změnily. Z toho důvodu jsme vypracovali obsahově zcela nové dokumenty pro období let 2005 – 2010. Tyto dokumenty se po projednání a schválení bankovní radou ve druhé polovině roku 2004 staly závaznou orientací a kritériem pro činnost všech útvarů až do přijetí eura. Jejich naplňování předurčí budoucí podobu naší centrální banky, její institucionální kulturu i úspěšnost. Oba nové materiály („Výzvy pro ČNB na období 2005 – 2010“ a „Střednědobá koncepce ČNB na období 2005 – 2010“) jsou v plném znění k dispozici na webové stránce ČNB.

Rok 2004 byl specifický i v tom, že těsně po jeho skončení čtyřem členům bankovní rady vypršel šestiletý funkční mandát. Bankovní rada ve starém složení odvedla v minulých šesti letech velký kus práce a za to patří všem jejím členům můj dík. Potvrzují to nejen výsledky prezentované v této výroční zprávě, ale i celkové příznivé povědomí v naší i mezinárodní veřejnosti. Česká národní banka je v období, kdy dochází k obměně bankovní rady, funkční a kredibilní institucí.

Zdeněk Tůma
guvernér

Poslání České národní banky vyplývá z Ústavy České republiky a ze zákona¹. Ten určuje za její hlavní cíl péči o cenovou stabilitu, a pokud tím není dotčen tento hlavní cíl, ukládá ČNB podporovat obecnou hospodářskou politiku vlády i hospodářské politiky v Evropském společenství. V souladu s tímto posláním ji zmocňuje vykonávat stanovené činnosti, upravuje nástroje měnové regulace a vymezuje pravomoci jejího hlavního řídicího orgánu, bankovní rady.

Cenová stabilita je definována inflačním cílem. ČNB usiluje o dosažení tohoto cíle změnami měnověpolitických úrokových sazeb, případně dalšími nástroji a opatřeními v rámci měnové politiky, určenými bankovní radou.

Naplňování tohoto poslání – udržování nízké a stabilní inflace – je základem každé důvěryhodné a stabilní měny. Významným atributem dobré měny je však i spolehlivost platidel, plynulost jejich oběhu a funkčnost platebního styku. ČNB je proto svěřeno výhradní právo vydávat bankovky a mince a uloženo řídit peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank.

Klíčový význam pro důvěryhodnost měny má stabilita finančního systému, odvislá od spolehlivosti jeho jednotlivých článků a funkčnosti jeho segmentů. Ty také určují jeho celkovou odolnost proti dopadům individuálních podnikatelských selhání i hospodářským výkyvům. ČNB je proto angažována v odhalování slabin a hrozeb pro stabilitu finančního systému: vykonává dohled nad bankami, analyzuje informace o chování nebankovních finančních zprostředkovatelů, hodnotí ekonomickou situaci, její výhled a vývoj na finančních trzích i z pohledu rizik pro domácí finanční systém a zkoumá potenciál jejich dopadů a šíření (pokud by se materializovala). Poslání ČNB zahrnuje i činnosti směřující k omezení těchto rizik. Vedle regulatorních aktivit vůči bankám (případně dalším subjektům podnikajícím v bankovních činnostech), které mají rozhodující váhu v domácím finančním sektoru a zprostředkování, je jimi péče o posilování finanční infrastruktury, spolehlivosti a bezpečnosti domácího platebního a zúčtovacího styku i platebního a zúčtovacího styku ve vztahu k zahraničí. Ve výjimečných případech může podpořit likviditu bankovní instituce poskytnutím krátkodobého zajištěného úvěru.

Ode dne přistoupení České republiky k Evropské unii je ČNB součástí Evropského systému centrálních bank (ESCB). Jako člen ESCB a dalších mezinárodních organizací je zavázána podílet se na jejich činnosti a přispívat ke zlepšování evropského a mezinárodního měnového systému.

ČNB vykonává svůj mandát v souladu se zásadami otevřeného tržního hospodářství; pokud tím není dotčen její hlavní cíl, podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu, spolupracuje s dalšími domácími institucemi, zahraničními centrálními bankami, orgány dohledu nad bankami a finančními trhy jiných zemí i s mezinárodními institucemi.

¹ Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992, ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb. a 515/2002 Sb. Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění změn provedených zákonem č. 60/1993 Sb., zákonem č. 15/1998 Sb., zákonem č. 442/2000 Sb., nálezem Ústavního soudu vyhlášeným pod č. 278/2001 Sb., zákonem č. 482/2001 Sb., zákonem č. 127/2002 Sb. a zákonem č. 257/2004 Sb.

Česká národní banka pravidelně informuje o své činnosti vydáváním řady periodických publikací. Zmiňme alespoň čtvrtletně vydávané Zprávy o inflaci nebo roční zprávy o vývoji bankovního sektoru (Bankovní dohled) a ve stejné periodicitě vydávané Zprávy o finanční stabilitě. Všechny publikace ČNB jsou v elektronické podobě k dispozici na webových stránkách ČNB (www.cnb.cz).

Ze zákona o ČNB vyplývá pro banku povinnost předkládat Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR pravidelné zprávy o měnovém vývoji. Tvoří je Zprávy o inflaci a od roku 2004 Zprávy o finanční stabilitě. Zprávy předkládá v pravidelných intervalech guvernér ČNB, který se účastní jejich projednávání na schůzi Poslanecké sněmovny a odpovídá na vznesené dotazy.

Hospodaření ČNB je stejně jako u privátních/komerčních bank ověřováno externími auditory. V oblasti výdajů na pořízení majetku a provoz banky je oprávněn vykonávat kontrolu v ČNB Nejvyšší kontrolní úřad. Česká národní banka předkládá Poslanecké sněmovně k projednání roční zprávu o výsledku hospodaření, jejíž součástí je i zpráva externího auditora.

Informace o hospodaření jsou také součástí Výroční zprávy ČNB, která obsahuje i základní údaje o organizaci, měnovém vývoji a činnostech banky v dalších oblastech.

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

BANKOVNÍ RADA

Bankovní rada je nejvyšším řídicím orgánem ČNB s kolektivním rozhodováním. Je sedmičlenná, jejími členy jsou guvernér, který bankovní radě předsedá, dva viceguvernéři a čtyři vrchní ředitelé. Bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů.

Bankovní rada určuje měnovou politiku a nástroje pro její uskutečňování. Přijímá zásadní opatření vyplývající z dohledu nad bankovním sektorem a z výkonu dalších činností, rozhoduje o rozkladech ve správním řízení. Stanoví celkovou strategii rozvoje ČNB, schvaluje rozpočet ČNB, rozpočtová pravidla, druhy fondů ČNB, jejich výši a použití. Rozhoduje o organizačním uspořádání, schvaluje Organizační řád ČNB a jeho změny. Jmenuje a odvolává vedoucí zaměstnance ČNB a správce nucené správy.

Členové bankovní rady vykonávají dohled na základní činnosti ČNB zabezpečované jednotlivými sekcemi, samostatnými odbory a pobočkami (oblastmi exekutivního řízení) podle rozhodnutí bankovní rady.

VYŠŠÍ MANAGEMENT ČNB

Ředitelé sekcí, ředitelé samostatných odborů ústředí a ředitelé poboček odpovídají v rámci celkové strategie rozvoje ČNB, schválených střednědobých koncepcí a ročních programů činnosti za efektivní plnění úkolů v oblastech jejich působnosti a pravomocí vymezených organizačním řádem. Jejich kompetence a odpovědnosti zahrnují zejména řídicí a metodické činnosti, předkládání návrhů a řešení otázek zásadního významu na jednání bankovní rady, plnění rozhodnutí přijatých bankovní radou a určení cílů pro podřízené zaměstnance.

Ředitelé dále zajišťují výkon práv a povinností zaměstnavatele vyplývající z pracovněprávních vztahů vůči zaměstnancům, navrhují jmenování a odvolání vedoucích zaměstnanců ve své působnosti. Odpovídají za spolupráci s ostatními útvary banky a s partnerskými institucemi v tuzemsku a v zahraničí.

ÚSTŘEDÍ

Organizační strukturu ČNB tvoří ústředí se sídlem v Praze a regionální pobočky. Základním organizačním článkem ústředí jsou sekce a samostatné odbory, které odpovídají za metodické řízení příslušné oblasti činnosti určené organizačním řádem. V ústředí je soustředěn výkon hlavních činností banky, řízení poboček a podpůrné a servisní činnosti. Koordinace mezi jednotlivými oblastmi činnosti, která v řadě případů zasahuje do působnosti více sekcí a je závislá na jejich úzké spolupráci, je zajišťována stálými poradními orgány, komisemi a projektovými týmy.

Hlavním cílem v oblasti řízení a vnitřní organizace je udržet přehlednou a relativně jednoduchou organizační strukturu, posilovat vnitřní kontrolní systém a jeho mechanismy (např. pomocí vnitřního auditu a kontroly, dodržováním souladu činností ČNB s právními normami, vnitřními předpisy a obecnými etickými principy/compliance), zlepšovat systém řízení rizik a vytvářet podmínky pro efektivní řízení činností a procesů při flexibilitě umožňující projektově orientované řízení a cílenou rotaci zaměstnanců.

V roce 2004 bylo realizováno několik změn. Došlo ke sloučení dvou sekcí do sekce bankovní regulace a dohledu. Tato změna má za cíl užší provázání regulačních postupů, využití zkušeností z jejich aplikace získaných v rámci prováděných kontrol, sjednocení řízení a lepší koordinaci. Nově byla vymezena působnost a upraveny činnosti jejich odborů.

V sekci měnové a statistiky byly provedeny organizační změny spočívající ve snížení počtu odborů a v novém definování a přeskupení některých činností. Jejich cílem bylo spojení analytických a statistických činností dle vznikajících potřeb, zlepšení slučitelnosti agend v rámci jednotlivých odborů a komunikace s ECB.

Byla rozšířena působnost samostatného odboru ekonomického výzkumu o referát finanční stability, který byl pověřen zpracováním a koordinací analýz a prognóz v oblasti finanční stability a přípravou pravidelných Zpráv o finanční stabilitě.

Dále byly aktualizovány odpovědnosti některých organizačních útvarů mj. v souvislosti se vstupem ČR do EU a ČNB do ESCB. Došlo také k rozšíření zákonných povinností ČNB v boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti u nebankovních subjektů a k doplnění nástrojů systému vnitřního řízení.

POBOČKY

Pobočky ČNB zastupují banku v regionu své působnosti a jsou kontaktním místem pro styk ČNB se zástupci bank, s orgány státní správy a samosprávy, s finančními orgány, ČSÚ, vybranou klientelou a s dalšími právníckými a fyzickými osobami, jestliže jednají s ČNB na základě příslušných právních předpisů. Mezi hlavní činnosti poboček patří zajišťování správy zásob peněz, vedení účtů státní pokladny a ostatních klientů ČNB v působnosti pobočky, provádění hotovostního a bezhotovostního platebního styku, provozování instalovaných bezpečnostních schránek a vedení účetnictví pobočky. Ve vymezeném rozsahu pobočky dále zajišťují vedení správních řízení a výkon devizového dohledu a kontroly opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, agendu krizového řízení v působnosti pobočky a sběr a zpracování dat za směnárenské operace a regionálních dat pro konjunkturální šetření.

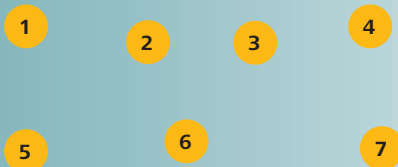
Pobočky a jejich regionální působnost

Z racionalizačních důvodů ČNB v minulém roce omezila aktivity související se správou zásob peněz ve vztahu ke komerčním bankám u poboček České Budějovice a Ústí nad Labem a soustředila zpracování devizové statistiky ve všech regionech do pobočky Ústí nad Labem.

Bankovní rada

1. Pavel Racoča, 2. Michaela Erbenová, 3. Jan Frait, 4. Pavel Štěpánek,
5. Oldřich Dědek, 6. Zdeněk Tůma, 7. Luděk Niedermayer

Ředitelé sekcí a samostatných odborů

1. Vladimír Kolman, 2. Miloš Hrdý, 3. Jana Báčová, 4. Ota Kaftan, 5. Zdeněk Virius,
6. Marian Mayer

Ředitelé sekcí a samostatných odborů

1. Leoš Pýtr, 2. Jan Hampl, 3. Tomáš Kvapil, 4. Kateřina Šmídková,
5. Tomáš Holub, 6. Jan Schmidt, 7. Tomáš Hládek

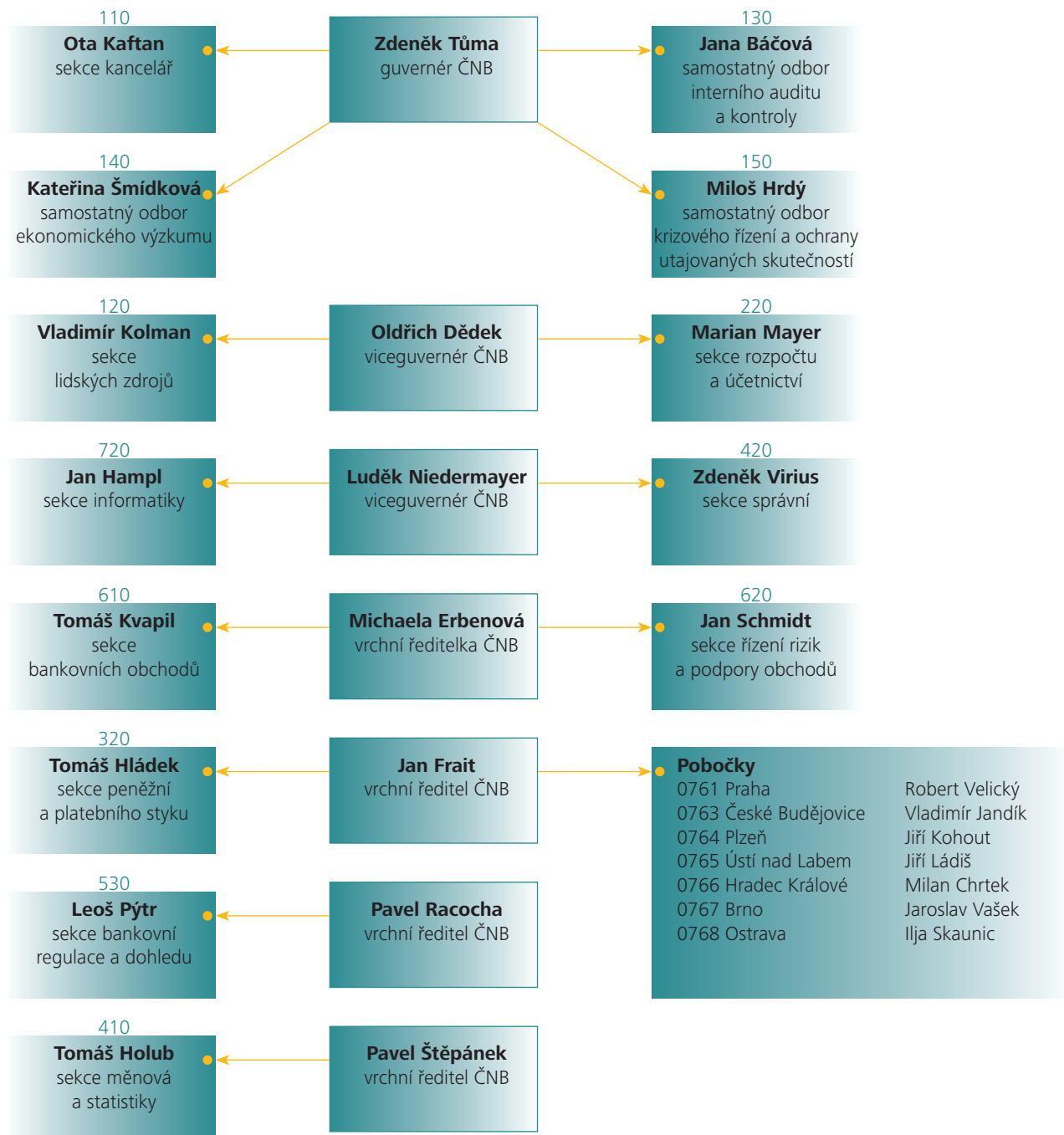

Ředitelé poboček

1. Ilja Skaunic (pobočka Ostrava), 2. Jiří Ládiš (pobočka Ústí nad Labem),
3. Jiří Kohout (pobočka Plzeň), 4. Jaroslav Vašek, (pobočka Brno),
5. Vladimír Jandík (pobočka České Budějovice), 6. Robert Velický (pobočka Praha),
7. Milan Chrtek (pobočka Hradec Králové)

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA

Vysvělivky:

Bankovní rada řídí jako kolektivní orgán organizační útvary ČNB uvedené v organizačním schématu.

● vyjadřuje pověření člena bankovní rady dohlížením na základní činnosti organizačních útvarů ČNB.

CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

2

Cíle a úkoly ČNB ve střednědobém horizontu jsou obsahem Střednědobé koncepce ČNB. V roce 2004 skončila platnost prvního dokumentu tohoto typu, kterým se ČNB řídila v letech 2002 – 2004. Jeho hlavní body byly zaměřeny zejména na:

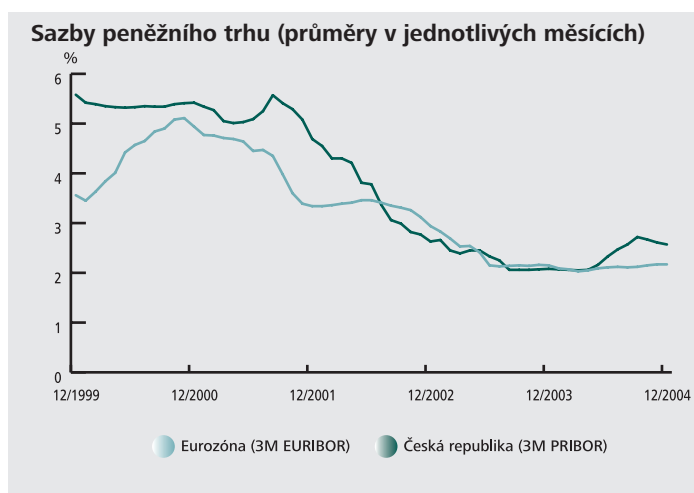
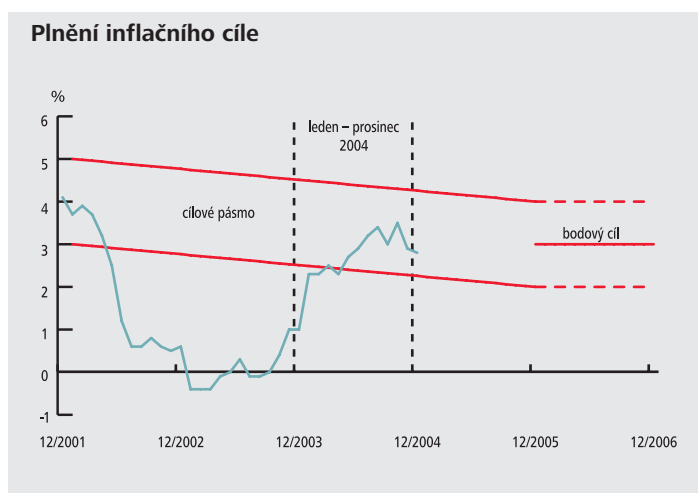
- stabilizaci inflace zdokonalováním strategie cílování inflace, jejího uplatňování a analyticko-výzkumné a prognostické činnosti;
- rozvoj výzkumu podporující měnověpolitické aktivity banky a více pokrývající problematiku měnové konvergence, otevřený myšlení v evropském a globálním kontextu;
- vytvoření harmonizovaného regulatorního rámce a dosažení plné kompatibility při výkonu bankovního dohledu se zeměmi EU prohloubením spolupráce se zahraničními i ostatními tuzemskými regulátory a zvýšením pozornosti věnované stabilitě finančního systému jako celku;
- dosažení maximálně možného výnosu devizových rezerv při dostatečné bezpečnosti a likviditě;
- rozvoj spolupráce s Ministerstvem financí ČR v oblasti správy státního dluhu, opřený o nabídku souvisejících služeb, expertizu a know-how ČNB;
- zajištění adekvátní technické a bezpečnostní úrovně bankovních služeb veřejnému sektoru za podmínek, které budou z hlediska pravidel, rozsahu služeb a jejich cen akceptovatelné jak pro ČNB, tak pro jednotlivé klienty. Při tom usilovat o společný postup s Ministerstvem financí ČR a střednědobou dohodou o rozsahu služeb, neomezuující soukromý sektor v případech, kdy je bude schopen nabízet za lepších podmínek;
- zvýšení ekonomické efektivity činností, které souvisejí s emisí, zpracováním a distribucí oběživa (zúžit okruh správy oběživa o 1–2 pobočky) a nabídku spolupráce soukromému sektoru v této oblasti;
- přípravu podmínek pro výkon regulace celé oblasti platebního a zúčtovacího styku, zajištění nového zákona o platebním styku a působení ČNB jako správního orgánu v oblasti elektronických peněžních prostředků;
- zdokonalování systému CERTIS, SKD a ABO;
- zajištění zázemí výkonu činnosti finančního arbitra;
- dokončení harmonizace bankovního účetnictví a statistiky se standardy Evropské unie a snížení zátěže respondentů;
- zajištění vysoké míry informační otevřenosti, jdoucí jak nad rámec zákona o svobodném přístupu k informacím, tak nad praxi obvyklou ve většině jiných centrálních bank. Rozšířit komunikaci i s tou částí veřejnosti, která se detailně ekonomickým vývojem nezabývá, s větším důrazem na témata související se vstupem do EU;
- harmonizaci legislativy s právem EU a sladění vnitřních předpisů, standardů a procedur s pravidly platnými v ESCB, resp. ECB;
- udržení stávající dobré úrovně lidského kapitálu, jeho rozvoj v potřebných směrech a oblastech flexibilnějším mzdovým systémem a účelným systémem vzdělávací a zaměstnanecké politiky;
- zabezpečení funkcí centrální banky informačními a komunikačními technologiemi umožňující plynulý provoz, bezpečné a spolehlivé propojení s vnějšími systémy při důrazu na účelnost a efektivnost investic;
- posílení finančního řízení a hodnocení efektivnosti;
- posílení funkce vnitřního auditu ČNB včetně hodnocení potenciálních finančních a reputačních rizik s cílem jejich minimalizace.

V závěru roku 2004 bankovní rada plnění těchto cílů vyhodnotila a konstatovala, že úkoly se podařilo splnit. Zároveň schválila novou Střednědobou koncepci na období 2005 – 2010 (viz www.cnb.cz část „O ČNB“ – „Poslání a funkce ČNB“).

MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ

Hlavní cíl měnové politiky ČNB je vyjádřen inflačním cílem, tj. úrovní, na které se ČNB snaží inflaci v příslušném období udržet. Inflační cíl pro období 2002 – 2005 byl stanoven jako rovnoměrně klesající pásmo z 5–3 % v lednu 2002 na 4–2 % v prosinci 2005. Pro následující období byl v březnu 2004 vyhlášen nový inflační cíl ve výši 3 %. Ten bude platit od začátku roku 2006 až do přistoupení ČR k eurozóně (podrobněji viz www.cnb.cz část „Měnová politika“).

Inflace v minulém roce oproti předcházejícímu období mírně vzrostla a dostala se do cílového pásma. Po většinu roku se pohybovala pod jeho středem.

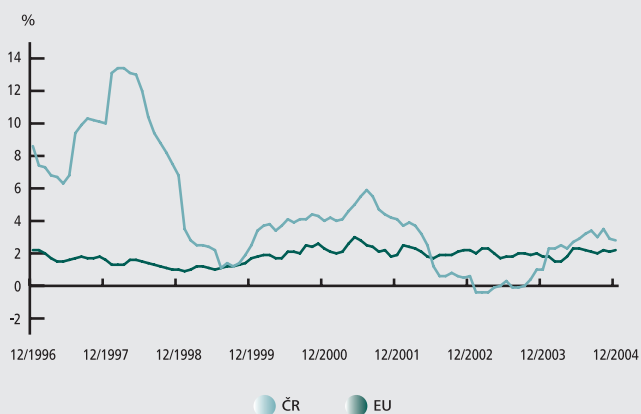

Meziroční růst spotřebitelských cen již v lednu 2004 překročil dvouprocentní hranici a v červnu se přiblížil úrovni tří procent. V následujících čtyřech měsících se pohyboval nad třemi procenty, když nejvyšší hodnoty (3,5 %) dosáhl v říjnu, a ve zbývajících dvou měsících klesl těsně pod tříprocentní hranici. Spotřebitelská inflace se po celý rok 2004 pohybovala mírně nad úrovní inflace v zemích Evropské unie. Tomu odpovídal i vývoj domácích úrokových sazeb (ilustrovaný v grafu tříměsíčními úrokovými sazbami).

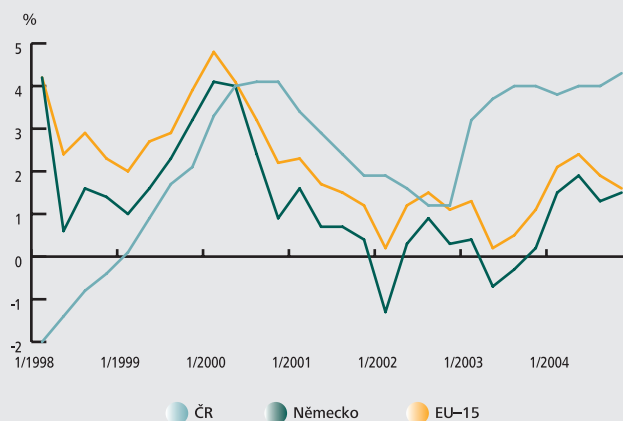
Růst inflace v roce 2004 ovlivňovaly především úpravy nepřímých daní (zvýšení spotřebních daní na cigarety, alkohol a benzín, přesun některých položek služeb ze snížené do základní sazby DPH, snížení základní sazby DPH z 22 % na 19 %). Daňové úpravy vedly k růstu cen dotčených položek a následně ovlivnily i cenový pohyb v ostatních položkách. Byly i faktorem růstu celkových inflačních očekávání ovlivněných i obecnějšími obavami veřejnosti z cenových dopadů vstupu do EU. Ke zrychlení inflace přispívaly také tradičně sezonně se vyvíjející ceny potravin, do kterých se po většinu roku promítal především (zpočátku rychlý) růst cen zemědělských výrobců. Vliv vysokých cen energetických surovin byl během roku tlumen zpevňujícím kurzem koruny k americkému dolaru. Poptávkové inflační tlaky zůstávaly v přetrvávajícím silně konkurenčním prostředí na maloobchodním trhu utlumené.

Vývoj inflace v zásadě odpovídal prognózám inflace pro toto období zpracovaným ve 2. pololetí 2002 a průběhu roku 2003. Výjimkou byla prognóza z dubna 2003, která naznačovala rychlý nárůst inflace v roce 2004 mírně nad horní okraj cílového pásma. Tato prognóza se však nenaplnila, a byla proto v červenci téhož roku korigována směrem dolů. Za jejím nenaplněním stály především nižší než předpokládané úpravy nepřímých daní a regulovaných cen a neočekávaně deflazní působení vnějších faktorů (zejména nižší poptávka a cenový růst v zahraničí a pevnější kurz eura i koruny k americkému dolaru). Následující prognózy již tyto nové skutečnosti zohlednily.

Vývoj inflace v ČR a v zemích Evropské unie

Vývoj hrubého domácího produktu

Česká ekonomika rostla v průběhu roku 2004 zhruba stejným tempem jako ve 2. pololetí 2003 (okolo 4%). Její růst byl stejně jako v předchozích zhruba třech letech vyšší než v Německu či „starých“ zemích Evropské unie.

Růst ekonomiky byl tažen především investicemi, zatímco vliv spotřebitelské poptávky, která byla dominantní v předchozím roce, klesal. Ve druhém pololetí podpořila růst i vysoká dynamika vývozu. Růst HDP zůstával při neúplném, avšak postupně rostoucím využití domácích kapacit pod úrovní svého potenciálu, takže nevznikaly proinflační poptávkové tlaky.

Nominální kurz koruny v průběhu roku 2004 posiloval vůči americkému dolaru a v menší míře i k euru. Pevnější kurz koruny zlevňoval dovozy, obzvláště pak zboží placené v amerických dolarech (především energetické suroviny). Přispíval tak ke ztlumení vlivu vysokých cen surovin na světových trzích a k nízké úrovni inflace.

Vývoj nominálního kurzu koruny vůči EUR a USD

Pevnější kurz koruny se v roce 2004 neprojevil zpomalením růstu vývozu. Ty byly navíc pozitivně ovlivněny vstupem do EU, což se promítlo do poklesu schodku obchodní bilance. Naopak schodek běžného účtu platební bilance v důsledku silícího odlivu výnosů ve formě dividend vyplacených do zahraničí klesl pouze mírně. Přebytek na finančním účtu se oproti předchozímu roku zvýšil o téměř jednu desetinu, což při podobném přílivu přímých investic jako v předchozím roce souviselo s růstem portfoliových investic (čistý příliv oproti předchozímu odlivu), odrážejícím nárůst atraktivitu tuzemských investic (vývoj úrokového diferenciálu k euru, očekávání na posílení kurzu koruny, růst cen tuzemských akcií), a s čerpáním podnikových úvěrů v zahraničí. Opačným směrem působilo snižování

devizových závazků bankovního sektoru. Zlepšující se výsledky obchodní bilance, dobré vyhlídky ekonomiky v roce 2005 a výhled nových privatizačních akcí začaly koncem roku ovlivňovat očekávání na trzích a vedly k silnější nominální apreciaci kurzu. Intervence na devizovém trhu v roce 2004 uskutečněny nebyly.

Prognózy inflace v roce 2004 (pro období 2005 až 1. pololetí 2006) nejprve naznačovaly, že udržení inflace v cílovém pásmu, resp. poblíž jeho středu si vyžádá růst úrokových sazeb. To vedlo ke zvýšení sazeb v červnu a srpnu. Toto očekávání se však během druhého pololetí začalo pozvolna měnit.

Říjnová prognóza v důsledku přehodnocení tempa růstu potenciálního (neinflačního) výstupu směrem nahoru a méně expanzivního působení fiskální politiky posunula uzavření mezery výstupu až na konec 1. pololetí 2005. To vyrovnalo bilanci rizik prognózy a odsunulo potřebu dalšího zvyšování sazeb. I v následujících měsících bylo nastavení úrokových sazeb v souladu s prognózou, a ani bilance rizik prognózy nenaznačovala nutnost sazby měnit.

Podrobnější informace o ekonomickém vývoji a řízení měnové politiky lze najít v pravidelných čtvrtletních Zprávách o inflaci, které jsou dostupné na webové stránce ČNB v části „Publikace“.

V samém závěru roku 2004 byl ve spolupráci ČNB, Ministerstva financí ČR a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR dokončen (a v polovině ledna 2005 vládou schválen) materiál „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou“, který analyzoval současný a očekávaný stav v této oblasti. Na základě těchto analýz materiál doporučil neusilovat v průběhu roku 2005 o vstup do mechanismu ERM II.

OPERACE NA FINANČNÍM TRHU

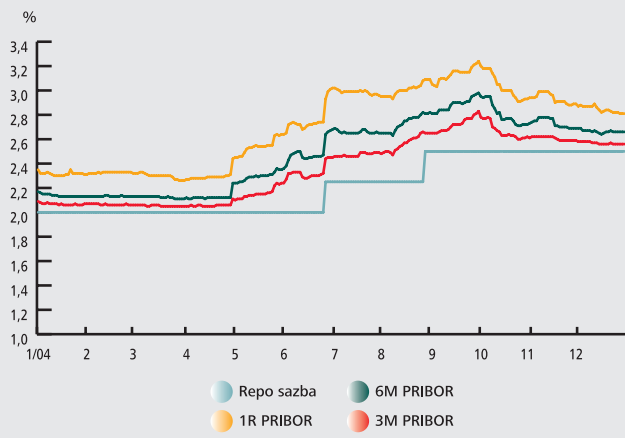
ČNB realizuje měnovou politiku prostřednictvím svých operací na finančním trhu. Bankovní rada ČNB rozhoduje o stanovení hodnoty tří úrokových sazeb: limitní dvoutýdenní repo sazby, diskontní a lombardní sazby. Hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbou je limitní dvoutýdenní repo sazba. Nastavením výše této sazby ČNB ovlivňuje vývoj krátkého konce výnosové křivky. Diskontní a lombardní sazba tvoří koridor pro pohyb krátkodobých sazeb peněžního trhu. Při úpravách repo sazby (nastavené uprostřed) dochází k symetrické úpravě diskontní a lombardní sazby.

Bankovní rada rozhodla v průběhu roku 2004 o zvýšení limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace z 2,00 % na 2,50 %. K těmto změnám došlo ve dvou krocích po 25 bp s účinností od 25. června a 27. srpna. Spolu s dvoutýdenní repo sazbou byly souběžně zvýšeny i diskontní sazba z 1,00 % na 1,50 % a lombardní sazba ze 3,00 % na 3,50 %.

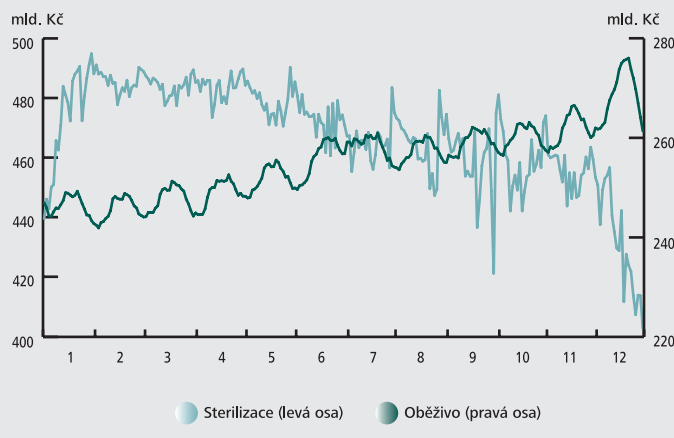
Prostřednictvím operací na peněžním trhu ČNB denně ovlivňuje stav likvidity bankovního sektoru tak, aby odpovídal optimální výši pro plnění povinných minimálních rezerv (PMR). Tím je zabezpečována stabilita krátkodobých úrokových sazeb na žádoucí úrovni. Základním podkladem pro denní rozhodování o operacích centrální banky na peněžním trhu je analýza a predikce vývoje likvidity bankovního sektoru a vývoj situace na peněžním trhu.

I v roce 2004 byly hlavním nástrojem pro řízení krátkodobých úrokových sazeb dvoutýdenní repo operace. Vzhledem k dlouhodobému výraznému přebytku volné likvidity v bankovním systému byly tyto operace používány na stahování volných rezerv (na rozdíl od např. ECB, která chybějící likviditu dodává). Za staženou likviditu platí ČNB úrok maximálně ve výši limitní repo sazby. Dvoutýdenní repo tendry byly vyhlašovány denně a vypořádávány valutou stejného dne. Objem volné likvidity stahované prostřednictvím měnových operací se v roce 2004 pohyboval v rozmezí 402 až 494 mld. Kč, při průměrné výši 467,9 mld. Kč. Proti průměru roku 2003 došlo k poklesu průměrné výše stahované likvidity o cca 22,1 mld. Kč.

Úrokové sazby 2004

Vývoj volné likvidity v roce 2004

Uvedený vývoj byl zapříčiněn průběžným růstem oběživa (viz graf). Jako další faktor snižující objem sterilizace působily prodeje části výnosů devizových rezerv. O těch rozhodla bankovní rada v dubnu 2004, neboť nepovažovala soustavné zvyšování velikosti devizových rezerv (vlivem realizace jejich výnosů při jejich současné výši) za žádoucí. Objem prodaných výnosů činil ke konci roku asi 13,9 mld. Kč. Snižování objemu stažené volné likvidity o cca 54 mld. Kč na konci roku bylo způsobeno zejména nárůstem vládních vkladů u ČNB (cca 19 mld. Kč) a nárůstem vkladů mimorozpočtových prostředků státních organizací a státních fondů u ČNB (cca 35 mld. Kč). Tradiční sezonní nárůst oběživa v době před vánočními svátky byl v roce 2004 pouze cca 1,5 mld. Kč. Tyto sezonní faktory jsou krátkodobé a jsou úzce spojeny s koncem kalendářního roku. V průběhu ledna jejich vliv obvykle odezní. Úrokové náklady z prováděných měnových operací vyplácené bankám v roce 2004 činily 10,45 mld. Kč.

Dalšími nástroji ČNB jsou dvě „automatické“ facility – zápůjční a depozitní. V rámci zápůjční facility ČNB půjčuje bankám na jeden den finanční prostředky oproti zajištění převodem cenných papírů. Tyto úvěry jsou úročeny lombardní sazbou. Lombardní sazba proto tvoří maximální hranici pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb. Jako zajištění úvěrů ČNB přijímá státní pokladniční poukázky, poukázky ČNB a poukázky ČKA. V souvislosti se vstupem ČR do EU došlo k rozšíření seznamu přijatelných zástav o cenné papíry emitované vládami EU a vybranými nadnárodními emitenty. Tento seznam je zveřejněn a pravidelně aktualizován na webové stránce ČNB. Depozitní facility umožňuje bankám uložit si u ČNB prostředky na jeden den za diskontní sazbu formou depozita. Diskontní sazba proto tvoří spodní hranici pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb. Minimální objem, při kterém jsou tyto operace prováděny, činí 10 mil. Kč a dále pak násobky 1 mil. Kč. Pouze výjimečně jsou používány tzv. doladovací operace (individuální repo a reverzní repo za tržních podmínek).

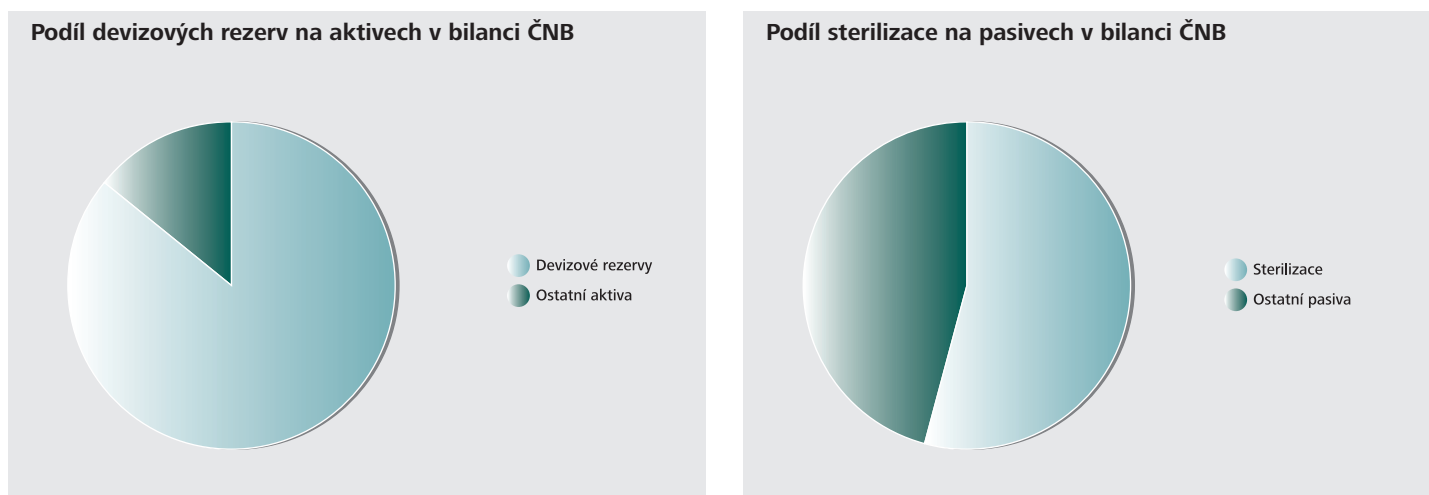
I v roce 2004 ČNB vydávala vlastní poukázky, které používala jako zajištění pro operace na volném trhu. Vedle toho jsou používány bankami k zajištění úvěru, který mají možnost čerpat od ČNB v průběhu dne (vnitrodenní úvěr). Tyto úvěry jsou poskytovány s cílem zajistit plynulé fungování platebního styku v zúčtovacím centru ČNB. Za poskytnutí tohoto úvěru si ČNB úrok neúčtuje. V případě nesplacení vnitrodenního úvěru na konci dne dojde k automatické změně v zápůjční facility.

Protože po vstupu České republiky do Evropské unie jsou zahraniční banky oprávněny působit na českém trhu na základě tzv. jednotné evropské licence, došlo v oblasti povinných minimálních rezerv v roce 2004 k úpravě, kterou byla řešena zejména otázka účtů, na kterých mohou být PMR udržovány. Vedle primárně používaných účtů mezibankovního platebního styku a účtů pro čerpání hotovosti (pokud je mají banky zřízeny) byl zaveden zvláštní účet pro držení PMR. Tento účet je určen pro banky, které se neúčastní platebního systému provozovaného ČNB.

Správa devizových rezerv

Při správě devizových rezerv ČNB usiluje o dosažení maximálního a stabilního výnosu při stanoveném, nízkém riziku. Devizové rezervy jsou investovány tak, aby umožňovaly zajištění devizových závazků státu a v případě potřeby intervence na devizovém trhu. Velikost devizových rezerv je pravidelně zveřejňována na webové stránce ČNB (www.cnb.cz) v části „Finanční trhy“.

Devizové rezervy představují cca 86 % bilance ČNB a výnos z nich patří k nejvýznamnějším příjmům ČNB. Objem devizových rezerv v bilanci centrální banky ukazuje následující graf. Vzhledem k významu, jaký mají sterilizační operace v hospodaření ČNB, je uveden i graf, na kterém je zobrazen podíl sterilizace na pasivech ČNB.

Na konci roku 2004 dosáhly devizové rezervy ČNB 636 mld. Kč a meziročně tak poklesly o 56 mld. Kč. Hlavním důvodem bylo posílení koruny proti oběma rezervním měnám, tj. proti euru a dolaru. Výšší rezerv ovlivnil i odprodej výnosů realizovaných v předchozím období a výnosy z investičních aktivit. Devizové intervence stav devizových rezerv neovlivnily, neboť nebyly prováděny.

V eurovém vyjádření dosáhly devizové rezervy hodnoty 20,9 mld. EUR (tj. meziroční pokles o 0,4 mld. EUR), v dolarovém vyjádření došlo k růstu o 1,4 mld. USD na 28,4 mld. USD. Na změně jejich výše (v tomto vyjádření) se vedle zmíněných faktorů podílel i vývoj kurzu EUR/USD.

Devizové rezervy na konci roku 2004 byly alokovány následně: 58,66 % do EUR, 39,55 % do USD a 1,79 % do SDR a zlata. Pro každou rezervní měnu je definováno jedno portfolio, při jehož správě není dále povoleno přijímat měnové riziko. Pro každé z těchto portfolií jsou také odděleně určovány parametry, které definují přijímané úrokové riziko – jde zejména o duraci portfolií. Při jejím určování se v roce 2004 vycházelo z požadavku, aby v žádném dvanáctiměsíčním období portfolia nezaznamenala ztrátu. Na začátku loňského roku byla durace stanovena na 1,74 roku v případě EUR portfolia a 0,85 roku v případě USD portfolia. Protože aplikovaná metodika určování durace zohledňuje kromě historických dat i aktuální situaci na finančních trzích, došlo během roku 2004 (vzhledem ke zvýšení úrokových sazeb na americkém trhu) ke zvýšení durace USD portfolia na 1,30 roku. Durace EUR portfolia se nezměnila.

Správci portfolií investují devizové rezervy do jednotlivých instrumentů v souladu se zásadami politiky ČNB při správě devizových rezerv a v závislosti na investičních příležitostech a vývoji na finančních trzích. Největší část obou portfolií je investována do cenných papírů vydaných vládami zemí OECD, cenných papírů s vládní zárukou nebo vydaných povolenými agenturami a nadnárodními institucemi. Výnos portfolií devizových rezerv je měřen jak absolutně, tak i relativně vůči referenčním portfoliím. Měření relativního výnosu vypovídá o tom, jak úspěšně byly strategie investování (realizované správci portfolií vzhledem k referenčním portfoliím).

Celkový výnos devizových rezerv v roce 2004 v korunovém vyjádření² činil 19 330 mil. Kč. Výsledek dosažený při správě devizových rezerv zohledňuje především vývoj úrokových sazeb v eurozóně a v USA, v jehož důsledku došlo zejména ve 2. čtvrtletí 2004 ke snížení výnosu portfolií, které se nepodařilo kvůli nízkému úrokovému výnosu do konce roku zcela kompenzovat.

Výnos EUR portfolia činil 3,68 %, výnos USD portfolia 1,47 %. Relativní výnos (tj. rozdíl mezi výnosem skutečného portfolia a výnosem benchmarku) byl v případě EUR portfolia 0,08 %, což v absolutním vyjádření představuje cca 9,9 mil. EUR, a v případě USD portfolia 0,19 %, v absolutním vyjádření 20,6 mil. USD. Celkový výnos devizových rezerv³ v roce 2004 byl 2,81 % (tj. oproti roku 2003 pokles o 0,05 procentního bodu).

EKONOMICKÝ VÝZKUM

Výzkumná činnost v ČNB probíhá v rámci projektů, přičemž v jejich řešitelských týmech jsou zastoupeni zaměstnanci různých útvarů banky i externí experti. Toto uspořádání ekonomického výzkumu vytváří předpoklady pro efektivní aplikaci výsledků výzkumu v činnosti odborných útvarů a využití a rozvoj lidského kapitálu v centrální bance. Do zpracování projektů se v letech 2001 – 2004 zapojilo 54 expertů z ČNB a 21 externích expertů z domácích i zahraničních akademických institucí.

Výzkumné projekty jsou koordinovány experty samostatného odboru ekonomického výzkumu (SAOEV), který je odpovědný za vytváření koncepce výzkumu a za celkovou organizaci výzkumné činnosti v rámci ČNB. Při formulaci výzkumných priorit, přípravě programů ekonomického výzkumu a při vyhodnocování jednotlivých výzkumných projektů SAOEV úzce spolupracuje s ostatními útvary ČNB.

Významné postavení v nasměrování výzkumných aktivit má také Výbor pro ekonomický výzkum, který je poradním orgánem bankovní rady ČNB. Externími členy výboru jsou v současnosti Ignazio Angeloni (Evropská centrální banka), Niccoleta Batini (Mezinárodní měnový fond), Aleš Bulíř (Mezinárodní měnový fond), László Halpern (Maďarská akademie věd), Eduard Hochreiter (Rakouská národní banka) a David Mayes (Finská centrální banka). Interními členy jsou ředitel SAOEV, ředitel sekce měnové a statistiky, ředitel sekce bankovní regulace a dohledu, ředitel sekce řízení rizik a podpory obchodů a výše zmínění koordinátoři pěti výzkumných oblastí (měnová politika, makroekonomické modelování, finanční stabilita, fiskální politika a reálný sektor). Výbor se schází pravidelně za předsednictví guvernéra ČNB, aby posoudil program ekonomického výzkumu a zprávu o realizaci výzkumných aktivit. Na zasedání výboru navazuje jednání bankovní rady ČNB, které přísluší konečné rozhodnutí o prioritách výzkumu a podobě jednotlivých programů. Na posledním zasedání, které proběhlo v září 2004, bylo na období 2005 – 2006 schváleno celkem 16 výzkumných projektů.

Velký důraz je kladen na transparentci a kvalitu výzkumu. Výstupy projektů jsou publikovány formou výzkumných prací přístupných veřejnosti po náročném oponentním řízení, kterého se účastní externí oponenti, často ze zahraničí. V letech 2001 – 2004 spolupracovalo na oponentních řízeních více než 50 externích oponentů.

Výstupy projektů jsou publikovány ve dvou řadách výzkumných prací: "CNB Working Paper Series" a "CNB Internal Research and Policy Notes". V letech 2002 – 2004 bylo publikováno celkem 32 výzkumných prací, z toho bylo v roce 2004 publikováno 10 výzkumných prací v řadě CNB WP a 4 v řadě CNB IRPN. To je srovnatelný počet s centrálními bankami v malých otevřených ekonomikách cílících inflaci. SAOEV také vydává informační publikaci „Economic Research Bulletin“, která v přehledné podobě zprostředkovává výsledky výzkumných projektů širší odborné veřejnosti v tematicky orientovaných vydáních.

² Pro přepočty byly použity kurzy posledního pracovního dne roku 2004.

³ Jedná se o vážený průměr výnosů jednotlivých portfolií (výnos portfolií v USD, EUR a zlatě je vážen jejich podílem na celkovém objemu devizových rezerv).

Počty výzkumných publikací: srovnání pro roky 2003 a 2004

Centrální banky v malých otevřených ekonomikách	Počet prací	
	2003	2004
ČNB	14	14
Nový Zéland	10	8
Švédsko	12	17
Polsko	3	1
Maďarsko	12	12

Centrální banky menších ekonomik eurozóny	Počet prací	
	2003	2004
Finsko	35	31
Rakousko	6	6
Portugalsko	19	20
Řecko	8	19
Belgie	5	22
Irsko	9	10
Španělsko	20	22

Všechny výzkumné publikace jsou odborné veřejnosti k dispozici na webové stránce ČNB, kde jsou zveřejňovány také aktuální priority ekonomického výzkumu.

Výzkumné práce vydané v roce 2004

CNB Working Paper Series		
10/2004	Aleš Bulíř Kateřina Šmídková	Exchange rates in the new EU accession countries: What have we learned from the forerunners
9/2004	Martin Cincibuch Jiří Podpiera	Beyond Balassa–Samuelson: Real appreciation in tradables in transition countries
8/2004	Jaromír Beneš David Vávra	Eigenvalue decomposition of time series with application to the Czech business cycle
7/2004	Vladislav Flek, ed.	Anatomy of the Czech labour market: From over-employment to under-employment in ten years?
6/2004	Narcisa Kadlčáková Joerg Keplinger	Credit risk and bank lending in the Czech Republic
5/2004	Petr Král	Identification and measurement of relationships concerning inflow of FDI: The case of the Czech Republic
4/2004	Jiří Podpiera	Consumers, consumer prices and the Czech business cycle identification
3/2004	Anca Pruteanu	The role of banks in the Czech monetary policy transmission mechanism
2/2004	Ian Babetskii	EU enlargement and endogeneity of some OCA criteria: Evidence from the CEECs
1/2004	Alexis Derviz Jiří Podpiera	Predicting bank CAMELS and S&P ratings: The case of the Czech Republic

CNB Internal Research and Policy Notes

4/2004	Aleš Bulíř	External and fiscal sustainability of the Czech economy: A quick look through the IMF's night-vision goggles
3/2004	Martin Čihák	Designing stress tests for the Czech banking system
2/2004	Martin Čihák	Stress testing: A review of key concepts
1/2004	Tomáš Holub	Foreign exchange interventions under inflation targeting: The Czech experience

Economic Research Bulletin – témata jednotlivých čísel

prosinec 2003	Equilibrium Exchange Rate
květen 2004	Inflation Targeting
říjen 2004	Fiscal Issues

SAOEV pořádá přednášky významných světových ekonomů ve spolupráci s předními domácími institucemi, Českou společností ekonomickou a CERGE–EI (The Center for Economic Research and Graduate Education of Charles University – The Economics Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic). Tyto semináře jsou příležitostí pro odbornou diskuzi o tématech blízkých centrální bance a jsou volně přístupné veřejnosti.

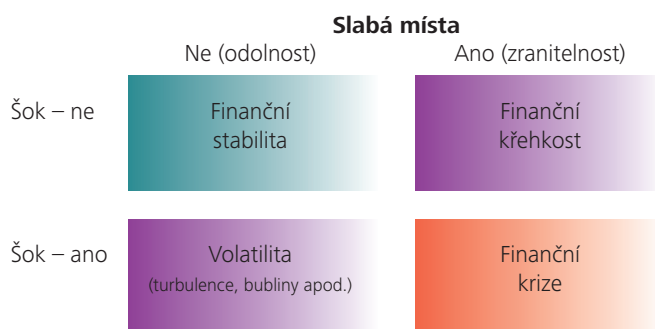
Semináře pořádané v roce 2004

William Poole (prezident, Federal Reserve Bank of St. Louis)	27. 11. 2004	Maintaining Financial Stability: A Central Banker's Perspective
Nicos Christodoulakis (poslanec řeckého parlamentu)	11. 11. 2004	Real and Nominal Convergence to EMU: Reforms, Harmonization and Transeuropean Initiatives
Neil Rankin (profesor, University of Warwick)	21. 4. 2004	Dynamic General Equilibrium Models in Macroeconomics

Koordinátoři ekonomického výzkumu pravidelně zpracovávají stanoviska k situačním zprávám o ekonomickém vývoji, které jsou základním analytickým podkladem pro rozhodování bankovní rady ČNB o nastavení měnověpolitických sazeb. Související agendou je vyhotovování podrobných protokolů a stručnějších záznamů z jednání bankovní rady o měnověpolitických otázkách (minutes). Záznamy jsou zveřejňované 12 dní po jednání bankovní rady a podrobnější protokoly šest let po jednání. Oba dokumenty patří – spolu s tiskovou konferencí a Zprávou o inflaci – ke klíčovému komunikačním nástrojům, které zvyšují transparentnost měnové politiky.

FINANČNÍ STABILITA

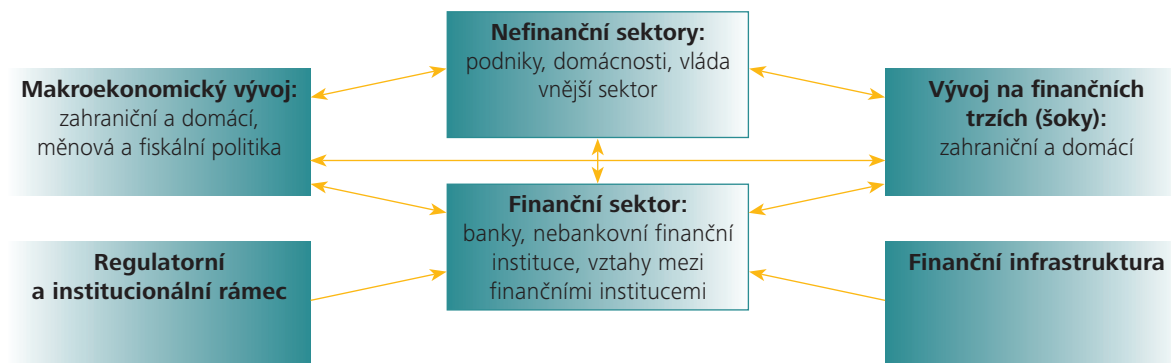
Pojem finanční stabilita označuje situaci, kdy je finanční systém dostatečně odolný (bez významnějších slabín) vůči obvyklým exogenním šokům. U méně odolného finančního systému se výskyt šoků a slabých míst, resp. jejich kombinace (viz graf) neomezuje jen na silnější volatilitu v jeho jednotlivých segmentech, ale činí jej náchylnějším k dysfunkcím (finanční křehkost), a v případě silnějšího šoku k možnosti vzniku krize. Větší množství a závažnější charakter slabých míst charakterizuje finanční systém silně náchylný k finanční krizi i při relativně malých vnějších šocích.

Přestože se ve většině zemí v posledních 20 letech dařilo úspěšně naplnit cíl cenové stability, neznamenalo to v celosvětovém měřítku snížení frekvence finančních krizí. Proto je v průběhu posledního desetiletí stále větší pozornost centrálních bank věnována analýze finanční stability.

ČNB monitoruje finanční stabilitu od roku 2004. Analýza finanční stability se do značné míry odlišuje nejen od analýz, které jsou v ČNB prováděny v rámci bankovního dohledu, ale i od standardní makroekonomické analýzy související s prováděním měnové politiky.

V porovnání s aktivitami bankovního dohledu, které se věnují především analýze jednotlivých institucí (tzv. mikro–obezřetnostní pohled), je zde kladen vyšší důraz na analýzu systémových rizik (tzv. makro–obezřetnostní pohled). Analýzy jsou zaměřeny především na vývoj finančního sektoru jako celku, resp. na reakce jednotlivých institucí na společné šoky a na transmissi těchto šoků mezi těmito institucemi. Přitom se uvažuje nejen vývoj v bankovním sektoru, ale i v ostatních finančních institucích (pojišťovny, penzijní fondy...). Vedle toho je v těchto analýzách zdůrazněna vazba mezi vývojem finančního systému a makroekonomickým vývojem doma i v zahraničí, souvislost s vývojem sektorů ekonomiky, vůči kterým má finanční sektor největší expozice (především sektor nefinančních podniků a sektor domácností), souvislost s vývojem cen aktiv (finanční aktiva, nemovitosti...) a souvislost s fungováním finanční infrastruktury (peněžního systému).

Ve srovnání s makroekonomickou analýzou a prognózou ČNB, která slouží jako podklad pro rozhodování o nastavení měnové politiky, má analýza finanční stability také několik odlišností. Významnou je ta skutečnost, že se na rozdíl od makroekonomické prognózy

nesnaží modelovat nejpravděpodobnější vývoj ekonomiky, ale zaměřuje se ve zvýšené míře na sice málo pravděpodobné, ale možné alternativy vývoje, které by mohly mít zásadní dopady do situace finančního systému. Zabývá se také možnými nerovnoměrnými transmisemi šoků ve finančním systému, možnostmi existence nejednoznačných rovnováh, nerovnoměrného a nestabilního vývoje cen aktiv v čase.

Obtížnost analýzy finanční stability v ČR jako rozvíjející se posttranzitivní ekonomice vyplývá z toho, že její finanční sektor a finanční struktura procházejí dynamickým vývojem. Není přitom snadné odlišit, do jaké míry je například rychlý růst zadluženosti jednotlivých sektorů ekonomiky či související rychlý růst cen aktiv indikátorem budoucí finanční nestability, jak tomu často bývá v rozvinutých ekonomikách, a do jaké míry jde o přiměřený trend odpovídající dané fázi ekonomického a finančního vývoje a ekonomické konvergence.

V průběhu roku 2004 byla v ČNB připravena a v lednu 2005 zveřejněna první roční Zpráva o finanční stabilitě. Zpráva konstatuje, že výkonnost a stabilita finančního sektoru se v roce 2004 dále upevnila. Rentabilita aktiv na úrovni 1,27% na konci roku 2004 je ve srovnání se zeměmi EU-15 výrazně vyšší. Ve výkonnosti finančního sektoru se příznivě promítlo zlepšení finančních ukazatelů v podnikové sféře a snížení kreditního rizika.

Mezi nejistoty a potenciální rizika patří rychlé tempo růstu úvěrů obyvatelstvu, které vede k postupnému nárůstu jeho zadlužení. Rychlý je především růst hypotečních úvěrů. Zvyšuje se rovněž úrokové zatížení domácností.

Zpráva poukazuje i na mezinárodní aspekty rozvoje finančního sektoru v souvislosti se zahraničním vlastnictvím finančních institucí a mezinárodním poskytováním finančních služeb. To má pozitivní dopady v podobě mezinárodního přenosu finančního a manažerského know-how, zdokonalení řízení rizik, restrukturalizace a stabilizace bank a vyšší konkurence, což by mělo vést k nárůstu kvality poskytovaných finančních služeb. Existují ale i určitá rizika v souvislosti s možností snadnějšího šíření nákazy finanční nestability přes hranice, přeměny dceřiných společností zahraničních bank na pobočky i s odlivem zisků v podobě dividend do zahraničí s dopadem na vnější rovnováhu. Zvyšuje se tak potřeba mezinárodní spolupráce regulátorů a dohledu nad finančním trhem.

Zpráva o finanční stabilitě 2004 je dostupná na webové stránce ČNB www.cnb.cz v části „Publikace“.

BANKOVNÍ SEKTOR A JEHO REGULACE

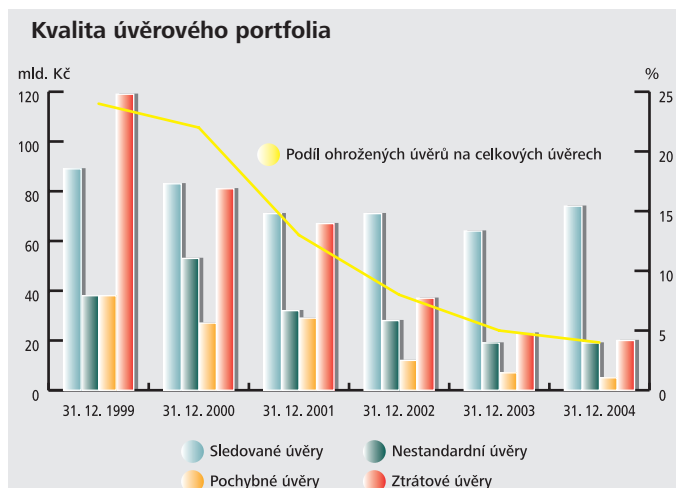
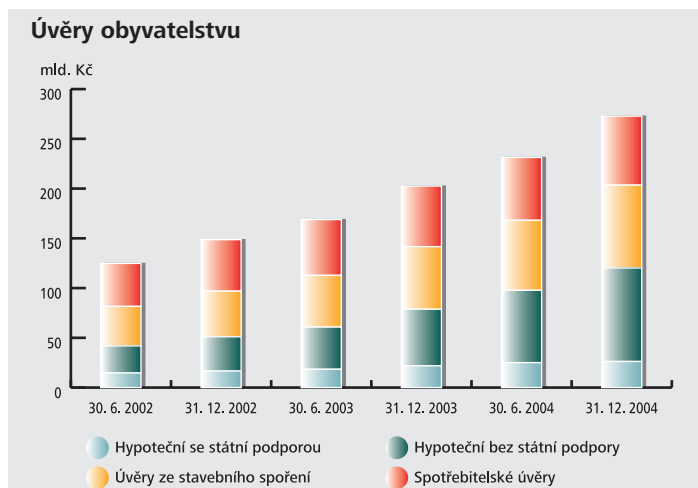
Výkon dohledu nad činností bank v sobě spojuje jednak regulaci činnosti bank prostřednictvím stanovování pravidel obezřetného podnikání a jednak činnost dozorovou, spočívající v kontrole dodržování těchto pravidel a dalších právních předpisů. Samotný výkon bankovního dohledu pak probíhá formou průběžného dohledu na dálku, kterým se monitoruje činnost a finanční situace bank na základě všech dostupných informací, a dále prostřednictvím dohlídek na místě, které umožňují lepší poznání způsobu řízení rizik a rizikového profilu v jednotlivých bankách. Nezbytnou součástí bankovního dohledu je také licenční a povolovací činnost, kterou se reguluje vstup subjektů do bankovního sektoru a některé aktivity bank.

Bankovní sektor v ČR prošel v posledních několika letech výraznou restrukturalizací a v současné době je možné jeho stav označit za stabilizovaný. Jeho převážná část je ovládána zahraničními bankami, které v ČR působí prostřednictvím dceřiných bank, případně poboček. Procesy a standardy aplikované v mateřských bankách tak mohou být využívány při zdokonalování řídicích a kontrolních systémů dceřiných bank, jejich interních předpisů a postupů.

Od vstupu ČR do EU v květnu 2004 platí i v tuzemsku směrnice EU týkající se tzv. jednotné licence. Princip jednotné licence znamená, že banky ze zemí EU mají právo provádět činnosti, k nimž mají oprávnění ze svého (tzv. domovského) státu, na území jiného členského státu EU bez toho, že by musely žádat tento (tzv. hostitelský) stát o souhlas. Kterákoli evropská banka tak může snadno rozšířit své podnikání do dalších zemí EU, a to buď prostřednictvím založení pobočky v dané zemi, či prostřednictvím tzv. přeshraničního poskytování služeb. Banky s jednotnou licencí podnikající na územích různých států EU ale podléhají regulaci a dohledu země, ve které mají sídlo. Více informací k jednotné bankovní licenci lze nalézt na webové stránce ČNB.

K 31. prosinci 2004 působilo v ČR celkem 35 bank a poboček zahraničních bank, což je stejný počet jako na konci roku 2003. Všech 9 poboček zahraničních bank podnikajících na území ČR automaticky přešlo do režimu jednotné licence. Kromě toho řada zahraničních bank si v rámci režimu jednotné licence zaregistrovala možnost poskytování přeshraničních služeb v ČR (tj. bez založení pobočky). K 31. 12. 2004 se jednalo celkem o 63 subjektů.

Celková aktiva bankovního sektoru v roce 2004 vzrostla o 108 mld. Kč na 2 636 mld. Kč. Důvodem byl zejména meziroční nárůst poskytnutých úvěrů o 77 mld. Kč a zvýšení objemu pohledávek za bankami. Růst objemu poskytnutých úvěrů byl způsoben jak pokračujícím nárůstem úvěrů domácnostem, které se v roce 2004 zvýšily o 34,4 %, tak zvýšením objemu úvěrů poskytnutých podnikové sféře o 7,5 %. Podíl úvěrů na aktivech bank dosáhl ke konci roku 2004 téměř 41 %.

V roce 2004 pokračovalo snižování objemu ohrožených úvěrů, tj. úvěrů klasifikovaných bankami jako nestandardní, pochybné či ztrátové, které meziročně poklesly o přibližně 5,5 mld. Kč na 44,5 mld. Kč, což představuje 4 % z celkového objemu poskytnutých úvěrů. V závěru roku došlo k částečnému zvýšení objemu sledovaných pohledávek, které k 31. prosinci 2004 činily 74,2 mld. Kč. Krytí klasifikovaných úvěrů opravnými položkami a kvalitním zajištěním je dostatečné.

Objem klientských vkladů meziročně vzrostl o téměř 4 % na 1 732 mld. Kč ke konci roku 2004. Nárůst zaznamenaly zejména vklady splatné na požádání (meziročně přírůstek o 52,4 mld. Kč), na rozdíl od roku 2003 však došlo v loňském roce také k mírnému nárůstu vkladů s termínovaným charakterem (o 13,4 mld. Kč).

Kapitálová vybavenost bankovního sektoru se v průběhu roku 2004 udržovala na dostatečně vysoké úrovni. Regulační kapitál používaný pro výpočet kapitálové přiměřenosti vzrostl o 4,3 mld. Kč na 148 mld. Kč. V souvislosti s nárůstem poskytnutých úvěrů však současně došlo ke zvýšení objemu rizikově vážených aktiv a kapitálových požadavků, což mělo za následek meziroční pokles kapitálové přiměřenosti ze 14,5 % na 12,7 %. Minimální výši kapitálové přiměřenosti ve výši 8 % splnily všechny banky.

Bankovní sektor dosáhl za rok 2004 čistého zisku ve výši 33,1 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2003 představuje zvýšení o 2,9 mld. Kč. Rozhodujícím faktorem dosaženého zisku byl meziroční nárůst zisku z finančních činností o 13,1 mld. Kč na 103,4 mld. Kč, který byl způsoben zejména přírůstkem čistého úrokového zisku o 5,5 mld. Kč a zvýšením zisku z poplatků a provizí o necelých 5 mld. Kč. Správní náklady vzrostly o 3 % na 48,9 mld. Kč. Odpisy a tvorba opravných položek dosáhly výše 10,4 mld. Kč oproti 0,7 mld. Kč v roce 2003. Nižší tvorba opravných položek v předchozích letech však byla ovlivněna očistnými operacemi některých bank spojenými s rozpouštěním v minulosti vytvořených rezerv a opravných položek.

V bankovním sektoru bylo k 31. prosinci 2004 zaměstnáno 38 160 osob, což je ve srovnání s koncem roku 2003 o 844 osob méně.

Podrobné informace o vývoji bankovního sektoru a činnosti bankovního dohledu jsou zveřejňovány v pravidelných ročních publikacích ČNB „Bankovní dohled“, které lze spolu s dalšími analytickými publikacemi včetně aktualizovaných ukazatelů o bankovním sektoru nalézt na webové stránce ČNB.

Novinky v regulaci

Ke dni vstupu ČR do EU nabyla plné účinnosti tzv. harmonizační novela zákona o bankách, upravující především princip jednotné bankovní licence. V roce 2004 byl zákon o bankách novelizován ještě v souvislosti s přijetím zákona o podnikání na kapitálovém trhu a novelou zákona o ochraně osobních údajů.

V únoru 2004 vydala ČNB opatření k vnitřnímu řídicímu a kontrolnímu systému banky, které sloučilo dosavadní dílčí opatření k jednotlivým typům rizik do jednoho celku. Kromě již pokrytých rizik byly do tohoto opatření zapracovány požadavky na řízení operačního rizika, rizika informačních systémů a na interní audit.

V září 2004 bylo novelizováno opatření ČNB, kterým se stanoví pravidla pro posuzování pohledávek z finančních činností, tvorbu opravných položek a rezerv a pravidla pro nabývání některých druhů aktiv. Novela reagovala na vývoj účetnictví a povinné použití mezinárodních účetních standardů bankami, které jsou emitenty registrovaných cenných papírů. Banky pro stanovení výše opravných položek pro účely plnění obezřetnostních pravidel použijí stejnou metodu jako pro vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky, čímž se zabráňuje vzniku paralelních evidencí a rozdílů.

V souvislosti s novým zákonem o dluhopisech, který zmocnil ČNB ke kontrole dodržování specifických povinností bank–emitentů hypotečních zástavních listů, vydala ČNB opatření, kterým se stanoví obsah, způsob vedení a náležitosti evidence krytí HZL.

Rozvoj funkcí Centrálního registru úvěrů

Centrální registr úvěrů provozovaný Českou národní bankou poskytuje již třetím rokem své služby bankám a pobočkám zahraničních bank působícím v České republice. V této databázi bylo ke konci roku 2004 registrováno 241 tisíc klientů a 260 tisíc pohledávek. S daty pracuje v bankách 1 916 uživatelů. Informace o úvěrovém zatížení klientů z podnikatelského sektoru a kvalitě splácení jejich pohledávek se staly důležitou součástí řízení úvěrového rizika v bankách. V roce 2004 zaslaly banky do registru celkem 2 423 661 dotazů na celkové úvěrové zatížení vlastních i budoucích klientů. Zároveň bylo během tohoto roku poskytnuto na žádost klientů 85 kontrolních výpisů.

V zájmu vyšší efektivity využívání údajů Centrálního registru úvěrů byla roce 2004 zahájena další etapa jeho rozvoje, která zajistí především využitelnost agregovaných dat pro analytické účely, strategické rozhodování, posouzení úvěrového zatížení v jednotlivých odvětvích, ekonomických sektorech apod.

Integrace dohledu nad finančním trhem

V roce 2004 pokračovala spolupráce mezi ČNB, Ministerstvem financí ČR a Komisí pro cenné papíry na základě trojstranné dohody uzavřené v únoru 2003. V květnu 2004 přijala vláda ČR usnesení o postupné integraci stávajících regulačních a dozorových orgánů státu v oblasti finančního trhu. V průběhu roku 2005 dojde ke sloučení dohledu nad bankami s dohledem nad družstevními záložnami v ČNB. Zároveň má do konce tohoto roku dojít k integraci státního dozoru nad kapitálovým trhem se státním dozorem v pojišťovnictví a penzijním připojištění do Komise pro cenné papíry. Integrace bude v následujících letech pokračovat.

Zavádění nové kapitálové koncepce

V červnu 2004 zveřejnil Basilejský výbor pro bankovní dohled konečnou verzi nové kapitálové koncepce, často označované také jako Basel II. S ohledem na přistoupení ČR k EU je a bude pro ČR nadále určující koncepce Basel II v podobě vyplývající z její transformace do komunitárního práva. Schválení příslušných směrnic v Evropském parlamentu se předpokládá v průběhu roku 2005, jejich účinnost pak od roku 2007.

V rámci České republiky pokračovala spolupráce ČNB na implementaci nové kapitálové koncepce jak s jednotlivými bankami, tak na úrovni společného trilaterálního projektu ČNB, České bankovní asociace a Komory auditorů ČR. V roce 2004 tato spolupráce nabyla na intenzitě, vzniklo 10 pracovních týmů zaměřených na různé aspekty spojené s implementací nového konceptu. Spolupráce byla navázána rovněž s Komisí pro cenné papíry a Ministerstvem financí ČR.

Bankovní dohled ČNB dále realizoval dvoustranná jednání a navázal přímé kontakty s vybranými zahraničními orgány dozoru k této problematice a k formování vztahů mezi domovským a hostitelským orgánem dozoru. Postup prací a přístup ČNB k implementaci nové kapitálové koncepce je zveřejněn a pravidelně aktualizován na webové stránce ČNB v části „Bankovní dohled“.

Mezinárodní spolupráce

Členstvím ČR v EU se významným způsobem změnil charakter a formy spolupráce bankovního dohledu v rámci evropských struktur. Pozorovatelský status se změnil na status členské země se všemi právy a povinnostmi z toho vyplývajícími. ČNB se prostřednictvím svých zástupců aktivně účastní jednání výborů a pracovních skupin jak v rámci struktur Evropské komise, tak v rámci ECB. Pokračuje spolupráce v rámci Basilejského výboru pro bankovní dohled, spolupráce s MMF, Světovou bankou a spolupráce v rámci Skupiny bankovních dohledů střední a východní Evropy. V rámci bilaterálních vztahů byly roce 2004 uzavřeny dohody o spolupráci s nizozemskou a italskou centrální bankou. Celkem má ČNB doposud uzavřeno 8 bilaterálních smluv o vzájemné spolupráci.

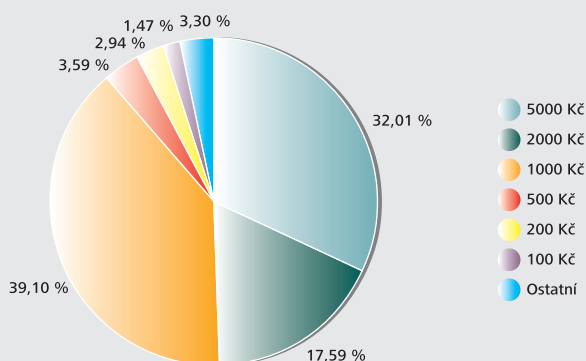
Kontrolní a licenční činnost v roce 2004 v číslech

- Uskutečnilo se 15 kontrol na místě v bankách, z toho 4 komplexní a 11 dílčích kontrol, které byly zaměřeny na vybrané oblasti řízení rizik. K získání dodatečných informací bylo uskutečněno 10 informačních návštěv.
- Bylo uloženo 13 opatření k nápravě zjištěných nedostatků.
- V první polovině roku 2004 bylo dokončeno přelicencování bank, které bylo zahájeno v závěru roku 2002, a to v návaznosti na proces harmonizace zákona o bankách s evropskou bankovní směrnici. Přelicencování bank bylo ukončeno vydáním bankovní licence zbývajícím 15 bankám. Kromě toho bylo v oblasti licenční a povolovací vydáno 16 správních rozhodnutí týkajících se žádostí bank o rozšíření licence, souhlasů s nabytím kvalifikované účasti na bance, předchozích souhlasů v souvislosti s fúzem, záměru zřídit pobočku v členské zemi EU apod.
- Bankovní dohled ČNB v roce 2004 nevedl žádné sankční řízení směřující k odnětí licence či pokutě za porušení zákona o bankách.
- Bylo vydáno 95 rozhodnutí souvisejících se schvalováním externích auditorů, struktury akcionářů před valnou hromadou, započítávání podřízeného dluhu do kapitálu banky apod.
- Vyjádření k osobám navrhovaným do vedoucích funkcí bylo vydáno ve 22 případech.

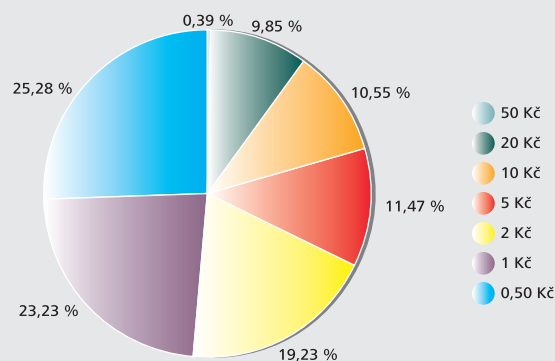
PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK

Hodnota oběživa vzrostla meziročně o 5,9% a na konci roku činila 263,3 mld. Kč. V porovnání s rokem 2003 se dynamika růstu zpomalila. Množství bankovek v oběhu dosáhlo 282,4 mil. kusů a v porovnání s předcházejícím rokem se zvýšilo o 4,4%. Struktura bankovek v oběhu podle nominálních hodnot se výrazně nezměnila. V průběhu roku bylo zničeno více než 20 mil. kusů dvacetihaléřů a téměř 30 mil. kusů desetihaléřů. I když se tyto mince nadále postupně vracejí, dle evidence zůstává ke konci roku 2004 nestaženo cca 1,1 mld. kusů.

Struktura oběživa v Kč

Struktura mincí v oběhu v kusech

V roce 2004 přijaly pobočky ke zpracování, tzn. k roztřídění bankovek na upotřebitelné pro další oběh a na bankovky neupotřebitelné, téměř 730 mil. kusů bankovek. Téměř 106 mil. kusů bankovek bylo vyřazeno jako neupotřebitelné a zničeno.

Ke dni 30. 6. 2004 byla ukončena správa zásob peněz a hotovostní operace pro banky v pobočkách České Budějovice a Ústí nad Labem. Na obou pobočkách jsou nadále prováděny hotovostní operace pro veřejnost (výměna poškozených peněz, výměna neplatných peněz apod.) a hotovostní operace pro subjekty financované ze státního rozpočtu nebo na státní rozpočet napojené jiným způsobem. Na druhé straně byla posílena správa

zásob peněz ve spádových oblastech postupnou obměnou morálně i technicky opotřebovaných strojů na třídění bankovek. V pobočkách v Brně a v Praze byla zastaralá technika nahrazena novou generací strojů, jejichž spolehlivost v provozu je vyšší při nižších provozních nákladech. Pobočka Praha v současné době zpracovává až 2 miliony kusů bankovek denně a nově disponuje linkou na třídění mincí, schopnou v jedné směně ověřit pravost a opotřebování u více než 300 tisíc kusů mincí.

Množství padělků českých i zahraničních peněz zadržovaných na území České republiky nevybočilo z několikaletého rámce. Díky dvěma úspěšným akcím Policie České republiky bylo značné množství padělků zadrženo ještě před jejich rozšířením do oběhu.

Množství padělků			
	Zadrženo z oběhu	Zadrženo policií	Celkem
CZK bankovky	3 273	3 107	6 380
USD bankovky	627	200	827
EUR bankovky	653	605	1 258
DEM bankovky	26	0	26
ITL bankovky	58	0	58
Ostatní bankovky	8	63	71
Mince všech zemí	288	3	291
Pozměněné peníze	377	1	378
Celkem	5 310	3 979	9 289

V roce 2004 byla dokončena příprava výukových programů potřebných k získání osvědčení⁴ o absolvování kvalifikačního kurzu zaměřeného na rozpoznávání padělaných peněz. Tyto kurzy jsou určeny osobám obchodujícím s cizími měnami. Jde o povinnost, která bude v plném rozsahu platit od 1. září 2005.

Pamětní mince

V roce 2004 byla vydáno několik druhů mincí z drahých kovů v různých hodnotách. V rámci emisního plánu byly vydány čtyři stříbrné dvousetkoruny: v lednu ke 400. výročí narození zakladatele soustavy jihočeských rybníků Jakuba Krčína z Jelčan a Sedlčan, v květnu ke 250. výročí sestrojení bleskosvodu vynálezce Prokopa Diviše, v červnu ke 150. výročí narození Leoše Janáčka a v říjnu ke 450. výročí prvního vydání Bible kralické. Cyklus „Deset století architektury“ pokračoval vydáním dvou zlatých mincí: v dubnu empír – zámek Kačina a v září novogotika – zámek Hluboká.

Ke vstupu České republiky do Evropské unie byla uskutečněna mimořádná emise pamětní stříbrné dvousetkoruny a bimetalické mince v hodnotě dvou tisíc korun.

⁴ Povinnost vyplývající z vyhlášky ČNB č. 434/2002 Sb. (§ 4 odst. 2 písm. g), kterou se provádí § 9 odst. 3 zákona č. 219/1995 Sb., devizového zákona.

V oblasti platebního styku byly zahájeny práce na novele zákona o platebním styku⁵, která má za cíl transponovat směrnici č. 2000/46/ES, o zahajování a provozování činnosti a bankovním dohledu v oboru institucí elektronického peněžnictví. Do českého právního řádu budou nově zavedeny instituce elektronických peněz a ČNB bude pověřena udělovat předchozí souhlas k vydávání elektronických peněžních prostředků jiným osobám než bankám. V roce 2004 bylo uděleno osm předchozích souhlasů, čtyři další případy jsou v řešení. V blízké budoucnosti ČNB očekává další nárůst těchto žádostí.

Novinky v regulaci a legislativě

V roce 2004 nabyla účinnosti vyhláška č. 62/2004 Sb., kterou se stanoví způsob provádění platebního styku mezi bankami, zúčtování na účtech u bank a technické postupy bank při opravném zúčtování. Zároveň byla zrušena vyhláška č. 51/1992 Sb., o platebním styku a zúčtování mezi bankami, která v průběhu 10 let zastarala. Dnem 1. 1. 2004 nabyl účinnosti zákon č. 554/2004 Sb., kterým se mění občanský zákoník, občanský soudní řád, notářský řád, obchodní zákoník a zákon o správě daní a poplatků, na kterém se ČNB podílela. Zcela nově upravuje postupy bank, majitelů účtů i osob zmocněných k disponování s prostředky na účtech v souvislosti s úmrtím majitele účtu. Bylo upraveno dědické řízení a zavedena možnost ustanovení správce dědictví i zůstavitelem, čímž zůstavitel již za svého života může rozhodnout o osobě oprávněné spravovat dědictví po jeho úmrtí do doby vypořádání dědictví.

CERTIS

ČNB provozuje systém mezibankovního platebního styku CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System). Tento systém zpracovává veškeré tuzemské mezibankovní převody v českých korunách, přičemž v reálném čase kontroluje, zda banky mají na uvedené převody dostatečné krytí. Elektronicky zasílaná data od bank jsou zpracovávána plně automatizovaně, banky mají k dispozici informační systém pro sledování účtování v reálném čase.

V roce 2004 došlo k dalším úpravám systému. Byly implementovány změny vyplývající z vyhlášky č. 62/2004 Sb. a menší úpravy formátu dat předávaných bankami. Po technologické stránce byl zahájen projekt CERTIS2, jehož cílem je, kromě některých nových funkcí souvisejících mj. s přípravou na připojení k systému TARGET2, náhrada platformy sálových počítačů provozně hospodárnějším systémovým prostředím.

SKD

ČNB spravuje a provozuje Systém krátkodobých dluhopisů (SKD), který se využívá pro emisi a registraci zaknihovaných cenných papírů se splatností do jednoho roku a pro vypořádání obchodů s těmito cennými papíry. V SKD jsou registrovány státní pokladniční poukázky, poukázky ČNB a krátkodobé dluhopisy vydávané Českou konsolidační agenturou. SKD umožňuje provádět úplatné prodeje cenných papírů, repo operace a sell and buy operace, zástavy a výměny cenných papírů. Kdykoliv v průběhu účetního dne dovozuje automatizovaně poskytovat i splácet vnitrodenní úvěr, který ČNB poskytuje bankám v systému CERTIS.

V roce 2004 byly provedeny rozsáhlé změny v SKD v reakci na požadavky účastníků. Cílem bylo rozšíření funkčnosti, zlepšení uživatelského pohodlí, zvýšení zabezpečení systému (změna elektronického podepisování údajů) a umožnění individuálního zdanění výnosů cenných papírů aplikovaného dle právního postavení jednotlivých klientů. Kompletní nová verze SKD byla zprovozněna 20. prosince 2004.

⁵ Zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech.

V návaznosti na ohodnocení SKD vůči standardům, které Evropská centrální banka stanovila pro vypořádací systémy s cennými papíry, jejichž prostřednictvím může být jištěn vnitrodenní úvěr poskytnutý centrální bankou v rámci Evropské unie, byly vypracovány a na webové stránce ČNB zveřejněny podrobné informace (dle jednotné struktury zadané ECB – tzv. Disclosure framework – připravené pracovní skupinou Committee on Payment and Settlement Systems / International Organisation of Securities Commissions), které uživatelům umožňují posouzení a srovnání systémů užívaných v jednotlivých zemích EU.

ABO

ČNB ze zákona vede a spravuje účty organizačním složkám státu a organizacím napojeným na státní rozpočet. Tato činnost je realizována prostřednictvím zúčtovacího a platebního systému ABO. Kromě toho jsou v systému ABO účetně vedeny vlastní prostředky ČNB. Na základě údajů získaných ze systému ABO poskytuje ČNB Ministerstvu financí ČR podklady pro účetnictví státu. V roce 2004 byly zahájeny práce na novém projektu, v rámci kterého dojde k větší racionalizaci a centralizaci systému, vytvoření internetového portálu pro přímé e-bankovníctví pro klienty ČNB a přípravě nových funkcí pro podporu státní pokladny.

Mezinárodní spolupráce

I v roce 2004 se zástupci ČNB podíleli na jednání orgánů EU pro oblast platebního styku, zejména v rámci Evropské komise a Evropské centrální banky. Stěžejními tématy byly příprava nového právního prostředí (tzv. New Legal Framework – příprava nové směrnice pro platební styk), rozvoj evropského platebního systému TARGET (projekt TARGET2) a koordinace dozoru nad platebními systémy.

ČNB JAKO BANKA STÁTU

ČNB má zákonné pověření k provádění bankovních služeb pro stát a veřejný sektor. Vede příjmové či výdajové účty pro organizační složky státu napojené na státní rozpočet, finanční a celní úřady (daňové příjmy), Českou správu sociálního zabezpečení (pojistné na nemocenské a důchodové zabezpečení, výplata důchodů), úřady práce (politika zaměstnanosti), příspěvkové organizace, státní fondy a podnikatelské subjekty – příjemce dotací ze státního rozpočtu. ČNB zajišťuje i výplaty dávek státní sociální podpory. Za rok 2004 bylo na těchto účtech např. zaúčtováno 12,6 mil. operací státní sociální podpory, téměř 9 mil. plateb pojistného na nemocenské pojištění a politiku zaměstnanosti či 2 mil. operací v souvislosti se správou daně z přidané hodnoty.

Přehled o počtu a struktuře vedených účtů k 31. 12. 2004

Účty státní pokladny	25 781
Účty mimorozpočtových prostředků OSS	3 447
Účty příspěvkových organizací	833
Účty státních fondů	156
Účty Národního fondu ES	194
Celkem	30 411

ČNB vede i účty sloužící k evidenci a použití prostředků Národního fondu Evropských společenství. Vstup do Evropské unie si vyžádal zřízení účtů v Kč i v EUR sloužících k odvodu vlastních zdrojů do rozpočtu EU.

Podpora řízení likvidity státní pokladny

Současně ČNB denně zajišťuje pro Ministerstvo financí ČR konsolidaci prostředků na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, účtech státních finančních aktiv, účtech finančních úřadů a účtu řízení likvidity státní pokladny na jediném, tzv. souhrnném účtu státní pokladny tak, aby volné prostředky mohly být plně využity k financování rozpočtových výdajů, resp. aby byly minimalizovány náklady na dluhovou službu.

Podle zákona o rozpočtových pravidlech a pokynů Ministerstva financí jČR sou stanoveny účty, které jsou konsolidovány. V rámci zúčtovacího a platebního systému ČNB jsou průběžně porovnávány výdaje běžného dne a jejich krytí prostředky na těchto účtech státu, aby:

- pro zajištění výdajů byly použity všechny dostupné, volné prostředky státu;
- bylo umožněno stanovit nutný rozsah úvěru (emisi pokladničních poukázek na peněžním trhu) k financování té části výdajů, pro kterou v daném dni chybí finanční krytí, a současně aby po použití tohoto úvěru byl volný zůstatek souhrnu prostředků na těchto účtech ke konci dne co nejvyšší.

Banka poskytuje Ministerstvu financí ČR během dne informace o vývoji likvidity na jeho účtech (včetně souhrnného účtu), doporučení pro denní zápůjční či investiční operace a po denní uzávěrce i detailní informaci o stavu příjmů a výdajů státního rozpočtu (v členění podle jejich druhů a podle jednotlivých kapitol státního rozpočtu) a o stavu dalších prostředků.

Podpora financování státního dluhu

Česká národní banka se spolupodílí na správě státního dluhu České republiky organizací primárního prodeje státních dluhopisů a odbornými konzultacemi. V souladu se strategií Ministerstva financí ČR prodlužovat průměrnou dobu splatnosti státního dluhu došlo k nárůstu emitovaného dluhu v oblasti střednědobých a dlouhodobých dluhopisů (o 78 mld. Kč proti roku 2003). Naopak objem emisí pokladničních poukázek se snížil o 5 mld. Kč. Ministerstvo financí ČR dále v minulém roce vydalo první zahraniční dluhopis v nominální výši 1,5 mld. EUR. Příjmy z emise dluhopisu byly zajištěny proti kurzovým výkyvům.

V roce 2004 provedla ČNB pro Ministerstvo financí ČR 35 aukcí státních pokladničních poukázek s dobou splatnosti od 3 měsíců do 1 roku v celkovém objemu 359 mld. Kč. Z tohoto objemu byly poukázky v nominální hodnotě cca 258 mld. Kč odkoupeny přímými účastníky aukcí a zbývající poukázky v hodnotě cca 101 mld. Kč odkoupil emitent do svého portfolia. Poukázky byly prodávány formou holandského aukčního prodeje. Ke konci roku 2004 činil nesplacený objem SPP cca 156 mld. Kč. Investoři projevovali při aukcích SPP zájem především o poukázky s kratšími splatnostmi.

V roce 2004 byla u státních dluhopisů se splatností nad jeden rok nadále uplatňována technika znovuvetvácení již existujících emisí, což dále přispělo ke zvýšení likvidity sekundárního trhu. Kromě toho Ministerstvo financí ČR vydalo dva nové státní dluhopisy se splatnostmi tři a pět let. Způsob plánování a organizace jednotlivých aukcí je prováděn tak, aby byla zvýšena předvídatelnost a informovanost účastníků. K tomu přispěly i informativní schůzky zástupců ČNB a Ministerstva financí ČR s přímými účastníky aukcí státních dluhopisů.

V roce 2004 se uskutečnilo celkem 23 aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v celkové nominální hodnotě 117 mld. Kč. V minulém roce Ministerstvo financí ČR také uskutečnilo 5 reverzních aukcí státních dluhopisů s cílem částečně rozložit splácení jistiny dluhopisů v čase. Z celkového poptávaného objemu ve výši 10 mld. Kč se však zpět odkoupilo pouhých 70 mil. Kč. Řádně splaceny byly 3 emise dluhopisů v nominální hodnotě 39 mld. Kč.

STATISTIKA

Česká národní banka je společně s Českým statistickým úřadem hlavním producentem statistik pro potřeby České republiky i přispěvatelem do statistik Evropské unie. Rozdělení kompetencí mezi těmito dvěma institucemi je podobné jako v ostatních evropských zemích. ČNB je odpovědná především za měnovou, bankovní a finanční statistiku a za platební bilanci státu a související výstupy. Přistoupením České republiky k EU v květnu 2004 se zástupci ČNB stali plnohodnotnými členy statistických výborů a pracovních skupin evropských institucí. Spolupráce s ČSÚ probíhá velmi dobře. Příkladem je spoluúčast

ČNB na organizaci mezinárodní statistické konference pořádané ČSÚ v září 2004 při příležitosti 85. výročí založení statistiky v České republice.

Měnová a finanční statistika

První klíčovou oblastí s dnes již standardními výstupy je rozvahová statistika měnových finančních institucí. Jejimi nejznámějšími produkty jsou peněžní a úvěrové agregáty, informující o stavu i uskutečněných transakcích. Počínaje rokem 2004 se přešlo na standardní sestavování a publikování úrokové statistiky, což je druhá významná oblast měnové statistiky. Harmonizovány byly jak úrokové sazby z klientských vkladů a úvěrů, tak sestavování a publikování dlouhodobých úrokových sazeb pro konvergenční účely. Tím byly vytvořeny předpoklady pro kompilaci úrokového ukazatele, který patří mezi tzv. maastrichtská kritéria.

Finanční statistika byla v roce 2004 zaměřena na zahájení přípravy harmonizace nebankovních statistik. Legislativní část byla završena vydáním příslušné vyhlášky, kterou vznikají nebankovním institucím (zejména podílovým fondům a leasingovým společnostem) vykazovací povinnosti vůči ČNB.

Statistika platební bilance

Rovněž v této oblasti byly sestavovány a publikovány pravidelné výstupy o vývoji platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí. Vedle čtvrtletní periodicity včetně teritoriální struktury běžného účtu jsou pravidelně zveřejňovány i vybrané měsíční údaje platební bilance.

V roce 2004 byla zavedena metodická změna sledování a vykazování zahraničního obchodu vůči členským zemím EU vzhledem ke zrušení celní hranice od 1. května. Od května 2004 bylo nově zavedeno statistické sledování struktury finančních toků mezi Českou republikou a rozpočtem EU.

ČNB je aktivně zapojena do rozvoje statistiky v EU. V minulém roce byla pořadatelem pracovní konference nových členských zemí EU k problematice statistického sledování ekonomických aktivit podniků se zahraniční účastí.

Statistika finančních účtů a vládní finanční statistika

Tato statistika patří v ČNB mezi nové. Jejím cílem je pravidelný čtvrtletní monitoring stavu a toků finančních aktiv a pasiv všech ekonomických sektorů a jejich vzájemná konsolidace. Tato oblast byla v minulém roce posílena s cílem dosáhnout v období před vstupem do eurozóny standardu obvyklého v zemích EU. Údaje by měly být využívány

domácími a zahraničními analytickými pracovišti a ECB pro tvorbu statistiky finančních účtů eurozóny. Budování této statistiky probíhá v úzké spolupráci s ČSÚ.

Vzhledem ke stěžejnímu významu plnění maastrichtských kritérií ve fiskální oblasti se zvyšuje rovněž význam vládní finanční statistiky. Cílem je především maximálně věrohodné zobrazení vývoje veřejného sektoru (deficit, dluh) v metodice ESA95. Ve spolupráci s ČSÚ a Ministerstvem financí ČR jsou řešeny datové a metodologické otázky týkající se jak standardních, tak i mimořádných operací státu.

Publikace statistických výstupů

Všechny statistické výstupy jsou publikovány na www stránce ČNB v části „Statistika“. Jsou zde uvedena nejen samotná data, ale i příslušný metodický popis, národní i evropská legislativa, ucelené publikace, databáze časových řad, harmonogram publikovaných údajů a rovněž informace pro respondenty.

EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE, ZAHRANIČNÍ TECHNICKÁ POMOC

Vstupem do EU se ČNB stala plnoprávným členem Evropského systému centrálních bank (ESCB) a její pracovníci se aktivně podílejí na práci jeho výborů a orgánů. ESCB sestává z Evropské centrální banky (ECB) a 25 národních centrálních bank EU. Centrální banky jednotlivých států mají v tomto systému postavení samostatných právnických osob. Na rozdíl od ECB a národních centrálních bank nemá však ESCB právní subjektivitu.

Guvernér ČNB se pravidelně účastní jednání Generální rady ECB – rozhodovacího orgánu, který zasedá čtyřikrát ročně a v němž jsou zastoupeni guvernéři všech národních centrálních bank zemí EU. Mezi nejdůležitější projednávané otázky patřily v minulém roce diskuze ke Konvergenční zprávě ECB 2004 a k připravovaným úpravám Paktu stability a růstu. Pravidelně jsou projednávány materiály o makroekonomickém, měnovém a finančním vývoji v EU, fungování ERM II, otázky finanční stability apod.

Zástupci ČNB se dále podílejí na práci jejich 12 výborů a řady pracovních skupin. Otázky projednávají např. ve Výboru pro mezinárodní vztahy (IRC) a Výboru pro měnovou politiku (MPC) jsou často následně předmětem jednání Generální rady. ČNB se v uplynulém roce podílela i na činnosti Výboru pro bankovky (BANCO), který se zabývá problematikou vydávání eurobankovek, padělání společné měny a bojem proti tomuto trestnému činu.

Významné je i zastoupení ČNB v orgánech, které mají vazbu buď na Radu EU, či na Evropskou komisi. Guvernér ČNB je zván jako pozorovatel na rozšířené neformální zasedání Rady ministrů financí a hospodářství (ECOFIN). Zástupci ČNB se zúčastňují rovněž jednání Hospodářského a finančního výboru (EFC) a Bankovního poradního výboru (BAC), které plní poradní funkce vůči Radě EU a Evropské komisi. Na jednání těchto výborů i v minulém roce dominovala témata z oblasti hospodářské politiky a finančních služeb – střednědobé hodnocení Lisabonské strategie, reforma Paktu stability a růstu, implementace nové organizační struktury výborů ve finančních službách (tzv. Lamfalussyho proces) apod.

Ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR se ČNB podílí i na práci podvýboru EFC pro otázky koordinace politiky zemí EU vůči MMF, kde se v uplynulém roce diskutovalo zejména o úloze MMF v prevenci a řešení krizí kapitálového účtu.

Nejvýznamnější domácí platformou koordinace politik ve vztahu k EU je Výbor pro EU (VEU), který ustavila vláda a jehož činnost zabezpečuje Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Výbor, do jehož činnosti je ČNB zapojena, spolupůsobí zejména při formování pozic, instrukcí a mandátů pro jednání představitelů ČR ve výše uvedených pracovních orgánech Rady EU. Ke koordinaci činností a k diskusi o evropských záležitostech v rámci ČNB je využívána tzv. koordinační porada pro otázky EU, vedená viceguvernérem.

Hodnocení konvergence

Dne 20 října 2004 zveřejnila Evropská komise a Evropská centrální banka své pravidelné Konvergenční zprávy, připravované s dvouletou periodicitou. Mají za cíl vyhodnotit stav připravenosti členských zemí mimo eurozónu na zavedení eura. Zprávy poprvé pokrývaly 10 nových členských zemí a Švédsko. Země s trvalou výjimkou (Velká Británie a Dánsko) hodnoceny nebyly. Žádná z uvedených zemí se pro zavedení eura nekvalifikovala, a to ani v ekonomické, ani v právní oblasti. Zprávy obsahovaly řadu doporučení pro dosažení žádoucího stupně ekonomické konvergence a zlepšení právního rámce, což jsou nutné podmínky pro zavedení eura jako národní měny.

Mezinárodní měnový fond a skupina Světové banky

Experti ČNB jsou zapojeni do celoevropských diskuzí k otázkám vývoje mezinárodní finanční architektury a budoucnosti MMF. Začátkem února se v Praze ve spolupráci MMF a ČNB uskutečnila mezinárodní konference k přijetí eura ve střední Evropě, kde se hlavní pozornost zaměřila na klady a zápory přijetí eura, politické předpoklady pro úspěšný pobyt v eurozóně a maastrichtská konvergenční kritéria.

Ve dnech 12. – 25. 5. 2004 proběhla v rámci článku IV. Dohody jednání s misí MMF, která kladně hodnotila měnovou politiku. Ve fiskální oblasti bylo konstatováno, že došlo k malému pokroku. Z důvodu obnovy kredibility reforem bylo doporučeno snížit pro rok 2004 deficit veřejných rozpočtů o 0,25–0,5 % HDP, zefektivnit výdajové stropy a zlepšit komunikaci s veřejností. Pro delší časový horizont je navrhováno snížení deficitů pod 2 % HDP v letech 2008 – 2009, což by mělo být doprovázeno reformou penzijního systému a zdravotnictví. V oblasti strukturálních otázek je kladen důraz na pokračování privatizace.

V rámci technické pomoci uskutečnila v polovině roku Světová banka v ČR dvě mise. Výsledkem první z nich, věnované hodnocení „corporate governance“ v bankovním sektoru, byla řada doporučení týkajících se např. zvýšení role a odpovědnosti dozorčích rad bank, rozšíření rozsahu údajů zveřejňovaných bankami a další. V rámci druhé mise byla Světovou bankou vytipována doporučení ke zlepšení legislativního rámce ČR v oblasti insolvence bank, která se např. týkají konkurzního postupu, nucené správy v bankách, restrukturalizace bank během konkurzu, likvidace bank apod. Po vydání finálních verzí zpráv budou další doporučení Světové banky dále analyzována a využita při činnosti bankovního dohledu.

Banka pro mezinárodní platby

V roce 2004 se guvernér ČNB zúčastňoval pravidelných pracovních setkání guvernérů centrálních bank organizovaných Bankou pro mezinárodní platby (BIS), na nichž byly diskutovány aktuální otázky světového ekonomického a měnového vývoje.

Spolupráce s BIS pokračovala i v rámci Basilejského výboru pro bankovní dohled. V pracovní skupině Základní principy efektivního bankovního dohledu (Core Principles Liaison Group) se jednalo zejména o vybraných otázkách implementace Basel II a novelizaci základních principů v souladu s mezinárodní praxí. V pracovní skupině Working Group on Capital se projednávala zejména problematika přeshraniční spolupráce, národní diskrece a implementace tzv. druhého pilíře nového basilejského konceptu. U obou pracovních skupin byl zaznamenán další pokrok při naplňování konečného cíle, tj. zjednodušení implementace Basel II.

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

Mezi nejdůležitější cíle, na které se v roce 2004 zaměřila OECD, patřila doporučení pro kvalitní regulaci akciových a finančních trhů. Pokračovala intenzivní jednání o strukturální reformě OECD, reformě rozpočtového procesu včetně hledání priorit činnosti a přechodu k řízení založenému na výsledcích. ČNB se těchto jednání účastnila v rámci problematiky týkající se plánů práce a zaměření budoucí činnosti výborů a pracovních skupin s finanční tematikou.

Zástupci ČNB se účastnili práce klíčových výborů OECD, zabývajících se aktuálními otázkami světového ekonomického vývoje, finanční problematikou a vývojem na finančních trzích. Za účasti ČNB byl sekretariátem OECD zpracován a v listopadu 2004 projednán aktuální ekonomický přehled ČR s příslušnými doporučeními v oblasti fiskální konsolidace, reformy důchodového systému a zdravotnictví a plnění kritérií pro vstup do eurozóny.

V dubnu 2004 jednal v Praze s ministrem financí ČR a vedením ČNB hlavní ekonom OECD J. P. Cotis. Za jeho účasti proběhla na Ministerstvu financí ČR expertní diskuze k penzijní reformě a v ČNB workshop o připravenosti ČR na přijetí eura.

V říjnu 2004 se ČNB podílela na zabezpečení semináře k liberalizaci pohybu kapitálu organizovaného OECD pro nečlenské země v Istanbulu.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj

V roce 2004 podepsala EBRD devět projektů v ČR, z toho 4 regionální, při celkovém objemu investic 81 mil. EUR (ryze české projekty činí 49 mil. EUR). Nejvýznamnější investicí byl kapitálový vstup do holdingové společnosti Raiffeisen International, další investice směřovaly k posílení financování menších a odlehlých oblastí formou společných regionálních fondů v zemích střední a východní Evropy a k podpoře exportu. Celková výše investic EBRD v ČR tak od počátku činnosti banky do konce roku 2004 dosáhla 1,4 mld. EUR a týkala se 54 projektů. EBRD rovněž financovala pro ČR 32 projektů technické pomoci v částce 5,4 mil. EUR.

Koncem listopadu 2004 se uskutečnila v prostorách ČNB a poprvé v ČR prezentace publikace Evropské banky pro obnovu a rozvoj za rok 2004 „Transition Report“. Jde o klíčovou každoroční zprávu, která zachycuje aktuální stav transformace ekonomik v zemích, v nichž EBRD působí.

Zahraniční technická pomoc

ČNB jako jedna z mála centrálních bank nových členských států EU systematicky poskytuje technickou pomoc. V této činnosti pokračovala také v roce 2004. Hlavní část plánu tvořily semináře určené především pro zaměstnance centrálních bank zemí bývalého Sovětského svazu a jižního Balkánu, popřípadě střední a východní Evropy.

V loňském roce se uskutečnilo sedm seminářů z oblasti měnové politiky, bankovníctví a přípravy na vstup do EU, během nichž ČNB navštívilo celkem 129 zahraničních expertů. Kromě seminářů byla plánována také bilaterální spolupráce ve formě konzultací. V ČNB v loňském roce proběhlo 9 bilaterálních konzultací pro 28 expertů z centrálních bank Běloruska, Bulharska, Botswany, Rumunska a Turecka. Vzrostl počet konzultací,

resp. seminářů organizovaných buď mezinárodními institucemi, nebo přímo ČNB, které se uskutečnily v bance příjemce (Albánie, Bělorusko, Botswana, Kolumbie, Moldavsko, Rumunsko, Turecko, Ukrajina).

ČNB se díky systematickému poskytování pomoci, zaměřené na semináře a úzce specializované konzultace, stala vyhledávanou institucí. Tato činnost je oceňována nejen samotnými účastníky seminářů či konzultací, ale také ze strany BIS v Basileji, která technickou pomoc centrálních bank monitoruje.

Phare

V oblasti přijímané technické pomoci v rámci programu Phare a Transition Facility byl v roce 2004 realizován vzdělávací projekt pro oblast platebních systémů pro komerční banky a projekty twinning–light (expertní pomoc mezi partnerskými institucemi) pro ČNB v oblasti bankovního dohledu a interního auditu (celkový rozpočet 1,45 mil. EUR). V dalším období se bude v ČNB realizovat twinningový projekt týkající se vytvoření systému monitorování a analýz finanční stability a projekt technické pomoci českým komerčním bankám a ČNB v oblasti implementace Nové basilejské kapitálové dohody (předpokládaný rozpočet 2 mil. EUR). Ve fázi zadání je i twinningový projekt pro úřad Finančního arbitra ČR (předpokládaný rozpočet 0,5 mil. EUR).

ČNB JAKO SPRÁVNÍ ORGÁN

V devizové oblasti vykonává ČNB činnost na základě zmocnění vyplývajícího ze zákona č. 219/1995 Sb., devizového zákona. Tato činnost spočívá jednak ve vydávání licencí k některým typům obchodů s devizovými hodnotami, jednak v dohlížení nad dodržováním příslušných předpisů, a to prostřednictvím kontrol. V případě zjištění porušení devizových předpisů je ČNB oprávněna ve správním řízení tato porušení postihovat. Podle závažnosti a povahy porušení devizových předpisů může ČNB udělit peněžitou pokutu či omezit, pozastavit nebo odejmout devizovou licenci.

V roce 2004 udělila ČNB celkem 77 licencí k obchodům s devizovými hodnotami. To je počet srovnatelný s předchozími lety.

	Počet podaných žádostí			Platné DL k 31. 12. 2004
	Celkem	Rozhodnutí o udělení DL	Rozhodnutí o zamítnutí DL	
Praha	31*	26	2	84
Č. Budějovice	10*	9	0	27
Plzeň	4	4	0	31
Ústí nad L.	7	7	0	34
H. Králové	3	3	0	12
Brno	12*	8	1	26
Ostrava	13	11	2	32
Ústředí	17*	9	4	71
Celkem	97	77	9	317

* čísla zahrnují i řízení, která nebyla k 31. 12. 2004 pravomocně ukončena

V roce 2004 bylo pravomocně ukončeno 48 správních řízení vedených z důvodu podezření z porušení devizových předpisů. Celková výše pokut uložených v těchto řízeních činila 2 800 000 Kč. Tyto prostředky jsou příjmem státního rozpočtu.

Většina sankcí byla uložena za porušení podmínek pro provádění devizových obchodů (zejména jde o povinnost směnárů řádně vystavovat odpočty o provedených směnách, plnění povinnosti identifikovat klienty ve stanovených případech, plnění oznamovací povinnosti apod.), prioritou však i v tomto období zůstávalo postihování neoprávněného podnikání. Za tyto delikty bylo pravomocně uloženo 14 pokut v celkové výši 1 360 000 Kč.

TECHNOLOGIE A BEZPEČNOST

Výpočetní a komunikační systémy

Všechny zásadní činnosti centrální banky jsou podporovány a zajišťovány informačními a komunikačními systémy propojenými v rámci systémového prostředí ČNB. Záměrem koncepce dalšího rozvoje informatiky je udržení spolehlivého, dostatečně dimenzovaného a výkonného technologického prostředí pro tyto systémy. Důraz je kladen na účelovost, hospodárnost a zabezpečení odpovídající bezpečnostním standardům aplikovaným v rámci ESCB.

Největší výzvou v uplynulém roce bylo technologické propojení ČNB s informačními systémy a sítěmi ESCB. Byla implementována nová síťová infrastruktura ESCB, zprovozněn telekonferenční systém a zajištěna implementace a praktické používání vybraných aplikací užívaných v rámci ESCB. V návaznosti na tyto technologické změny byly zavedeny nové postupy správy a podpory nových aplikací včetně potřebného personálního zajištění bez navýšení počtu zaměstnanců ČNB.

Systémové prostředí ČNB v uplynulém období zaznamenalo další vývoj. Nejvýznamnější změnou byl převod klientských stanic a veškerého na nich provozovaného programového vybavení na novou verzi operačního systému. Tento převod se týkal i prvků systémového prostředí, což přispěje k posílení stability systému, vyššímu komfortu uživatelů i informační bezpečnosti ČNB. S cílem vytvořit podmínky pro snížení investičních a provozních nákladů pokračovala příprava využívání finančně méně náročných technologických platforem, založených zejména na komoditních serverech a open source standardech.

ČNB v systému krizového řízení

Systém krizového řízení je neodmyslitelnou součástí fungování ČNB. Je budován a udržován s cílem eliminovat možná bezpečnostní rizika a zároveň vytvářet podmínky pro zvýšení odolnosti organizace vůči nim. Jeho úkolem je i zajistit efektivní kooperaci s ostatními ústředními správními úřady.

Uplynulý rok významně ovlivnil bezpečnostní problematiku ČNB. V květnu byl schválen Krizový plán ČNB a v souladu se zákonem o krizovém řízení byla do konce roku dopracována navazující prováděcí dokumentace. Na podzim bankovní rada přijala novou koncepci na léta 2005 – 2010 pro oblast krizového řízení, jejímž ústředním mottem je pojem bezpečnostní kultura. Koncepce vychází z předpokladu, že připravenost na řešení mimořádných situací, stejně jako ochrana utajovaných skutečností a celková bezpečnost, je komplexní problém, který nelze redukovat jen na přípravu plánů či předpisů. V tomto ohledu není potenciální zranitelnost organizace způsobena jen přírodními vlivy nebo selháním technologií či všudypřítomným lidským selháním, ale vzájemnou kombinací technických, individuálních, skupinových, organizačních a sociálních faktorů. Bezpečnostní incidenty je pak třeba chápat jako selhání bezpečnostní kultury organizace.

Významným úkolem se stala ochrana kritické infrastruktury. ČNB, která v této oblasti působí jako garant a zároveň plní i koordinační úlohu, se v uplynulém roce podílela na definování struktury a rozsahu kritické infrastruktury bankovního sektoru ČR. V průběhu roku 2004 vybrané subjekty kritické infrastruktury začaly zpracovávat plány krizové připravenosti a byl ustaven mezibankovní krizový štáb zmíněných subjektů pro řešení mimořádných událostí většího rozsahu.

Rok 2004 opět přiblížil naplnění jednoho ze strategických záměrů ČNB – vybudování záložního střediska. Realizace jeho výstavby je jednou z priorit krizového řízení. V uplynulém roce proběhl výběr zhotovitele stavby. V současné době se celý projekt nachází v rané fázi výstavby. Termín předpokládaného uvedení do provozu je rok 2007.

ČNB A VEŘEJNOST

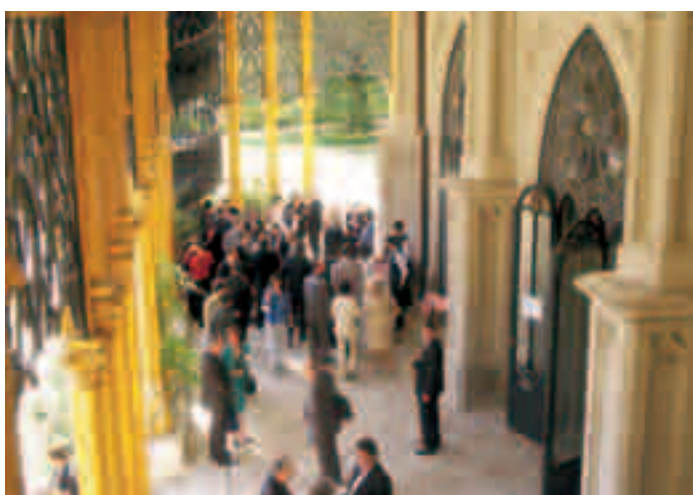
EXTERNÍ KOMUNIKACE

Obecným cílem komunikace ČNB je poskytování informací jednotlivým cílovým skupinám, z nichž každá vyžaduje specifický přístup. Měřítkem úspěšnosti pro nás není jen snadná dosažitelnost informací, ale i jejich srozumitelnost pro uživatele. ČNB proto využívá řadu různých komunikačních kanálů, které umožňují uživatelům zvolit si ten, který je pro ně nejvýhodnější.

Minulý rok byl pro komunikaci České národní banky v mnoha ohledech přelomový. Vstup ČR do Evropské unie, resp. vstup ČNB do Evropského systému centrálních bank přinesl celou řadu nových úkolů a také možností. Vstupem do ESCB se ČNB zavázala překládat všechny tzv. statutární publikace Evropské centrální banky do českého jazyka. V roce 2004 se jednalo o překlad čtvrtletních vydání Měsíčního bulletinu ECB, Konvergenční zprávy a Obecné dokumentace k nástrojům a postupům měnové politiky Eurosystemu, které jsou k dispozici na webové stránce ČNB v části „Publikace“. S ohledem na rozsah překládaných dokumentů, jejich terminologickou náročnost a komplikovaný logistický proces to byl poměrně náročný úkol.

Z titulu člena ESCB se ČNB otevřela možnost podílet se na komunikační politice Evropské centrální banky. Členství ve výboru externí komunikace ECCO (External Communications Committee) a pracovní skupině (ECCO WG) umožňuje vzájemnou výměnu informací a zkušeností se všemi čtyřicetimi členskými státy Eurosystemu a spolupráci při přípravě společných komunikačních strategií a aktivit.

Široká veřejnost, novináři i odborníci si již zvykli na to, že webová stránka ČNB je pro ně zdrojem celé řady informací. V roce 2004 na ní bylo v průměru zaznamenáno více než 15 000 návštěv denně, z toho téměř 2/3 návštěv směřovaly na kurzy devizového trhu. Narůstající počet informací na webu ČNB vyžaduje jeho průběžné, zatím spíše kosmetické změny, které by měly v roce 2005 dospět k jeho kompletní rekonstrukci. Rok 2004 byl pro tým, který se stará o webovou stránku ČNB, přípravou na implementaci tzv. redakčního systému. Fungovat začne v roce 2005 a uživatelé budou moci využít především kvalitnější vyhledávač (včetně podrobného vyhledávání) a zrychlení přístupu k některým kapitolám webu ČNB.

Česká národní banka se v roce 2004 stejně jako v předchozích letech snažila své hlavní činnosti prezentovat také ve vybraných regionech České republiky. Vhodnou příležitostí pro organizování regionálních prezentací je projekt nazvaný „Deset století architektury“. Od roku 2001 vydává ČNB každý rok dvě zlaté pamětní mince s tematikou věnovanou významným architektonickým památkám Čech a Moravy. Vernisáže mincí spojené s prezentacemi k aktuálním tématům měnové politiky i ostatním činnostem ČNB jsou připravovány tak, aby se současně přímo dotýkaly jednotlivých regionů.

Součástí komunikační strategie ČNB je i pořádání řady odborných konferencí, seminářů a při významných příležitostech také společenských setkání. O jejich rostoucí reputaci svědčí účast řady významných hostů z nadnárodních institucí, ministerstev financí a centrálních bank členských zemí EU i jejich pozitivní přijetí odbornou veřejností.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č.106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Postup České národní banky při plnění úkolů vyplývajících ze zákona, zejména postup při vyřizování žádostí o poskytování informací podle zákona, je upraven vnitřním předpisem Pokyny České národní banky č. 55 ze dne 13. prosince 2002 o komunikaci České národní banky, kterými jsou rozpracovány zásady a postup pro vyřizování žádostí o poskytnutí informací.

ČNB poskytuje informace podle zákona žadateli na základě žádosti nebo zveřejněním.

Informace poskytnuté v roce 2004 na základě žádosti:

Počet podaných žádostí o informace podle zákona	žádné
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí	žádné
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu	žádný
Výsledky řízení o sankcích za nedodržování zákona	žádné

Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: Česká národní banka poskytuje informace ve smyslu § 2 odst. 2 zákona v případech, pokud rozhoduje o právech, právech chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy. Tuto zákonnou povinnost má Česká národní banka v souvislosti se správními řízeními, která vykonává podle zákona o České národní bance, zákona o bankách a devizového zákona. ČNB poskytuje informace o konkrétním správním řízení, je-li toto řízení skončeno pravomocným rozhodnutím. Většina písemných, e-mailových nebo telefonických žádostí o informace jde nad rámec právní úpravy zákona. V roce 2004 zodpověděla ČNB celkem 203 písemných a 1 537 e-mailových dotazů veřejnosti.

Informace poskytované zveřejněním:

ČNB zveřejňuje a průběžně aktualizuje informace se smyslu § 5 odst. 1 a 2 zákona jednak na informačních tabulích v sídle ústředí a poboček ČNB na místech přístupných v otevírací době veřejnosti a jednak na své webové stránce www.cnb.cz.

EXPOZICE

Za tři roky činnosti si Expozice České národní banky vydobyla významné místo mezi informačními kanály, jimiž je veřejnost, a zejména mladá generace, seznamována s úlohou a posláním centrální banky státu. Stálou výstavu „Lidé a peníze“, která dokumentuje historii i současnost ekonomiky a peněžního vývoje na území našeho státu od poloviny 10. století, navštívilo v roce 2004 okolo 14 800 návštěvníků. Z tohoto počtu tvořili cca 60% žáci základních škol a studenti středních škol ve věku do 18 let. Výstavu však nenavštěvují pouze školy, ale i zájmové skupiny dětí, jako jsou např. skautské oddíly, sokolové apod.

Výstava, která je instalována v prostorách historického komorového trezoru, je však přitažlivá i pro dospělou populaci. V celkem 65 vitrínách nabízí ucelený přehled o vývoji měnové politiky a platidel na pozadí historického vývoje českého státu. Všechna vystavená platidla lze shlédnout i v digitální podobě na dotykových obrazovkách, kde návštěvník nalezne i řadu dalších podrobnějších informací jak o době, kdy se platidlo používalo, tak i o platidlu samém.

Cílem výstavy však není pouze seznamovat návštěvníka s historií centrálního bankovníctví, ale poskytovat mu pokud možno i nejčerstvější informace. V roce 2004 byl aktualizován a rozšířen šestý, poslední oddíl stálé výstavy – „Současnost“. Doprovodné texty, grafy a tabulky v příslušných vitrínách byly doplněny a upraveny tak, aby zohledňovaly vývoj až do roku 2004. Expozice byla rozšířena o vydané pamětní stříbrné mince ročníků 2001 až 2004 a o zlaté mince z cyklu „Deset století architektury“, oslavující významné české architektonické památky od románského slohu po současnost.

Významná pozornost byla věnována i vstupu České republiky do Evropské unie. Návštěvníci Expozice mají možnost shlédnout film „Česká národní banka a Evropská unie“, v němž jsou stručnou formou seznámeni s historií Evropské unie, s úkoly, které musela Česká republika před vstupem splnit, jak se na jejich plnění podílela Česká národní banka a jaké podmínky bude třeba splnit, aby se ČR mohla stát členem eurozóny a přijmout euro. Tomuto platidlu je věnována i samostatná vitrína, ve které se mohou návštěvníci nově seznámit s originály mincí všech 12 členských států eurozóny.

Atraktivní novinkou je simulované dealerské pracoviště seznamující návštěvníky s vývojem inflace, kurzu české koruny vůči euru a eura vůči americkému dolaru od jejich zavedení. Návštěvník expozice si může sám porovnat historická data s reálnou situací dokumentovanou na on-line informačním terminálu REUTERS.

Expozice je přístupná veřejnosti od úterý do pátku, ve dvouhodinových intervalech, v maximálním počtu osob ve skupině do 34 návštěvníků. Začátky prohlídek jsou v uvedené dny vždy v 09:00 hod, v 11:00 hod. ve 13:30 hod. a ve čtvrtek navíc v 16:00 hod. Délka prohlídky je limitována zahájením prohlídky následující. Na prohlídku je vhodné se předem objednat; pro tyto účely byla zřízena info linka 224 412 626. Podrobnější informace jsou uvedeny na webové stránce ČNB v části „Expozice“.

ODBORNÁ KNIHOVNA

Vysoce specializovaný fond odborné knihovny ČNB tvoří literatura z oblasti ekonomie, práva, výpočetní techniky, politiky a dějin, dále encyklopedie, jazykové příručky a biografie významných osobností. Knihovna, otevřená široké veřejnosti, umožňuje svým uživatelům získat informace v ČR jinde nedostupné. Celkově je uchováváno a zpřístupňováno více než 46 000 svazků knih a výzkumných zpráv a 1 500 titulů periodik, deníků a šedé literatury, což představuje celkem asi 200 000 výtisků. V roce 2004 činil přírůstek cca 4 000 knih a výzkumných zpráv a kolem 9 000 kusů periodik a šedé literatury. Bylo rovněž dokončeno začlenění staršího knihovního fondu do elektronického katalogu knihovny. Pro uživatele jsou ve studovně zajištěny i přístupy do celé řady elektronických informačních zdrojů.

Od září 2004 byla rozšířena výpůjční doba pro veřejnost o 13 hodin týdně. Knihovna je otevřena od pondělí do čtvrtka od 09:00 do 17:00 hod. a v pátek od 09:00 do 15:00 hod. Spektrum poskytovaných služeb uživatelům (výpůjční, referenční, bibliograficko-informační a rešeršní) bylo rozšířeno o automatizovaný systém výpůjček. K vyhledávání informací ze všech dostupných informačních zdrojů slouží uživatelům elektronická studovna. Veřejnost může také získávat informace prostřednictvím webové stránky nebo přímo v on-line katalogu <http://sd.ruk.cuni.cz/tinweb/cnbanka/k6> a prostřednictvím elektronické pošty na adrese lib@cnb.cz rezervovat potřebné publikace, prodlužovat výpůjčky atd.

Rozšíření a zkvalitnění služeb má u veřejnosti příznivý ohlas a projevilo se v dalším růstu počtu návštěv i výpůjček. V roce 2004 bylo v knihovně zaregistrováno 2 119 aktivních čtenářů, kteří uskutečnili 14 154 návštěv a vypůjčili si 17 264 publikací.

KONGRESOVÉ CENTRUM

Kongresové centrum České národní banky, umístěné v historickém neorenesančním paláci bývalé Plodinové burzy, neslouží jen potřebám centrální banky, ale je otevřeno i veřejnosti. Vedle odborné knihovny se v něm nacházejí učebny a přednáškové sály.

V uplynulém roce zde Česká národní banka uspořádala ve spolupráci s významnými mezinárodními institucemi jako jsou Mezinárodní měnový fond, Světová banka nebo BIS řadu významných mezinárodních konferencí a seminářů k problematice regulace finančních trhů, bankovního dohledu, veřejné správy či vzdělávání pracovníků. Mezi nejvýznamnější akce lze zařadit „Working Party on Monetary Policy in Central and Eastern Europe“, „Euro Adoption in the Accession Countries – Opportunities and Challenges“, „Practical Experience with Inflation Targeting“, „Working Group on Public Finance“. Velký ohlas u odborné veřejnosti zaznamenala rovněž mezinárodní konference „Statistika: Investice do budoucnosti“, která byla uspořádána ve spolupráci s Českým statistickým úřadem a Vysokou školou ekonomickou u příležitosti 85. výročí založení Českého statistického úřadu.

Prostory kongresového centra však nejsou pouze místem pro pořádání odborných konferencí a seminářů, ale odehrávají se v nich i významné společenské události. Pro své velmi dobré akustické podmínky se velký kongresový sál stal vyhledávaným i odbornou hudební veřejností. Jsou zde pravidelně pořádány koncerty mezinárodních hudebních festivalů Pražské jaro a Mladá Praha i podzimního hudebního festivalu Pražské komorní slavnosti.

Tradicí se již staly výstavy fotografií ve foyeru kongresového centra, které seznamují zaměstnance i hosty ČNB s tvorbou mladých autorů a s různými směry současné české fotografie. V uplynulém roce byly představeny práce studentů Fakulty užitého umění a designu Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem z ateliéru doc. Pavla Baňky a dále

práce absolventů Hradecké fotografické konzervatoře vedené prof. PhDr. Mgr. Ludvíkem Baranem, DrSc. a Mgr. Josefem Ptáčkem. V letních měsících se uskutečnila v pasáži České národní banky výstava obrazů a názvem „Zahrada vidění“ akademické malířky Margity Titlové–Ylovsky, která se těšila značné pozornosti. Bližší informace o činnosti v kongresovém centru ČNB lze nalézt na webové stránce ČNB v části „O ČNB“ – „Sídlo ústředí ČNB“.

ČNB A JEJÍ LIDÉ

Základem úspěchu ČNB je lidský kapitál, o jehož další zkvalitnění ČNB neustále usiluje:

...Klíčový význam má pro Českou národní banku oblast lidských zdrojů, neboť o úspěšném naplnění výzev nastávajícího období rozhoduje kvalita, znalosti a motivace jednotlivých zaměstnanců. Do dnešní doby byla práce s lidmi zaměřená na získávání potřebné kvalifikace v oblastech centrálního bankovníctví v tržní ekonomice. Zároveň bylo potřeba stabilizovat zaměstnance centrální banky v konkurenčním prostředí rozvíjejícího se komerčního bankovního sektoru. Do budoucna je cílem dále rozvíjet dosaženou profesní úroveň zaměstnanců ČNB a motivovat je ke zvládnutí kvalitativně odlišného období fungování ČNB...

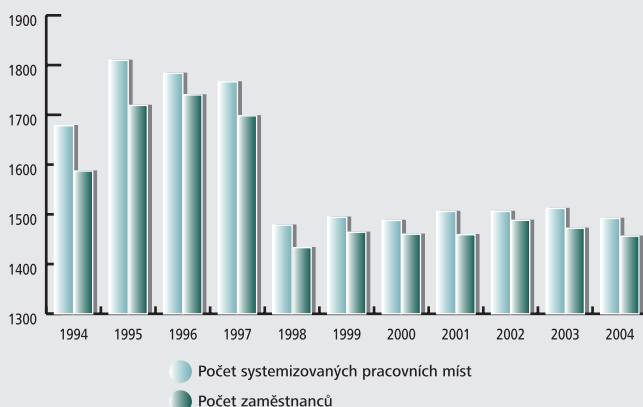
„Výzvy pro Českou národní banku v nastávajících letech“

Počet zaměstnanců

Koncem roku 2004 bylo v ČNB zaměstnáno 1 456 osob, což je o 141 zaměstnanců méně než před deseti lety. Od reorganizace provedené v roce 1998 je počet systemizovaných pracovních pozic stabilizován.

Počet systemizovaných pracovních míst a skutečný počet zaměstnanců

V roce 2003 bylo do ČNB přijato 67 nových zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo 72 zaměstnanců. V roce 2004 uzavřelo pracovní poměr 77 zaměstnanců a ukončilo 97 zaměstnanců, z nichž 32 odchodem do starobního důchodu. Nové zaměstnance ČNB získává zejména formou individuálního vyhledávání na základě doporučení a písemných nabídek uchazečů o zaměstnání v ČNB a přímým oslovením vybraných studentů závěrečných ročníků vysokých škol, v menší míře pak prostřednictvím inzerátů, konkurzních nebo výběrových řízení. Přijetí do pracovního poměru předchází náročný pohovor s uchazečem, během kterého se prověřují jeho odborné i osobnostní předpoklady.

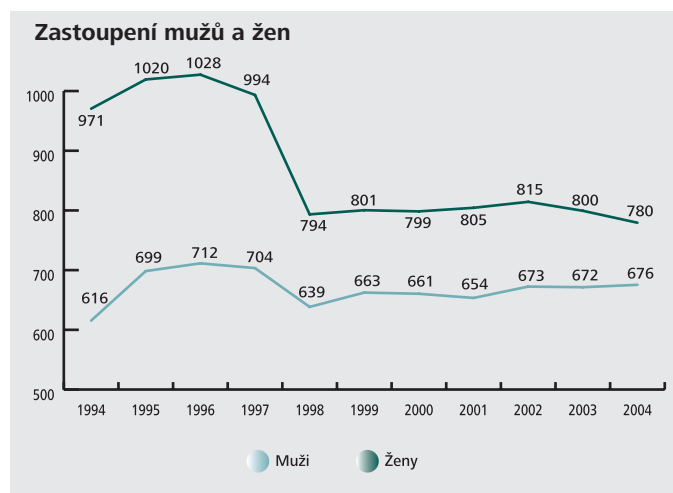
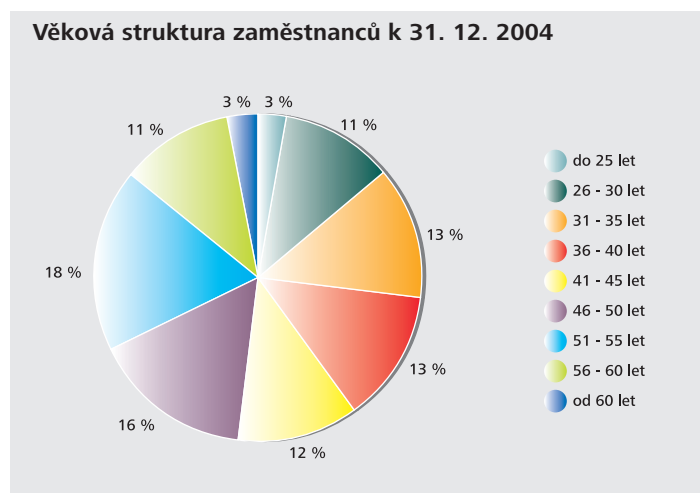
Dosažený stupeň vzdělání zaměstnanců

K 31. 12. 2004 činil podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců z celkového počtu zaměstnanců ČNB 41 % a zaměstnanců se středoškolským vzděláním ukončeným maturitou a s vyšším odborným vzděláním 45 %. Zbytek (14 %) činili zaměstnanci se základním vzděláním a učebním poměrem bez maturity.

Věková struktura zaměstnanců, zastoupení mužů a žen

Věková struktura zaměstnanců ČNB, pomineme-li krajní věková rozmezí (tj. do 25 let a nad 60 let), je vyrovnaná, jednotlivé věkové kategorie jsou zastoupeny rovnoměrně.

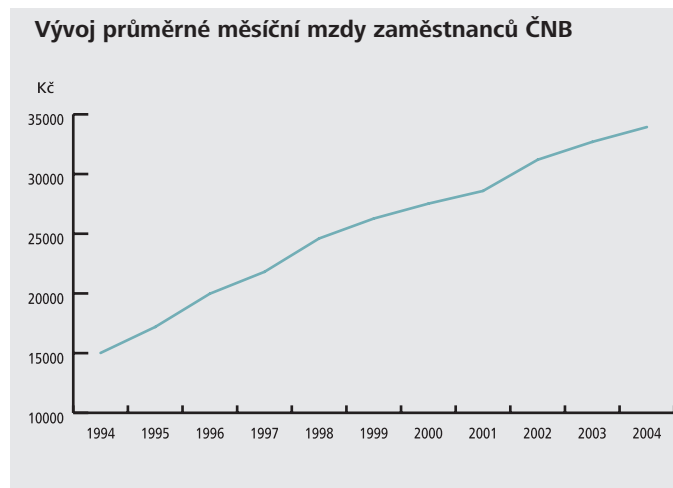
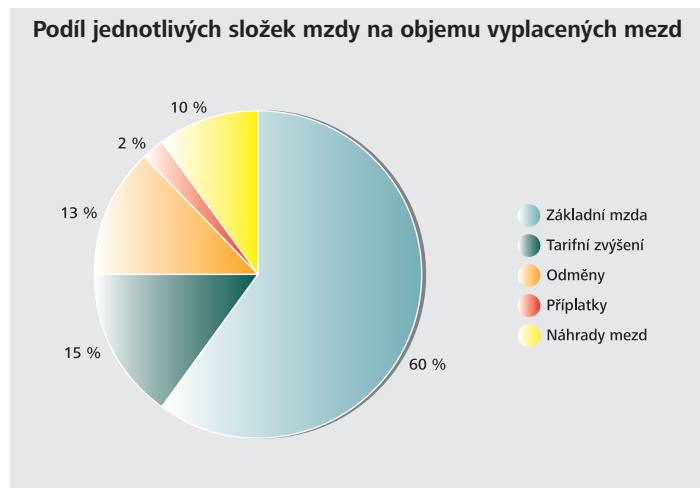
Podíl mužů a žen zaměstnaných v ČNB se postupně sblíží a po zásadní reorganizaci ČNB provedené v roce 1998 se v podstatě stabilizoval na poměru přibližně 45:55.

Mzdový systém

Ve mzdovém systému ČNB je hlavní složkou základní mzda, jejíž výše se pohybuje v rámci tarifního rozpětí. K základní mzdě je poskytováno tzv. tarifní zvýšení ve výši 25 % přiznané základní mzdy, jímž je zaměstnancům ČNB částečně kompenzován zvýšený rozsah povinností a omezení uložených jim zákoníkem práce. Zaměstnancům mohou být poskytnuty odměny za výsledky práce.

Náklady na zaměstnance dosáhly v roce 2004 objemu 860 mil. Kč a oproti předchozímu roku vzrostly o 4,5 %. Na mzdových prostředcích bylo vyplaceno 599 mil. Kč, tj. o 3,2 % více než v roce 2003. Průměrná měsíční mzda dosáhla výše 34 045 Kč. Meziroční nárůst průměrné mzdy činil 3,8 %.

Členům bankovní rady byly v roce 2004 vyplaceny mzdy v tomto objemu

	Hrubá mzda ¹	Čistá mzda ²
Zdeněk Tůma	3 574 880	2 195 149
Oldřich Dědek	2 873 954	1 766 511
Luděk Niedermayer	2 876 408	1 763 200
Michaela Erbenová	1 556 777 ³	994 378 ³
Jan Frait	2 415 130	1 505 098
Pavel Racoča	2 418 555	1 507 135
Pavel Štěpánek	2 426 404	1 511 806

¹ Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, tarifní zvýšení (25 % základní mzdy), náhrady mezd za dovolenou, odměny za výsledky práce a mzdové zvýhodnění za práci ve dnech pracovního klidu.

² Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a daně z příjmu (vypočte se ze základu daně, jímž je úhrn vyplacených měsíčních hrubých mezd snížený o odpočitatelné položky na poplatníka daně a jím vyživované děti).

³ Ovlivněno mateřskou dovolenou v době od 1. 1. do 16. 5. 2004.

Odvody zákonného pojistného dosáhly částky 212 mil. Kč. Ostatní sociální náklady činily 17 mil. Kč. Největší část z nich představovaly příspěvky poskytnuté zaměstnancům na jejich životní a penzijní připojištění, které byly do této položky v roce 2004 zahrnuty poprvé (dříve byly hrazeny ze sociálního fondu).

Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců jako významná oblast práce s lidským kapitálem zahrnuje celou řadu možností, od interního vzdělávání organizovaného v ČNB přes vzdělávání u tuzemských externích organizací včetně studia na vysokých školách a jazykové výuky až po vzdělávání v zahraničí. Celkově bylo v roce 2004 na vzdělávací akce vynaloženo 32 mil. Kč.

Jazykové vzdělávání bylo zaměřeno na přípravu zaměstnanců k vykonání předepsaných standardizovaných jazykových zkoušek. Tuto povinnost by mělo ke konci kalendářního roku 2005 splnit celkem 418 zaměstnanců, z nichž do současné doby jazykovou kvalifikaci prokázalo 61 %. Bez ohledu na povinnost prokazovat jazykovou kvalifikaci je v ČNB již více než 460 zaměstnanců s doloženou jazykovou kvalifikací minimálně na prvním stupni jazykových znalostí ve smyslu vládního usnesení č. 1088 ze dne 6. 11. 2002.

V oblasti zahraničního vzdělávání spolupracuje ČNB především s partnerskými centrálními bankami. Oblast vrcholového vzdělávání představují kurzy a semináře pořádané mezinárodními bankovními a finančními institucemi a vzdělávací akce v rámci ESCB.

Ve struktuře interních vzdělávacích akcí významnou součástí představovaly v roce 2004 odborné bankovní kurzy, jejichž nabídku obsahuje každoročně Katalog vzdělávacích akcí ČNB, a dále v souvislosti s přechodem na nový operační systém MS Windows XP také kurzy výpočetní techniky pro uživatele. Na kurzech interního vzdělávání vystupují jako lektoři nejen externisté, ale i zaměstnanci ČNB.

HOSPODAŘENÍ ČNB

ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ

PRO BANKOVNÍ RADU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

Ověřili jsme soulad účetních informací uvedených v kapitole V. Hospodaření ČNB této výroční zprávy („Kapitola“) České národní banky („ČNB“) za rok 2004, které nejsou součástí účetní závěrky, s ověřovanou účetní závěrkou ČNB k 31. prosinci 2004. Podle našeho názoru jsou tyto účetní informace obsažené v Kapitole ve všech významných ohledech v souladu s účetnictvím ČNB, na jehož základě byla ověřená účetní závěrka sestavena.

Zpráva auditora k účetní závěrce k 31. prosinci 2004, která však není součástí připojené Výroční zprávy ČNB za rok 2004, je následující:

„Provedli jsme audit přiložené rozvahy České národní banky (dále jen „ČNB“) k 31. prosinci 2004, souvisejícího výkazu zisku a ztráty a přílohy za rok 2004 (dále jen „účetní závěrka“). Za sestavení účetní závěrky, která zahrnuje popis činnosti ČNB v souladu se zákonem o České národní bance ve znění pozdějších předpisů, a za vedení účetnictví odpovídá vedení ČNB. Naší úlohou je vydat na základě auditu výrok k této účetní závěrce.

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními standardy auditu. Tyto normy požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedená ověření průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení použitých účetních postupů a významných odhadů učiněných vedením ČNB a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vydání výroku.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků a vlastního kapitálu ČNB k 31. prosinci 2004 a výsledků jejího hospodaření za rok 2004 v souladu se zákonem o účetnictví a ostatními příslušnými předpisy České republiky.“

Česká národní banka
Zpráva nezávislých auditorů

Vedení ČNB odpovídá za správu a údržbu integrity internetových stránek ČNB. Naši úlohou není posouzení těchto záležitostí, a proto neneseme žádnou odpovědnost za případné změny ve výroční zprávě, ke kterým mohlo dojít následně po jejím prvotním zveřejnění na internetových stránkách ČNB. Právní předpisy České republiky upravující přípravu a šíření výroční zprávy se mohou lišit od právních předpisů jiných jurisdikcí.

31. března 2005

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
zastoupený

Paul Cunningham
partner

Ing. Eva Loulová
auditor, osvědčení č. 1981

BILANCE A ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Aktiva			
v mil. Kč			
	31. 12. 2004	31. 12. 2003	
1. Zlato	825	833	
2. Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	31 611	32 193	
3. Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	645 830	677 158	
3.1. Vklady u zahraničních peněžních ústavů	44 021	75 773	
3.2. Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům	21 235	641	
3.3. Cenné papíry	580 448	600 654	
3.4. Ostatní pohledávky vůči zahraničí	126	90	
4. Pohledávky vůči tuzemským bankám	70	96	
5. Pohledávky vůči klientům	12 856	13 609	
6. Pohledávky vůči státu	22 435	23 858	
7. Hmotný a nehmotný majetek	6 319	6 739	
7.1. Hmotný majetek	6 211	6 582	
7.2. Nehmotný majetek	108	157	
8. Ostatní aktiva	4 231	7 346	
8.1. Náklady a příjmy příštích období	20	34	
8.2. Ostatní	4 211	7 312	
Aktiva celkem	724 177	761 832	

Pasiva			
v mil. Kč			
	31. 12. 2004	31. 12. 2003	
1. Peníze v oběhu	261 430	247 361	
2. Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	22 159	19 790	
3. Závazky vůči zahraničí	23 551	3 089	
3.1. Přijaté úvěry ze zahraničí	23 145	2 665	
3.2. Ostatní závazky vůči zahraničí	406	424	
4. Závazky vůči tuzemským bankám	428 337	470 311	
4.1. Peněžní rezervy bank	20 311	21 237	
4.2. Repo operace	402 997	439 609	
4.3. Ostatní závazky	5 029	9 465	
5. Vklady klientů	57 573	29 249	
6. Emitované tuzemské cenné papíry	0	0	
7. Závazky vůči státu	37 507	45 708	
8. Rezervy	4 781	5 881	
9. Základní kapitál	1 400	1 400	
10. Fondy	8 075	8 109	
11. Neuhrazená ztráta z předchozích období	-71 953	-53 780	
12. Ztráta za účetní období	-53 717	-18 173	
13. Ostatní pasiva	5 034	2 887	
13.1. Výnosy a výdaje příštích období	0	0	
13.2. Ostatní	5 034	2 887	
Pasiva celkem	724 177	761 832	

Podrozvaha			
v mil. Kč			
	31. 12. 2004	31. 12. 2003	
1. Budoucí možné závazky k plnění	166 102	170 440	
2. Pohledávky ze spotových, termínových a opčních operací	129 599	122 293	
3. Závazky ze spotových, termínových a opčních operací	118 764	118 516	
4. Přijaté záruky	165 535	180 500	

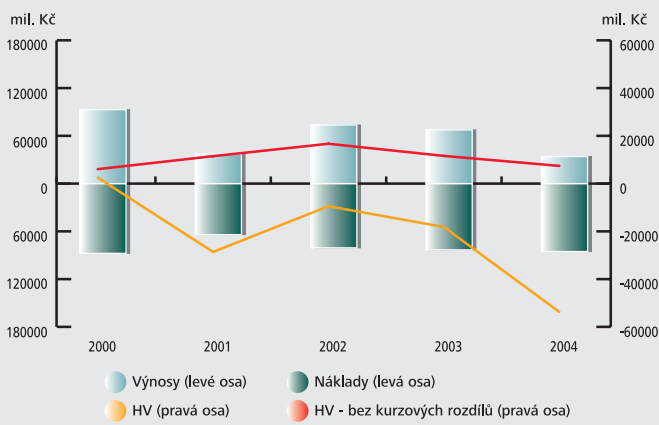
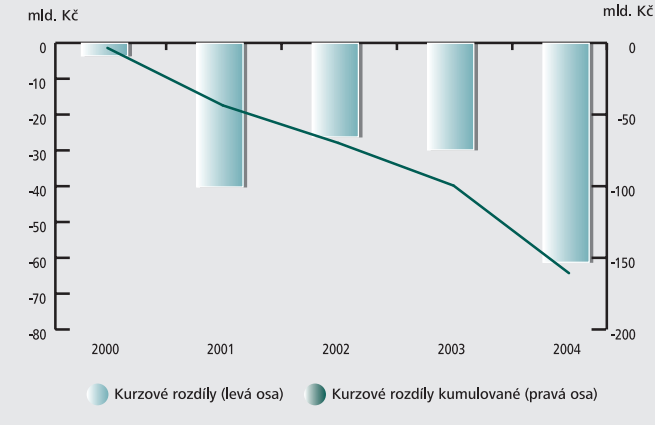
Výkaz zisků a ztráty

v mil. Kč	31. 12. 2004	31. 12. 2003
1. Výnosy z úroků a podobné výnosy	13 744	19 192
1.1. Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	12 243	16 530
1.2. Ostatní	1 501	2 662
2. Náklady na úroky a podobné náklady	11 597	12 598
2.1. Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	0	0
2.2. Ostatní	11 597	12 598
3. Výnosy z cenných papírů s proměnlivým výnosem	46	43
4. Výnosy z poplatků a provizí	419	447
5. Náklady na placené poplatky a provize	37	41
6. Ztráta z finančních operací	-55 104	-23 232
7. Ostatní výnosy	112	120
7.1. Výnosy z emise bankovek a mincí	40	23
7.2. Ostatní	72	97
8. Správní náklady	1 919	2 042
8.1. Náklady na zaměstnance	808	785
8.1.1. Mzdy a platy	596	579
8.1.2. Sociální a zdravotní pojištění	212	206
8.2. Ostatní správní náklady	1 111	1 257
9. Ostatní náklady	541	655
9.1. Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	261	285
9.2. Ostatní	280	370
10. Tvorba opravných položek a rezerv k úvěrům a zárukám	477	33
11. Použití opravných položek a rezerv k úvěrům a zárukám a odpis úvěrů	1 598	576
12. Tvorba ostatních opravných položek a rezerv	1	10
13. Použití ostatních opravných položek, rezerv a odpis ostatních pohledávek	40	60
14. Ztráta z běžné činnosti	-53 717	-18 173
15. Zisk z mimořádné činnosti	0	0
16. Ztráta za účetní období	-53 717	-18 173

Příloha k účetní závěrce je k dispozici na webové stránce ČNB, na přiloženém CD-ROM a v sídle ČNB, sekce rozpočtu a účetnictví, Na Příkopě 28, Praha 1.

Hospodářský výsledek ČNB za rok 2004 skončil ztrátou ve výši 53 717 mil. Kč. Výnosy činily 33 811 mil. Kč a náklady 87 528 mil. Kč.

V posledních několika letech má na hospodářský výsledek ČNB zcela zásadní vliv posilování domácí měny vůči měnám, ve kterých jsou devizové rezervy centrální banky alokovány. O významu tohoto faktoru vypovídá skutečnost, že koruna vůči dolaru posílila za poslední čtyři roky z 37,80 CZK/USD na 22,40 CZK/USD, resp. dolar ztratil vůči koruně 41 % svojí hodnoty. Obdobný vývoj byl zaznamenán i vůči euru s tím, že koruna posílila z 35,10 CZK/EUR na 30,50 CZK/EUR. Při současné výši devizových rezerv ČNB představuje změna kurzu koruny o 0,10 Kč dopad do hospodářského výsledku ČNB v podobě kurzového rozdílu ve výši 2,3 mld. Kč. S ohledem na to, že ČNB má z definice otevřenou devizovou pozici (tj. výraznou převahu devizových aktiv nad devizovými pasivy z titulu držby devizových rezerv), posilování koruny generuje kurzovou ztrátu. Oslabování koruny by naopak generovalo kurzový zisk.

Vývoj hospodářského výsledku ČNB v letech 2000 – 2004**Vývoj kurzových rozdílů v letech 2000 – 2004**

Pro výši dosažených kurzových rozdílů je v bilanci ČNB rozhodující objem devizových aktiv a pasiv a dále pak hodnota kurzu na konci předchozího roku ke kurzu platnému na konci účetního období, tedy k 31. prosinci příslušného roku. Vzhledem k pohybu devizových kurzů a objemu devizových aktiv a pasiv ČNB byla na konci roku 2004 zaúčtována celková kurzová ztráta ve výši 61 135 mil. Kč. V průběhu roku byla volatilita kurzů rezervních měn vůči domácí měně poměrně vysoká. Na počátku roku koruna vůči rezervním měnám oslabila. Následně však docházelo k jejímu postupnému posilování, a to až do konce roku 2004. Meziročně tak kurz koruny posílil vůči euru o 6,0 % a vůči dolaru dokonce o 12,8 %, tj. absolutně o 3,30 Kč.

Za rok 2004 dosáhl celkový objem čistých výnosů ze správy devizových rezerv 19 330 mil. Kč⁶. Výsledek dosažený při správě devizových rezerv zohledňuje především vývoj úrokových sazeb v eurozóně a v USA, v jehož důsledku došlo zejména ve druhém čtvrtletí 2004 k prudkému propadu výnosu portfolií devizových rezerv ČNB. V návaznosti na růst úrokových sazeb (především v USA) realizovala ČNB kapitálové ztráty, které se již nepodařilo vzhledem k nízkému úrokovému výnosu zcela kompenzovat. Za rok 2004 byl dosažen vážený průměrný výnos⁷ spravovaných portfolií ve výši 2,81 % p. a., tj. oproti roku 2003 pokles o 0,05 procentního bodu.

Na konci roku 2004 dosáhly devizové rezervy ČNB 636 mld. Kč a meziročně tak poklesly o 56 mld. Kč. Hlavním zdrojem změny byla kurzová ztráta korunové hodnoty proti oběma rezervním měnám, tj. proti euru a dolaru. Dalším faktorem byl pak odprodej výnosů realizovaných v předchozím období a tržní výnos z investičních aktivit. Obdobně jako v roce 2003 nebyly devizové rezervy ani v průběhu roku 2004 ovlivňovány devizovými intervencemi ČNB. Objem devizových rezerv na konci roku 2004 dosáhl výše 20,9 mld. EUR, což představovalo meziroční pokles o 0,4 mld. EUR. Důvodem snížení bylo posílení kurzu eura vůči dolaru a již zmíněný odprodej výnosů z devizových rezerv.

ČNB využívala shodné měnověpolitické nástroje jako v předchozích letech. Hlavním měnovým nástrojem byly repo operace. Banka jejich prostřednictvím usměrňuje vývoj úrokových sazeb v ekonomice. Vzhledem k systémovému přebytku likvidity v bankovním sektoru slouží repo tendry rovněž k odčerpávání likvidity. V průměru bylo v roce 2004 sterilizováno 468 mld. Kč s celkovými náklady banky ve výši 10,5 mld. Kč, což je meziroční pokles cca 4 %.

Hospodaření ČNB v nevýznamném rozsahu ovlivňovalo i postupné ukončování některých případů souvisejících s konsolidací bankovního sektoru. Objem potenciálních nákladů na konsolidaci bankovního sektoru byl již v minulosti pokryt opravnými položkami, rezervami, případně je krytý vydanou státní zárukou. Vláda České republiky svým usnesením č. 51 ze dne 22. ledna 1997 souhlasila s vydáním státní záruky ve prospěch ČNB za pohledávky, vystavené záruky a převzatá aktiva vzniklé v souvislosti s konsolidací a stabilizací bankovního sektoru ve výši 22,5 mld. Kč na dobu 10 let. Tato státní záruka se vztahuje na konsolidační program jako celek, a nikoliv na ztráty z jednotlivých aktiv. V roce 2004 Ministerstvo financí České republiky poskytlo částečné plnění z této státní záruky ve výši 0,5 mld. Kč, takže její neuhrazená výše na konci roku 2004 činila 22 mld. Kč.

V souladu s dohodou o úhradě nákladů na provozní činnost a ztrát z převzatých aktiv vzniklých v souvislosti s realizací konsolidačního programu uhradila ČNB za období 2004 České finanční, s. r. o., náklady ve výši 134 mil. Kč. Na základě předběžného vyčíslení nere realizovaných ztrát z převzatých aktiv byla rozpuštěna další část rezervy vytvořené na ztráty České finanční, s. r. o., takže na konci roku 2004 činil zůstatek této rezervy 4 176 mil. Kč. Pokud jde o účelové úvěry poskytnuté České finanční, s. r. o., byl jejich objem evidován ve výši 4 427 mil. Kč. Z titulu těchto úvěrů přijala ČNB úroky v celkovém úhrnu 110 mil. Kč.

⁶ Při přepočtu do korun byly použity kurzy posledního pracovního dne minulého roku.

⁷ Jedná se o průměr výnosů jednotlivých portfolií v USD, EUR a zlatě, vážený jejich podílem na celkových devizových rezervách.

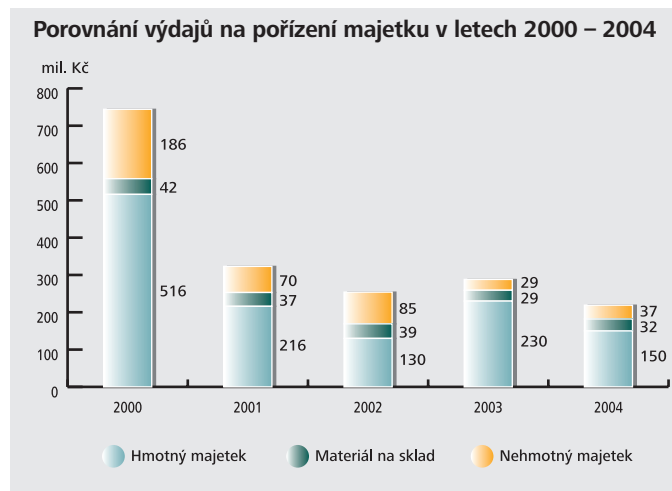
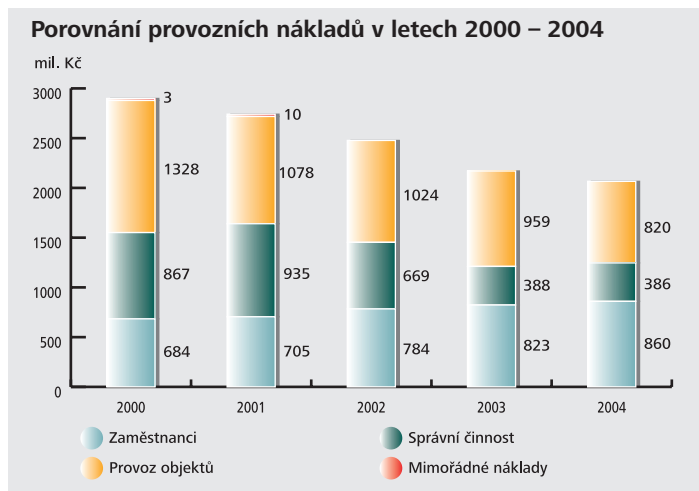
V návaznosti na prodej IPB, a. s., uzavřela ČNB Smlouvu a slib odškodnění, ve které se neodvolatelně a bezpodmínečně zavázala uhradit ČSOB, a. s., určité škody související s převzetím IPB, a. s. V návaznosti na to vydala vláda České republiky svým usnesením č. 622 ze dne 15. června 2000 záruku ve prospěch ČNB k pokrytí ztrát vyplývajících ze slibu odškodnění vůči strategickému investorovi. Dne 6. listopadu 2002 obdržela ČNB jednostranné závazné prohlášení ČSOB, a. s., podle kterého budou veškeré nároky na peněžitá plnění ČNB vůči ČSOB, a. s., na základě Smlouvy a slibu odškodnění ze strany ČSOB, a. s., uplatněny a ze strany ČNB uhrazeny do 31. prosince 2016 a celková částka odškodnění dosáhne maximálně 160 mld. Kč. V návaznosti na toto prohlášení očekává ČNB možné plnění ze záruky ve stejném nebo menším rozsahu. Dne 28. června 2004 obdržela ČNB Závazné prohlášení ČSOB, a. s., jehož přílohou je konečný seznam možných plnění ze Slibu odškodnění. Převzetí tohoto Závazného prohlášení ze strany ČNB dne 28. června 2004 ovšem neznamená potvrzení či schválení jednotlivých nároků uvedených v příloze, nicméně ze strany ČSOB, a. s., již nemohou být vzneseny další nároky na plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, pokud již nejsou obsaženy v konečném seznamu možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění. ČNB netvoří prozatím rezervu na případná plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, protože případy plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, které by nebyly kryty zárukou, dosud nenastaly a ČNB v současné době nemůže spolehlivě stanovit konečný objem případných plnění ČSOB, a. s., ze soudních sporů nebo škod, které ČSOB, a. s., utrpí, na něž se záruka nevztahuje, a tudíž by mohly být nákladem ČNB.

ČNB vyplatila ČSOB, a. s., v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění zálohy ve výši 2 744 mil. Kč a konečné plnění ve výši 38 mil. Kč. K zálohám nebyly vytvořeny opravné položky vzhledem k tomu, že je ČNB klasifikovala jako položky kryté zárukou vydanou vládou České republiky. V této souvislosti ČNB obdržela od Ministerstva financí České republiky zálohu na plnění ze záruky a konečné plnění ze záruky ve výše uvedeném objemu.

V roce 2004 Česká konsolidační agentura splácela dříve poskytnutý redistribuční úvěr na financování družstevní bytové výstavby. Úvěr je splatný formou ročních plateb založených na splátkách klientů. Jeho konečná splatnost sice nebyla stanovena, ale je předmětem jednání v souvislosti s plánovaným ukončením činnosti České konsolidační agentury. Z titulu tohoto úvěru ČNB přijala v roce 2004 úroky v celkové výši 216 mil. Kč.

V roce 2004 odebrala ČNB od tuzemského dodavatele celkem 111 mil. kusů bankovek, za což zaplatila 179 mil. Kč. Mince z obecného kovu, stříbrné a zlaté pamětní mince byly dodány v celkovém v počtu 48 mil. kusů. Za jejich odběr ČNB zaplatila 81 mil. Kč. Součástí těchto nákladů jsou i náklady, které ČNB vynaložila při přípravě a ochraně platidel (vývoj nových ochranných prvků). Oproti předchozím rokům se celková výše nákladů na bankovky a mince postupně snižovala. Ve srovnání s rokem 2003 poklesly celkové náklady o 24 mil. Kč. Důvodem byl jednak dostatečný objem zásob některých nominální hodnot, takže nebylo nutné zadávat jejich výrobu v rozsahu předchozích let, a dále pak rozhodnutí o ukončení platnosti drobných mincí. Výnosy v oblasti emise a správy oběživa činily 42 mil. Kč a souvisely především s prodejem numismatického materiálu.

Celkové provozní náklady mají v posledních letech klesající tendenci. V roce 2004 se meziročně snížily o 4,8 %, v porovnání s rokem 2000 pak došlo k poklesu o 28,3 % (tj. absolutně o 816 mil. Kč). Vedle procesu prohlubování hospodárnosti byl tento trend ovlivněn i dozníváním činností, a tedy snižováním nákladů, vztahujících se k období rekonstrukce budov ústředí a poboček ČNB; mimo jiné se projevila vyšší odepsanost majetku. Postupně však rostou náklady na zaměstnance (mzdy a odvody pojistného), přičemž v roce 2004 dosáhl jejich podíl na celkové výši provozních nákladů 42 %. Tento nárůst byl však kompenzován snížením nákladů na provoz objektů a zařízení a na správní činnost.

Objem výdajů vynaložených v ČNB na pořízení majetku byl v roce 2004 o cca 24 % nižší než v roce 2003. Toto snížení bylo způsobeno výrazně nižšími výdaji na pořízení hmotného majetku, a to především na pořízení výpočetní techniky (HW), zabezpečovacího zařízení a dopravních prostředků. V období od roku 1999, tj. od ukončení výstavby poboček a dokončení rekonstrukce budov ústředí, až do roku 2004 se celková částka výdajů na pořízení majetku meziročně postupně snižovala (pouze v roce 2003 byl zaznamenán mírný nárůst z titulu vyšších meziročních výdajů na pořízení techniky pro úschovu, manipulaci a zpracování hotovostí a výpočetní techniky). Od roku 2005 a v letech následujících se ovšem předpokládá určitý nárůst výdajů na pořízení hmotného majetku, jenž bude vyvolán realizací objektu záložního pracoviště ČNB a rozsáhlejší obnovou zařízení pro počítání a zpracování bankovek.

vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

kontakt:
SAMOSTATNÝ ODBOR KOMUNIKACE
Tel.: 22441 3494
Fax: 22441 2179

sazba, tisk:
EURO AGENCY

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

4

2000

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

1 VŠEOBECNÉ INFORMACE

Česká národní banka (dále také „Banka“ nebo „ČNB“) je ústřední bankou České republiky (dále jen „ČR“). Banka vznikla dne 1. ledna 1993 rozdělením Státní banky československé na Českou národní banku a Národní banku Slovenska. Banka je zřízena zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance ve znění pozdějších předpisů. Banka je právnickou osobou, která má postavení veřejnoprávního subjektu; nezapisuje se do obchodního rejstříku. Banka má ústředí v Praze a sedm poboček v ČR (Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Ostrava).

Hlavním cílem Banky je péče o cenovou stabilitu. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu. Banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

V souladu s tímto hlavním cílem Banka určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, včetně péče o jejich plynulost a hospodárnost, vykonává bankovní dohled nad činností bank, poboček zahraničních bank a pečuje o bezpečné fungování a účelný rozvoj bankovního systému v ČR. Banka provádí i další činnosti podle zákona o ČNB a podle zvláštních právních předpisů.

Banka při plnění svých úkolů spolupracuje s ústředními bankami jiných zemí, orgány dohledu nad bankami a finančními trhy jiných zemí a s mezinárodními finančními organizacemi a mezinárodními organizacemi zabývajícími se dohledem nad bankami a finančními trhy.

Banka je při plnění svých úkolů nezávislá na pokynech prezidenta ČR, Parlamentu ČR, vlády ČR, správních úřadů či jiných subjektů a má v zákonem stanoveném rozsahu vztah k Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Banka a vláda se vzájemně informují o zásadách a opatřeních měnové a hospodářské politiky.

Nejvyšším řídicím orgánem Banky je bankovní rada ČNB. Bankovní rada je sedmičlenná. Jejími členy jsou guvernér Banky, dva viceguvernéři Banky a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident ČR. Členové bankovní rady jsou jmenováni na dobu šesti let. Bankovní rada určuje měnovou politiku a nástroje pro její uskutečňování a rozhoduje o zásadních měnově politických opatřeních Banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

1 VŠEOBECNÉ INFORMACE (pokračování)

Členy bankovní rady k 31. prosinci 2004 a 2003 byli (včetně uvedení konce jejich funkčních období):

doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc.	guvernér Banky	do 12. února 2005
doc. Ing. Oldřich Dědek, CSc.	viceguvernér Banky	do 12. února 2005
RNDr. Luděk Niedermayer	viceguvernér Banky	do 26. února 2008
Ing. Michaela Erbenová, Ph.D.	člen bankovní rady	do 30. listopadu 2006
prof. Dr. Ing. Jan Frait	člen bankovní rady	do 30. listopadu 2006
Ing. Pavel Racoča, MIA	člen bankovní rady	do 12. února 2005
Ing. Pavel Štěpánek, CSc.	člen bankovní rady	do 12. února 2005

Dnem 12. února 2005 skončilo funkční období čtyřem členům bankovní rady a v této souvislosti dne 11. února 2005 prezident České republiky opětovně jmenoval guvernéra Banky a nové členy bankovní rady, kterými jsou:

Ing. Miroslav Singer, Ph.D.	viceguvernér Banky
prof. Ing. Robert Holman, CSc.	člen bankovní rady
Ing. Pavel Řežábek	člen bankovní rady

Jménem ČNB jedná navenek guvernér. V době jeho nepřítomnosti ho zastupuje jím pověřený viceguvernér.

Banka ze svých výnosů hradí nezbytné náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu. Ztráty předchozích let budou hrazeny z budoucích zisků v závislosti na řadě faktorů, jejichž vliv nelze v současné době s jistotou odhadnout. Bankovní rada ČNB sleduje tuto situaci, aby v případě nutnosti mohla podniknout kroky k jejímu vyřešení, které by byly v souladu s hlavním cílem Banky.

Banka předkládá roční zprávu o výsledku svého hospodaření nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku k projednání Poslanecké sněmovně.

2 ÚČETNÍ POSTUPY

(a) Základní zásady vedení účetnictví

Účetnictví je vedeno v souladu se zákonem o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů), vyhláškami a českými účetními standardy vydanými Ministerstvem financí České republiky. Účetní závěrka je sestavována v souladu se zákonem o účetnictví na principu historických pořizovacích cen, který je modifikován přeceněním finančních nástrojů určených k obchodování a k prodeji na jejich reálnou hodnotu. Účetní závěrka byla sestavena podle zásad prezentace a vykazování, které vyplývají z potřeb a požadavků pro výkaznictví centrálních bank a které vedení ČNB považuje za přiměřené. Není-li uvedeno jinak, jsou částky v účetní závěrce vyjádřeny v milionech českých korun (dále jen „Kč“). Banka v souladu s vyhláškou Ministerstva financí č. 501/2002 Sb. nesestavuje konsolidovanou účetní závěrku.

(b) Cizí měny

Operace v cizích měnách se přepočítávají na české koruny kurzem platným ke dni účetní operace. Majetek a závazky denominované v cizí měně (včetně zvláštních práv čerpání (viz bod 2 (g)), včetně dosud nesplatných příslibů prodeje nebo nákupu zahraničních měn při promptních nebo termínových devizových transakcích, jsou přepočteny na české koruny kurzem devizového trhu k rozvahovému dni. Veškeré realizované a nerealizované kurzové zisky a ztráty jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty ve ztrátě z finančních operací.

(c) Zlato a ostatní drahé kovy

Zlato a ostatní drahé kovy jsou oceněny historickou pořizovací cenou. Depozita a cenné papíry, které ČNB zamýšlí držet do splatnosti, denominované a splatné ve zlatě jsou vykázány na účtu zlata a jsou oceňovány historickou pořizovací cenou zlata. Související úrok z úročených cenných papírů a depozit denominovaných ve zlatě je časově rozlišován do výnosů.

(d) Cenné papíry

Banka klasifikuje všechny cenné papíry s pevným výnosem ve svém portfoliu jako cenné papíry k prodeji. Akcie a ostatní podíly ve společnostech, ve kterých Banka nemá účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, jsou vykazovány v ostatních aktivech.

Transakce s cennými papíry jsou účtovány k datu vypořádání.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(d) Cenné papíry (pokračování)

Zahraniční cenné papíry jsou obchodovány v rámci správy devizových rezerv podle pravidel stanovených Bankovní radou. Jedná se o cenné papíry obchodované na peněžním a kapitálovém trhu.

Bezкупónové dluhopisy jsou zachyceny v reálné hodnotě. Bezкупónové dluhopisy jsou při prvotním zachycení oceňovány pořizovací cenou, která je od 1. ledna 2004 postupně zvyšována metodou efektivní úrokové míry o časové rozlišení rozdílu mezi cenou porřízení a jmenovitou hodnotou (naběhlá hodnota). Do 31. prosince 2003 používala Banka lineární úrokovou sazbu jako aproximaci efektivní úrokové sazby. Z naběhlé hodnoty jsou měsíčně přeceňovány na reálnou hodnotu.

Kupónové dluhopisy jsou zachyceny v reálné hodnotě. Kupónové dluhopisy jsou při prvotním zachycení oceňovány pořizovací cenou včetně nakoupeného naběhlého kupónu, která je od 1. ledna 2004 postupně zvyšována metodou efektivní úrokové míry o nabíhající kupón včetně ážia nebo diskontu (naběhlá hodnota). Do 31. prosince 2003 používala Banka lineární úrokovou sazbu jako aproximaci efektivní úrokové sazby. Dluhopisy jsou měsíčně přeceňovány na reálnou hodnotu.

Efektivní úroková sazba je úroková sazba, která diskontuje očekávané budoucí peněžní toky z cenného papíru na současnou hodnotu cenného papíru.

Cena porřízení představuje pořizovací cenu s vyloučením všech vedlejších pořizovacích nákladů.

Reálná hodnota cenného papíru je stanovena jako tržní cena kótovaná příslušnou burzou cenných papírů nebo jiným aktivním veřejným trhem. V ostatních případech je reálná hodnota odhadována jako:

- podíl na vlastním kapitálu emitenta akcií, pořizovací cena snižená o opravnou položku, není-li k dispozici jiné ocenění;
- čistá současná hodnota peněžních toků se zohledněním úvěrových rizik dluhopisů.

Změny reálných hodnot jsou vykazovány jako ztráty z finančních operací.

Přijaté dividendy z akcií jsou zahrnuty do výnosů z cenných papírů s proměnlivým výnosem.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(d) Cenné papíry (pokračování)

Pro oceňování zisků a ztrát z úbytku cenných papírů je používána metoda váženého aritmetického průměru naběhlé hodnoty.

V letech 2004 a 2003 nevlastnila Banka účasti ve společnostech s rozhodujícím a podstatným vlivem.

(e) Smlouvy o financování cenných papírů

Cenné papíry koupené nebo zapůjčené na základě smluv o zpětném prodeji (reverzní repo smlouvy) se nevykazují v rozvaze. Cenné papíry prodávané nebo půjčené na základě smluv o zpětné koupi (repo smlouvy) jsou ponechány v jejich původním portfoliu. Peněžní toky z těchto operací jsou vykázány jako přijaté nebo poskytnuté úvěry ke dni vypořádání.

(f) Peníze v oběhu

Peníze v oběhu představují závazek Banky z titulu emitovaných bankovek a mincí. ČNB vykazuje emisi oběživa sníženou o korunovou hotovost v provozní pokladně.

(g) Členská kvóta v Mezinárodním měnovém fondu

Členská kvóta v Mezinárodním měnovém fondu (dále jen „MMF“) je denominována ve zvláštních právech čerpání („SDR“) a je převedena do Kč kurzem ročně stanovovaným MMF.

(h) Emitované cenné papíry

Emitované pokladní poukázky ČNB jsou vykazovány v rozvaze kompenzovaně se zpětně nakoupenými poukázkami v držení ČNB. ČNB nakupuje zpět celý objem emise svých poukázek a poukázky používá pouze jako kolaterál v repo operacích s tuzemskými bankami.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(i) Finanční deriváty

Finanční deriváty, včetně měnových obchodů, futures, měnových a úrokových swapů a ostatních finančních derivátů jsou nejprve zachyceny v rozvaze v pořizovací ceně a následně přeceňovány na reálnou hodnotu nebo tržní cenu (v případě futures). Reálné hodnoty se přibližují tržní hodnotě výpočtem pomocí kurzových rozdílů a časově rozlišovaných rozdílů mezi spotovým a forwardovým kurzem. Reálná hodnota derivátů je vykazována v položce ostatní aktiva, je-li kladná, nebo v položce ostatní pasiva, je-li záporná. Banka nevyužívá zajišťovací účetnictví. Změny reálné hodnoty finančních derivátů jsou součástí ztráty z finančních operací.

(j) Výnosové a nákladové úroky

Výnosové a nákladové úroky jsou časově rozlišovány na lineární bázi u úvěrů a vkladů, u dluhopisů k prodeji jsou od 1. ledna 2004 úroky časově rozlišovány pomocí metody efektivní úrokové míry. Do 31. prosince 2003 používala Banka u dluhopisů k prodeji lineární úrokovou sazbu jako aproximaci efektivní úrokové sazby. Naběhlé úroky jsou součástí účtových skupin, v nichž je o aktivech a závazcích účtováno.

Výnosové úroky z klasifikovaných úvěrů jsou rovněž časově rozlišovány a zahrnovány do zůstatku příslušného úvěru a jsou brány v úvahu při stanovení opravné položky ke klasifikovaným úvěrům. Součástí výnosových úroků jsou též úrokové výnosy z cenných papírů. Časové rozlišování sankčních úrokových výnosů je pozastaveno v případě, že dlužník vstoupí do konkurzu a tyto úroky jsou pak vyloučeny z výnosů do doby jejich inkasa. Neúročená aktiva, např. dlouhodobé pohledávky se nediskontují.

Nákladové úroky zahrnují úroky z přijatých úvěrů a vkladů.

(k) Výnosy z poplatků a provizí

Poplatky za vedení běžných účtů a z jiných činností jsou časově rozlišovány. Jednorázové poplatky jsou vykazovány ve výnosech okamžitě, jakmile je služba poskytnuta.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(l) Rezervy a opravné položky

Rezervy jsou tvořeny, má-li Banka existující závazek v důsledku událostí, k nimž došlo v minulosti a je pravděpodobné, že bude třeba vynaložit prostředky na jeho vypořádání a lze přiměřeně odhadnout výši tohoto závazku.

Při tvorbě rezerv k vydaným zárukám spojeným s konsolidací bankovního sektoru byla zohledněna přijatá záruka na pokrytí souvisejících rizik vydaná vládou ČR (viz bod 30). Přijaté i vydané záruky spojené s konsolidací bankovního sektoru jsou evidovány v podrozvaze ČNB.

Opravné položky na specifické úvěrové riziko snižující hodnotu úvěrů jsou stanoveny na odhadnuté úvěrové ztráty v okamžiku, kdy je návratnost úvěru ohrožena. Stanovení výše opravných položek k úvěrům a k ostatním rizikovým aktivům je založeno na ocenění těchto aktiv k rozvahovému dni. Při tvorbě opravných položek k rizikovým aktivům spojeným s konsolidací bankovního sektoru byly zohledněny záruky na pokrytí rizika z těchto aktiv vydané vládou ČR (viz bod 30).

Opravné položky korigují účetní hodnotu jednotlivých rizikových aktiv. Rezervy na podrozvahová rizika a rezerva na standardní úvěry jsou zahrnuty v pasivech. Opravné položky a rezervy se nediskontují, časová hodnota peněžních toků není zohledněna.

Pokud je úvěr nedobytný, je odepsán a související opravná položka na snížení hodnoty je rozpuštěna. Následná úhrada odepsaného úvěru je připsána ve prospěch výnosů běžného období.

(m) Hmotný a nehmotný majetek

Hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou, která s výjimkou osobních automobilů nezahrnuje daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“).

Hmotný a nehmotný majetek je odepisován rovnoměrně po dobu jeho předpokládané životnosti. Pokud je právo k užívání nehmotného majetku smluvně omezeno, je tento majetek odepisován po smluvně stanovenou dobu. Drobný hmotný majetek s cenou vyšší než 2 000 Kč a současně nepřevyšující 40 000 Kč a nehmotný majetek s cenou nepřevyšující 60 000 Kč je plně odepisován při uvedení do používání. Pozemky, umělecká díla a sbírky nejsou odepisovány.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(m) Hmotný a nehmotný majetek (pokračování)

Hmotný a nehmotný majetek je odepisován následujícím způsobem:

Budovy a stavby	30 let
Inventář	6 let
Osobní motorová vozidla	4 roky
Kancelářské stroje a počítače	4 roky
Software	4 roky

Při změně roční odpisové sazby, zařídění nebo ocenění majetku se změni odepisování od počátku prvního měsíce, kdy ke změně došlo; dosud provedené odpisy se neupravují.

Náklady na opravy a udržování hmotného majetku se účtují přímo do nákladů. O technické zhodnocení jednotlivé majetkové položky překračující 40 000 Kč ročně se zvyšuje pořizovací cena majetku.

(n) Daň z přidané hodnoty

Banka je registrovaným plátcem DPH. Ve smyslu zákona o DPH uplatňuje plný nárok na odpočet DPH na vstupu u přijatých zdanitelných plnění, která použije pro svá zdanitelná plnění, kde uplatňuje DPH na výstupu; kromě toho uplatňuje nárok na odpočet krácený koeficientem dle § 76 zákona o DPH.

(o) Daň z příjmů a odvod zisku do státního rozpočtu

Banka je podle § 17, odst. 2 zákona č. 586/92 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů od daně z příjmů osvobozena. Z tohoto důvodu Banka neúčtuje o splatné ani odložené dani. Banka ze svých výnosů hradí nezbytné náklady na svoji činnost. Zisk se používá k doplňování fondů a k ostatnímu použití v rozpočtované výši, zbývající zisk se odvádí do státního rozpočtu.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(p) Penzijní pojištění a sociální fond

Banka v současné době nespravuje žádný vlastní penzijní fond. Banka však realizuje příspěvkově definované penzijní připojištění pro své zaměstnance, spravované komerčními subjekty. K financování státního důchodového plánu provádí Banka pravidelné odvody do státního rozpočtu.

ČNB vytváří sociální fond na krytí sociálních potřeb zaměstnanců a zaměstnavatelského programu. V souladu s účetními předpisy platnými v České republice není příděl do sociálního fondu vykázán ve výkazu zisku a ztráty, ale jako převod mezi fondy. Čerpání sociálního fondu rovněž není vykázáno ve výkazu zisku a ztráty, ale jako snížení fondu.

(q) Výkaz peněžních toků

Vzhledem k tomu, že ČNB vystupuje v roli centrální banky státu, je vedení Banky toho názoru, že publikace výkazu peněžních toků neposkytuje uživatelům finančních výkazů žádné další významné informace.

(r) Změny účetních postupů

Dopady změn účetních postupů jsou od 1. ledna 2003 vykázány ve vlastním kapitálu.

ČNB vlastní akcie Banky pro mezinárodní platby (dále jen „BIS“), které byly do 30. března 2003 denominovány ve zlatých francích. V souladu s účetními předpisy platnými v České republice jsou akcie denominované v cizí měně přepočítány devizovým kurzem k rozvahovému dni. Vzhledem k tomu, že kurz zlatého franku není kotován vůči jiné měně, nebyly akcie dříve přeceňovány o dopad kurzových rozdílů. Od 1. dubna 2003 jsou tyto akcie denominovány v SDR a ČNB k tomuto datu přecenila akcie aktuálním devizovým kurzem.

Dopad tohoto přecenění ve výši 219 milionů Kč byl vykázán ve vlastním kapitálu (viz bod 17) a vedl ke snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.

Od roku 2004 vykazuje ČNB pohledávky za Českou konsolidační agenturou jako pohledávky za státem, zatímco dříve byly vykázány jako pohledávky za klienty. Srovnatelný údaj k 31. prosinci 2003 byl upraven.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(s) Následné události

Dopad událostí, které nastaly mezi rozvahovým dnem a dnem podpisu účetní závěrky, je zachycen v účetních výkazech v případě, že tyto události poskytují doplňující důkazy o podmínkách, které existovaly k rozvahovému dni.

V případě, že mezi rozvahovým dnem a dnem podpisu účetní závěrky došlo k významným událostem zohledňujícím podmínky, které nastaly po rozvahovém dni, jsou důsledky těchto událostí popsány v příloze, ale nejsou zaúčtovány v účetních výkazech.

3 ZLATO

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Zlato celkem	<u>825</u>	<u>833</u>

Z celkové účetní hodnoty zlata k 31. prosinci 2004 představuje 283 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 283 milionů Kč) dluhopis denominovaný ve zlatě, který byl emitován Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj a je splatný 15. prosince 2007. Nominální hodnota nakoupeného dluhopisu je 150 115 trojských uncí a tržní hodnota tohoto zlata k 31. prosinci 2004 je 1 460 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 1 626 milionů Kč).

Celková tržní hodnota zlata k 31. prosinci 2004 činila 4 254 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 4 784 milionů Kč).

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

4 POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY VŮČI MMF

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Členská kvóta u MMF	22 277	20 028
Vklady u MMF	<u>9 334</u>	<u>12 165</u>
Pohledávky vůči MMF celkem	<u>31 611</u>	<u>32 193</u>
Závazek vůči MMF	20 009	19 653
Běžný účet MMF	<u>2 150</u>	<u>137</u>
Závazky vůči MMF celkem	<u>22 159</u>	<u>19 790</u>

Členská kvóta v MMF je denominována v SDR a financována směnkami vlády ČR splatnými na požádání, které ČNB akceptovala.

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPIRŮ

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Zůstatky na běžných účtech	30	37
Depozita	<u>43 991</u>	<u>75 736</u>
Vklady u zahraničních peněžních ústavů celkem	44 021	75 773
Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům	21 235	641
Bezkupónové dluhopisy	209 064	217 879
Kupónové dluhopisy	<u>371 384</u>	<u>382 775</u>
Cenné papíry celkem	580 448	600 654
Pokladní hotovost v cizích měnách	<u>126</u>	<u>90</u>
Ostatní pohledávky vůči zahraničí celkem	126	90
Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů celkem	<u>645 830</u>	<u>677 158</u>

Zahraniční peněžní ústavy představují banky se sídlem v zahraničí. Zahraniční peněžní ústavy nezahrnují pobočky zahraničních bank majících sídlo v České republice.

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPÍRŮ (pokračování)**Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům**

Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům představují výlučně reverzní repo operace. Cenné papíry využité ve smlouvách o reverzních repo operacích zahrnují státní bezkupónové dluhopisy, ostatní krátkodobé bezkupónové dluhopisy, státní a ostatní kupónové dluhopisy. Jejich tržní hodnota se významně neliší od hodnoty poskytnutých úvěrů v rámci těchto smluv.

Geografické rozdělení pohledávek vůči zahraničí kromě cenných papírů (řádky rozvahy 3.1., 3.2., 3.4.)

	31. prosince 2004		31. prosince 2003	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	20 415	31	35 110	46
Velká Británie	22 534	35	40 637	53
Ostatní evropské země	22	0	99	0
USA	13 673	21	653	1
Japonsko	8 730	13	2	0
Ostatní země	<u>8</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>
	<u>65 382</u>	<u>100</u>	<u>76 504</u>	<u>100</u>

Bezkupónové dluhopisy (řádek rozvahy 3.3.)

Bezkupónové dluhopisy lze členit následujícím způsobem:

	Reálná hodnota k 31. prosinci 2004 mil. Kč	Reálná hodnota k 31. prosinci 2003 mil. Kč
Státní bezkupónové dluhopisy	107 363	114 913
Ostatní bezkupónové dluhopisy	<u>101 701</u>	<u>102 966</u>
Bezkupónové dluhopisy celkem	<u>209 064</u>	<u>217 879</u>

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPÍRŮ (pokračování)**Geografické rozdělení bezkupónových dluhopisů**

	31. prosince 2004		31. prosince 2003	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	60 676	29	13 714	6
Velká Británie	4 557	2	2 694	1
Švýcarsko	19 431	9	30 128	14
USA	46 336	22	60 671	28
Japonsko	68 233	33	99 570	46
Ostatní země	<u>9 831</u>	<u>5</u>	<u>11 102</u>	<u>5</u>
	<u>209 064</u>	<u>100</u>	<u>217 879</u>	<u>100</u>

Kupónové dluhopisy (řádek rozvahy 3.3.)

Kupónové dluhopisy lze členit následujícím způsobem:

	Reálná hodnota k 31. prosinci 2004 mil. Kč	Reálná hodnota k 31. prosinci 2003 mil. Kč
Státní dluhopisy	223 890	179 405
Ostatní zahraniční dluhopisy (emitované zahraničními finančními institucemi)	<u>147 494</u>	<u>203 370</u>
Kupónové dluhopisy celkem	<u>371 384</u>	<u>382 775</u>

Kupónové dluhopisy k 31. prosinci 2004 a 2003 zahrnují výlučně cenné papíry pevně úročené do data splatnosti.

Geografické rozdělení kupónových dluhopisů

	31. prosince 2004		31. prosince 2003	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	246 094	66	266 327	70
Velká Británie	4 902	1	11 815	3
USA	<u>120 388</u>	<u>33</u>	<u>104 633</u>	<u>27</u>
	<u>371 384</u>	<u>100</u>	<u>382 775</u>	<u>100</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

6 POHLEDÁVKY VŮČI TUZEMSKÝM BANKÁM

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Nelikvidní úvěry	14	14
Úvěry poskytnuté z prostředků Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) (viz bod 12)	<u>70</u>	<u>96</u>
	84	110
Opravná položka k pohledávkám za tuzemskými bankami (viz bod 18)	<u>- 14</u>	<u>- 14</u>
Pohledávky vůči tuzemským bankám celkem	<u>70</u>	<u>96</u>

Nelikvidní úvěry

Nelikvidní úvěry představují úvěry po splatnosti a úvěry vykazující jiná porušení smluvních podmínek nebo zhoršenou finanční situaci dlužníka.

7 POHLEDÁVKY VŮČI KLIENTŮM

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Standardní úvěry	4 539	5 166
Klasifikované úvěry	<u>17 397</u>	<u>17 544</u>
	21 936	22 710
Opravná položka ke klasifikovaným úvěrům (viz bod 18)	<u>- 9 080</u>	<u>- 9 101</u>
Pohledávky vůči klientům celkem	<u>12 856</u>	<u>13 609</u>

Pohledávky k 31. prosinci 2003 v celkové výši 23 858 milionů Kč byly v roce 2004 pře-klasifikovány z pohledávek vůči klientům do pohledávek vůči státu (viz bod 8).

7 POHLEDÁVKY VŮČI KLIENTŮM (pokračování)**Klasifikované úvěry**

Klasifikované úvěry jsou tříděny do čtyř kategorií (sledované, nestandardní, pochybné, ztrátové) podle Bankou vydaných definic, které jsou závazné pro obchodní banky v ČR. Zahrnují nesplacenou jistinu a zúčtované výnosové úroky, jsou po splatnosti, vykazují jiná porušení smluvních podmínek nebo zhoršenou finanční situaci dlužníka.

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Ztrátové	<u>17 397</u>	<u>17 544</u>
Klasifikované úvěry brutto	17 397	17 544
Opravné položky	<u>- 9 080</u>	<u>- 9 101</u>
Čistá účetní hodnota	<u>8 317</u>	<u>8 443</u>

Čistá účetní hodnota i reálná hodnota klasifikovaných úvěrů zohledňuje záruku vydanou vládou ČR (viz bod 30).

V položce klasifikované úvěry je vykazován k 31. prosinci 2004 i soubor pohledávek za Agrobankou Praha, a.s., v likvidaci v úhrnné výši 5 204 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 5 674 milionů Kč). K této pohledávce je k 31. prosinci 2004 vytvořena opravná položka ve výši 5 204 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 5 548 milionů Kč).

Mimo opravné položky ke klasifikovaným úvěrům Banka vykázala k 31. prosinci 2004 a 2003 všeobecnou rezervu na úvěry ve výši 348 milionů Kč (viz bod 18). Tato rezerva musí být použita nebo odepsána do hospodářského výsledku v souladu s postupy účtování do 31. prosince 2005.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

8 **POHLEDÁVKY VŮČI STÁTU**

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Redistribuční úvěry	8 752	9 675
Pohledávky za státem z titulu uplatněné státní záruky	<u>13683</u>	<u>14 183</u>
Pohledávky vůči státu celkem	<u>22 435</u>	<u>23 858</u>

Redistribuční úvěry

Dlouhodobé redistribuční úvěry byly poskytnuty dřívější Konsolidační bance Praha, s.p.ú., dnešní České konsolidační agentuře v letech 1990 a 1991. Zvýhodněný redistribuční úvěr byl poskytnut na financování družstevní bytové výstavby. Je splatný formou ročních plateb založených na splátkách klientů a jeho konečná splatnost nebyla stanovena.

Pohledávky za státem z titulu uplatněné státní záruky

V rámci konsolidace bankovního sektoru vznikla v minulosti ČNB pohledávka vůči bývalé bance, která byla kryta státní zárukou (viz bod 30). Vzhledem k tomu, že likvidace této bývalé banky byla ukončena a banka byla vymazána z Obchodního rejstříku, tato pohledávka zanikla a ČNB uplatnila svůj nárok ze státní záruky, který vykazuje jako pohledávku za státem. V roce 2004 přijala ČNB od Ministerstva financí dílčí úhradu ve výši 500 milionů Kč.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

9 HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK

Hmotný majetek

	31. prosince 2003 mil. Kč	Přírůstek mil. Kč	Úbytek mil. Kč	31. prosince 2004 mil. Kč
<u>Pořizovací cena</u>				
Pozemky	176	0	- 2	174
Budovy	7 036	14	- 219	6 831
Stroje a zařízení	2 552	330	- 106	2 776
Inventář	341	2	- 11	332
Ostatní	445	21	- 31	435
Pořízení hmotného majetku	<u>40</u>	<u>239</u>	<u>- 254</u>	<u>25</u>
Pořizovací cena celkem	<u>10 590</u>	<u>606</u>	<u>- 623</u>	<u>10 573</u>
<u>Oprávky</u>				
Budovy	- 1 279	- 227	38	- 1 468
Stroje a zařízení	- 2 047	- 231	72	- 2 206
Inventář	- 271	- 26	10	- 287
Ostatní	<u>- 411</u>	<u>- 21</u>	<u>31</u>	<u>- 401</u>
Oprávky celkem	<u>- 4 008</u>	<u>- 505</u>	<u>151</u>	<u>- 4 362</u>
Zůstatková hodnota	<u>6 582</u>			<u>6 211</u>

Hodnota drobného hmotného majetku, který byl plně odepsán při zahájení používání, v roce 2004 činila 21 milionů Kč (v roce 2003: 9 milionů Kč).

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

9 H MOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK (pokračování)

Nehmotný majetek

	31. prosince _____ 2003 mil. Kč	Přírůstek mil. Kč	Úbytek mil. Kč	31. prosince _____ 2004 mil. Kč
<u>Pořizovací cena</u>				
Software	1 171	31	- 36	1 166
Ostatní nehmotná aktiva	2	4	0	6
Pořízení nehmotného majetku	<u>6</u>	<u>38</u>	<u>- 35</u>	<u>9</u>
Pořizovací cena celkem	<u>1 179</u>	<u>73</u>	<u>- 71</u>	<u>1 181</u>
<u>Oprávky</u>				
Software	- 1 020	- 87	36	- 1 071
Ostatní nehmotná aktiva	<u>- 2</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 2</u>
Oprávky celkem	<u>- 1 022</u>	<u>- 87</u>	<u>36</u>	<u>- 1 073</u>
Zůstatková hodnota	<u>157</u>			<u>108</u>

Hodnota drobného nehmotného majetku, který byl plně odepsán při zahájení používání, v roce 2004 činila 0,9 milionů Kč (v roce 2003: 0,9 milionů Kč).

Banka neposkytla žádný hmotný nebo nehmotný majetek do zástavy a nepoužívá hmotný nebo nehmotný majetek získaný na základě smluv o finančním leasingu.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

10 OSTATNÍ AKTIVA

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Náklady příštích období	20	34
Poskytnuté zálohy v souvislosti se Slibem odškodnění (viz bod 30)	2 744	2 785
Ostatní poskytnuté zálohy v souvislosti s konsolidací bankovního sektoru	69	1 496
Ostatní zahraniční finanční aktiva	404	253
Ostatní drahé kovy	18	21
Kladná reálná hodnota měnových forwardů (viz bod 25)	877	4 122
Zúčtování marží burzovních derivátů včetně reálné hodnoty futures (viz bod 25)	18	19
Ostatní	<u>655</u>	<u>628</u>
	4 805	9 358
Opravná položka k zálohám a k ostatním dlužníkům (viz bod 18)	<u>- 574</u>	<u>- 2 012</u>
Ostatní aktiva celkem	<u>4 231</u>	<u>7 346</u>

V položce ostatní zahraniční finanční aktiva Banka vykazuje svůj podíl na kapitálu Evropské centrální banky (dále jen "ECB"). Dnem 1. května 2004 se Česká republika (dále jen "ČR") stala členem Evropské unie a následkem toho se ČNB stala i členem Evropského systému centrálních bank (dále jen "ESCB"). V souladu s článkem 28 Statutu Evropských centrálních bank a ECB (dále jen "Statut") se ČNB stala podílníkem na kapitálu ECB. Členský podíl je pevně stanoven v souladu s článkem 29.3 Statutu a musí být upravován každých 5 let. Podíl ČR na kapitálu ECB ve výši 1,4584 % byl vypočten podle článku 29 Statutu na základě počtu obyvatel a hrubého domácího produktu. Protože ČR není členem eurozóny, platí přechodná ustanovení z článku 48 Statutu, podle kterého ČNB splatila v květnu 2004 svůj příspěvek ve výši 7 % ze svého upsaného kapitálu v celkové výši 5,7 milionů euro. Zbývající podíl bude uhrazen po vstupu České republiky do eurozóny.

V položce ostatní zahraniční finanční aktiva Banka dále vykazuje účast v BIS a ve společnosti SWIFT. Akcie BIS a podíl ve SWIFT jsou neobchodovatelné a jejich držba vyplývá z členství ČNB v těchto institucích. V roce 2003 došlo ke zvýšení účetní hodnoty akcií BIS o přecenění akcií při jejich denominaci do SDR (viz body 2 (r) a 17).

Akcie ECB, BIS a SWIFT jsou oceňovány pořizovací cenou sniženou v případě trvalého znehodnocení o opravnou položku.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

10 OSTATNÍ AKTIVA (pokračování)

Mezi ostatními aktivy Banka vykazuje akcie Agrobanky Praha, a.s. v likvidaci, Kreditní banky Plzeň, a.s. - v likvidaci a BH CAPITAL, a.s., které Československá obchodní banka, a.s. (dále jen „ČSOB“) bezúplatně převedla na ČNB v průběhu roku 2002 podle Smlouvy a slibu odškodnění (dále jen „Slib odškodnění“) (viz také bod 30).

Mezi ostatními aktivy Banka dále vykazuje akcie EKOAGROBANKY, a.s. v likvidaci a COOP BANKY, a.s. v likvidaci, které získala v roce 2004 od České finanční, s.r.o (dále jen „ČF“) v rámci konsolidačního programu, za podmíněk, které nezpůsobily ČNB žádnou ztrátu. Tyto akcie nejsou považovány za majetkové účasti, protože podle názoru vedení Banky o činnosti těchto společností rozhoduje likvidátor a nikoliv valná hromada a ČNB tak nemůže vykonávat kontrolu nad jejich řízením.

Tyto akcie jsou oceňovány reálnou hodnotou, která se podle názoru Banky blíží nule.

11 PENÍZE V OBĚHU

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Bankovky v oběhu	256 649	242 102
Mince v oběhu	6 692	6 338
Provozní korunová pokladna	<u>- 1 911</u>	<u>- 1 079</u>
Peníze v oběhu celkem	<u>261 430</u>	<u>247 361</u>

12 ZÁVAZKY VŮČI ZAHRANIČÍ

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Repo operace	23 075	2569
Úvěry přijaté od EIB (viz bod 6)	<u>70</u>	<u>96</u>
Přijaté úvěry ze zahraničí celkem	23 145	2 665
Ostatní závazky vůči zahraničí	<u>406</u>	<u>424</u>
Závazky vůči zahraničí celkem	<u>23 551</u>	<u>3 089</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

12 ZÁVAZKY VŮČI ZAHRANIČÍ (pokračování)

Úvěry přijaté od EIB

Z úvěrů od EIB poskytla ČNB cizoměnové úvěry komerčním bankám v ČR (viz bod 6). Úvěry přijaté a poskytnuté mají stejnou výši, stejnou dobu splatnosti a jsou nezajištěné. Úroky, které ČNB inkasuje od komerčních bank v ČR, jsou o úrokovou marži vyšší než úroky, které hradí ČNB.

Repo operace

Cenné papíry využité ve smlouvách o repo operacích zahrnují jak kupónové, tak bezkupónové státní dluhopisy. Jejich tržní hodnota se významně neliší od hodnoty přijatých úvěrů v rámci těchto smluv.

Geografické rozdělení závazků vůči zahraničí

	31. prosince 2004		31. prosince 2003	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	70	0	2 684	87
Ostatní evropské země	5	0	4	0
USA	<u>23 476</u>	<u>100</u>	<u>401</u>	<u>13</u>
	<u>23 551</u>	<u>100</u>	<u>3 089</u>	<u>100</u>

13 ZÁVAZKY VŮČI TUZEMSKÝM BANKÁM

	31. prosince 2004	31. prosince 2003
	mil. Kč	mil. Kč
Peněžní rezervy bank	20 311	21 237
Repo operace	402 997	439 609
Ostatní závazky vůči tuzemským bankám	<u>5 029</u>	<u>9 465</u>
Závazky vůči tuzemským bankám celkem	<u>428 337</u>	<u>470 311</u>

Peněžní rezervy bank

Povinné minimální rezervy představují vklady bank v ČR u ČNB a jsou úročeny aktuální dvoutýdenní repo sazbou pro českou korunu. Povinné minimální rezervy činí 2 % z přijatých vkladů a úvěrů od nebankovních subjektů nebo vybraných emitovaných cenných papírů.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

13 ZÁVAZKY VŮČI TUZEMSKÝM BANKÁM (pokračování)

Repo operace

Repo operace k 31. prosinci 2004 zahrnují 402 997 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 439 609 milionů Kč) úvěrů přijatých od bank v ČR. Tyto úvěry jsou kryty zpětně nakoupenými pokladními poukázkami Banky. Jejich tržní hodnota se významně neliší od hodnoty přijatých úvěrů v rámci těchto smluv.

Ostatní závazky vůči tuzemským bankám

Ostatní závazky vůči tuzemským bankám představují zůstatky účtů pro výběr a skládání hotovostí a účty mezibankovního platebního styku.

14 VKLADY KLIENTŮ

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Běžné účty	19 199	9 836
Termínové vklady	1 912	2 020
Vklady mimorozpočtových prostředků	31 992	13 699
Ostatní vklady	<u>4 470</u>	<u>3 694</u>
Vklady klientů celkem	<u>57 573</u>	<u>29 249</u>

15 EMITOVANÉ TUZEMSKÉ CENNÉ PAPIRY

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Emitované pokladní poukázky Banky	700 000	700 000
z toho :		
- v držení Banky	- 297 145	- 267 867
- v repo operacích	<u>- 402 855</u>	<u>- 432 133</u>
Emitované tuzemské cenné papíry celkem	<u>0</u>	<u>0</u>

Emitované pokladní poukázky Banky mají nulový diskont.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

16 ZÁVAZKY VŮČI STÁTU

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Účty státních fondů	8 716	23 182
Státní aktiva v Kč	19 959	19 025
Státní aktiva v cizí měně	<u>8 832</u>	<u>3 501</u>
Závazky vůči státu celkem	<u>37 507</u>	<u>45 708</u>

17 VLASTNÍ KAPITÁL

Změny vlastního kapitálu v průběhu roku 2004 a 2003 byly následující:

	<u>Základní kapitál</u> mil. Kč	<u>Fondy</u> mil. Kč	<u>Neuhrazená ztráta</u> mil. Kč	<u>Ztráta za účetní období</u> mil. Kč	<u>Vlastní kapitál celkem</u> mil. Kč
Stav k 1. lednu 2003	1 400	8 156	- 44 531	- 9 468	- 44 443
Převod neuhrazených ztrát	0	0	- 9 468	9 468	0
Přecenění akcií BIS (viz bod 2 (r))	0	0	219	0	219
Snížení fondu ocenění při prodeji bezúplatně nabytého hmotného majetku	0	- 2	0	0	- 2
Čerpání sociálního fondu	0	- 45	0	0	- 45
Ztráta roku 2003	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 18 173</u>	<u>- 18 173</u>
Stav k 31. prosinci 2003	1 400	8 109	- 53 780	- 18 173	- 62 444
Převod neuhrazených ztrát	0	0	- 18 173	18 173	0
Čerpání sociálního fondu	0	- 34	0	0	- 34
Ztráta roku 2004	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 53 717</u>	<u>- 53 717</u>
Stav k 31. prosinci 2004	<u>1 400</u>	<u>8 075</u>	<u>- 71 953</u>	<u>- 53 717</u>	<u>- 116 195</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

17 VLASTNÍ KAPITÁL (pokračování)

Fondy

Rozhodující částí fondů jsou ze zisku vytvořený všeobecný rezervní fond ve výši 7 773 milionů Kč v obou vykazovaných obdobích, určený ke krytí ztráty, zvyšování základního kapitálu nebo jinému použití podle rozhodnutí bankovní rady ČNB, a zvláštní rezervní fond.

Výše sociálního fondu na krytí sociálních potřeb zaměstnanců a zaměstnavatelského programu ČNB k 31. prosinci 2004 činí 3 miliony Kč (k 31. prosinci 2003: 3 miliony Kč). Sociální fond je každoročně dotován ze zisku předchozího účetního období. V případě dosažení ztráty je sociální fond dotován formou převodu ze zvláštního rezervního fondu.

18 REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV

Banka vytvořila tyto opravné položky a rezervy na riziková aktiva:

Opravné položky	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Nelikvidní úvěry tuzemským bankám (viz bod 6)	14	14
Klasifikované úvěry klientům (viz bod 7)	9 080	9 101
Ostatní (viz bod 10)	<u>574</u>	<u>2 012</u>
Opravné položky celkem	<u>9 668</u>	<u>11 127</u>
Rezervy		
Standardní úvěry (viz bod 7)	348	348
Záruka ČF (viz bod 20 a 30)	4 176	4 770
Záruky spojené s konsolidací bankovního sektoru (viz body 20 a 30)	0	467
Záruky ve prospěch klientů (viz bod 20)	<u>257</u>	<u>296</u>
Rezervy celkem	<u>4 781</u>	<u>5 881</u>

Opravné položky za klasifikovanými úvěry klientům zahrnují opravné položky vyplývající z konsolidačního programu, které k 31. prosinci 2004 činí 3 622 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 4 694 milionů Kč) (viz bod 30).

18 REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV (pokračování)**Odpisy a výnosy z dříve odepsaných částek**

ČNB v průběhu roku 2004 odepsala pohledávky v celkové výši 1400 milionů Kč (2003: 75 milionů Kč) a v letech 2004 a 2003 nezinkasovala žádné částky z pohledávek, které byly dříve odepsány.

Odepsané pohledávky představovaly především zálohy ve výši 1 400 milionů Kč, které byly v minulosti vyplaceny v rámci konsolidace bankovního sektoru. Opravné položky byly vytvořeny v plné výši. Dopad tohoto odpisu je uveden v čisté hodnotě v řádku Použití ostatních opravných položek a rezerv a odpis ostatních pohledávek.

Opravné položky

Změnu stavu opravných položek lze analyzovat takto:

	Pohledávky za <u>bankami</u> mil. Kč	Klasifikované <u>úvěry</u> mil. Kč	<u>Ostatní</u> mil. Kč	<u>Celkem</u> mil. Kč
K 1. lednu 2003	14	9 389	1 988	11 391
Tvorba	0	9	27	36
Použití a rozpuštění	<u>0</u>	<u>- 297</u>	<u>- 3</u>	<u>- 300</u>
K 31. prosinci 2003	14	9 101	2 012	11 127
Tvorba	0	470	1	471
Použití a rozpuštění	<u>0</u>	<u>- 491</u>	<u>- 1 439</u>	<u>- 1 930</u>
K 31. prosinci 2004	<u>14</u>	<u>9 080</u>	<u>574</u>	<u>9 668</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

18 REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV (pokračování)

Rezervy

Změnu stavu rezerv lze analyzovat takto:

	<u>Standardní úvěry</u> mil. Kč	<u>Konsolidace</u> mil. Kč	<u>Ostatní záruky</u> mil. Kč	<u>Celkem</u> mil. Kč
K 1. lednu 2003	348	5 514	348	6 210
Tvorba	0	0	7	7
Použití a rozpuštění	<u>0</u>	<u>- 277</u>	<u>- 59</u>	<u>- 336</u>
K 31. prosinci 2003	348	5 237	296	5 881
Tvorba	0	0	7	7
Použití a rozpuštění	<u>0</u>	<u>- 1 061</u>	<u>- 46</u>	<u>- 1 107</u>
K 31. prosinci 2004	<u>348</u>	<u>4 176</u>	<u>257</u>	<u>4 781</u>

V roce 2004 zahrnuje použití a rozpuštění rezerv k činnostem v rámci konsolidace bankovního sektoru rozpuštění rezervy vytvořené na úhradu ztrát České finanční, s.r.o. vyplývajících z Konsolidačního programu ve výši 594 milionů Kč (viz bod 30) (rok 2003: 146 milionu Kč). V roce 2004 Banka od České finanční, s.r.o. odkoupila v rámci Konsolidačního programu akcie COOP Banky, a.s. v likvidaci (viz bod 10). Kupní cena těchto akcií byla započtena proti úvěrům poskytnutým České finanční, s.r.o. (viz bod 30).

19 OSTATNÍ PASIVA

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Záporná reálná hodnota měnových forwardů (viz bod 25)	1 121	586
Zálohy přijaté v souvislosti se Státní zárukou (viz bod 30)	2 744	2 000
Závazky vůči Evropskému společenství	861	0
Ostatní závazky	<u>308</u>	<u>301</u>
Ostatní pasiva celkem	<u>5 034</u>	<u>2 887</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

20 **POTENCIÁLNÍ POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY**

Vydané záruky	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Ve prospěch klientů	286	330
Ve prospěch ČF (viz bod 30)	4 176	4 770
Konsolidace bankovního sektoru (viz bod 30)	<u>161 640</u>	<u>165 340</u>
Vydané záruky celkem	<u>166 102</u>	<u>170 440</u>
Přijaté záruky		
Od vlády ČR ke klasifikovaným aktivům z konsolidace bankovního sektoru (viz bod 30)	8 317	22 500
Od Ministerstva financí ČR v souvislosti se Slibem odškodnění (viz bod 30)	<u>157 218</u>	<u>158 000</u>
Přijaté záruky celkem	<u>165 535</u>	<u>180 500</u>

Ve vydaných zárukách v rámci konsolidace bankovního sektoru je zahrnut zejména Slib odškodnění a Záruka za vklady IPB (viz bod 30).

Potřeba rezerv na potenciální ztráty (viz bod 18) z vydaných záruk byla následující:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Záruky ve prospěch klientů (viz bod 18)	257	296
Záruka ČF (viz bod 18 a 30)	4 176	4 770
Záruky spojené s konsolidací bankovního sektoru (viz bod 18)	<u>0</u>	<u>467</u>
	<u>4 433</u>	<u>5 533</u>

Pohledávky a závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Pohledávky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry	12 432	31 835
Závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry	<u>1 672</u>	<u>30 130</u>
Čistá pozice	<u>10 760</u>	<u>1 705</u>

20 POTENCIÁLNÍ POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY (pokračování)

Pohledávky a závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry (pokračování)

Všechny pohledávky a závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry měly splatnost vždy v lednu následujícího roku.

Soudní spory

Banka je účastníkem soudního sporu s Union bankou, a.s. „v likvidaci“, jehož předmětem je odškodnění údajné majetkové újmy ve výši přibližně 1,8 miliardy Kč v souvislosti s transakcí, kterou v minulosti ČNB s touto bankou uzavřela při konsolidaci českého bankovního sektoru. Na základě vlastního posouzení tohoto sporu ve spolupráci s externí právní kanceláří a výsledku rozhodčího řízení nepovažujeme úhradu odškodnění za pravděpodobnou a proto ČNB nevytvořila na toto potenciální plnění žádnou rezervu.

Banka je účastníkem soudního sporu s INVESTMART B. V. vyplývajícího z transakce provedené Bankou během dohlídky nad bankovním sektorem. Předmětem soudního sporu je částka 188 milionů EUR. K datu účetní závěrky nebyla Banka schopná spolehlivě posoudit výsledek tohoto soudního sporu, a proto nevytvářela žádnou rezervu na tento soudní spor.

Ostatní potenciální závazky

Banka obdržela dopis od správkyně konkursní podstaty Union banky, kde se uvádí, že Banka nezaplatila 20 milionů Kč vyplývajících z transakcí provedených ČNB v rámci konsolidace bankovního sektoru. Dle názoru právníků Banky je celý případ promlčený, a proto nebyla vytvořena žádná rezerva.

Investiční přísliby

Banka neměla k 31. prosinci 2004 a 2003 uzavřené žádné smlouvy na pořízení hmotného a nehmotného majetku.

Hodnoty převzaté Bankou do správy

Banka v letech 2004 a 2003 nepřevzala do správy žádné hodnoty od třetích osob.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

21 ÚROKOVÁ MARŽE

	<u>2004</u> mil. Kč	<u>2003</u> mil. Kč
Výnosové úroky a podobné výnosy	13 744	19 192
Nákladové úroky a podobné náklady	- 11 597	- 12 598
Úroková marže	<u>2 147</u>	<u>6 594</u>

Výnosy z úroků a podobné výnosy

	<u>2004</u> mil. Kč	<u>2003</u> mil. Kč
Bezkupónové dluhopisy	2 207	2 602
Kupónové dluhopisy	<u>10 036</u>	<u>13 928</u>
Úroky z cenných papírů celkem	<u>12 243</u>	<u>16 530</u>
Vklady u bank	1 000	2 165
Pohledávky za klienty	330	384
Jiné	<u>171</u>	<u>113</u>
Ostatní výnosy z úroků celkem	<u>1 501</u>	<u>2 662</u>
Výnosy z úroků a podobné výnosy celkem	<u>13 744</u>	<u>19 192</u>

Podle odhadu vedení Banky bylo v roce 2004 do výnosů zahrnuto 0,5 milionu Kč výnosu z úroků z klasifikovaných úvěrů (2003: 1,0 milion Kč). Nesplacené úroky jsou účtovány do výnosů a jejich výše je brána v úvahu při tvorbě opravných položek.

Náklady na úroky a podobné náklady

	<u>2004</u> mil. Kč	<u>2003</u> mil. Kč
Závazky vůči státu	140	143
Závazky vůči bankám	11 394	12 320
Závazky vůči klientům	<u>63</u>	<u>135</u>
Náklady na úroky a podobné náklady celkem	<u>11 597</u>	<u>12 598</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

22 ZTRÁTA Z FINANČNÍCH OPERACÍ

Čisté ztráty z finančních operací lze členit takto:

	<u>2004</u> mil. Kč	<u>2003</u> mil. Kč
Zisky z prodeje cenných papírů	2 466	5 910
Ztráty z prodeje cenných papírů	- 1 807	- 3 297
Čisté kurzové ztráty	- 60 135	- 29 481
Výsledek z měnových forwardů	1 449	5 923
Výsledek z úrokových futures	- 21	19
Změna reálné hodnoty cenných papírů	<u>2 944</u>	<u>- 2 306</u>
Celková ztráta z finančních operací	<u>- 55 104</u>	<u>- 23 232</u>

Výsledek z měnových forwardů v roce 2004 obsahoval kurzovou ztrátu ve výši 865 milionů Kč a úrokový diferenciál ve výši 2 314 milionů Kč (rok 2003: kurzový zisk ve výši 5 096 milionů Kč a úrokový diferenciál ve výši 827 milionů Kč).

23 SPRÁVNÍ NÁKLADY

Správní náklady lze členit takto:

	<u>2004</u> mil. Kč	<u>2003</u> mil. Kč
Mzdy a platy	596	579
Sociální a zdravotní pojištění	<u>212</u>	<u>206</u>
Náklady na zaměstnance celkem	<u>808</u>	<u>785</u>
Odpisy hmotného majetku (viz bod 9)	505	547
Odpisy nehmotného majetku (viz bod 9)	87	152
Nájemné	13	14
Ostatní	<u>506</u>	<u>544</u>
Ostatní správní náklady celkem	<u>1 111</u>	<u>1 257</u>
Správní náklady celkem	<u>1 919</u>	<u>2 042</u>

Statistika zaměstnanců

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Průměrný počet zaměstnanců	1 464	1 477
z toho počet členů bankovní rady	7	7

24 OSTATNÍ NÁKLADY

Ostatní náklady

	<u>2004</u> mil. Kč	<u>2003</u> mil. Kč
Úhrada ztrát ČF	134	172
Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	261	285
Ostatní náklady a škody	<u>146</u>	<u>198</u>
Ostatní provozní náklady celkem	<u>541</u>	<u>655</u>

25 FINANČNÍ RIZIKA

Riziko likvidity

Banka sleduje a řídí strukturu a duraci svých měnových rezerv v souladu s posláním Banky. Členění aktiv a závazků Banky podle příslušných pásem splatnosti na základě zůstatkové doby splatnosti k datu účetní závěrky je uvedeno v bodě 26.

Úrokové riziko

Finanční pozice a peněžní toky Banky jsou vystaveny riziku pohybů běžných tržních úrokových sazeb. Změna úrokových sazeb vede ke změně tržní hodnoty držených cenných papírů. Pravidla pro investování devizových rezerv jsou navržena tak, aby byla minimalizována pravděpodobnost ztráty plynoucí ze změn úrokových sazeb. V bodě 27 je uvedena tabulka shrnující expozici Banky vůči úrokovému riziku. Tabulka obsahuje úročená aktiva a závazky Banky v zůstatkových hodnotách, uspořádané podle bližšího z termínů vypořádání, přecenění nebo splatnosti.

Měnové riziko

Finanční pozice a peněžní toky Banky jsou vystaveny riziku pohybů kurzů běžných měn. Měnová alokace Banky odráží základní funkce devizových rezerv a hlavní činnosti Banky. To znamená, že rezervy slouží především k podpoře intervenční síly Banky, plní roli pojistky krize platební bilance a odráží základní princip správy aktiv, její diversifikaci. Vzhledem k nutnosti udržovat devizové rezervy není Banka schopna redukovat riziko posílení koruny vůči hlavním cizím měnám. V bodě 28 je uvedena tabulka shrnující expozici Banky vůči měnovému riziku, která obsahuje cizoměnová aktiva a závazky Banky v zůstatkových hodnotách, uspořádané podle měn.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

25 FINANČNÍ RIZIKA (pokračování)

Úvěrové riziko

Banka řídí úroveň podstupovaného úvěrového rizika stanovováním limitů rizik akceptovatelných ve vztahu k jednomu dlužníkovi, skupině dlužníků a zeměpisným segmentům. Tato rizika jsou periodicky sledována a ročně nebo i častěji přezkoumávána. Členění aktiv a pasiv Banky podle zeměpisných segmentů je uvedeno v bodě 29.

Spotové operace a finanční deriváty

Pohledávky a závazky ze spotových, termínových a opčních operací lze členit takto:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
<u>Podrozvahové pohledávky</u>		
- z futures operací	14 232	3 964
- z nevypořádaných spotových operací	12432	0
- z forwardových operací	77 035	103 348
- z opčních operací	<u>25 900</u>	<u>14 981</u>
	<u>129 599</u>	<u>122 293</u>
<u>Podrozvahové závazky</u>		
- z futures operací	14 232	3 964
- z nevypořádaných spotových operací	1 672	0
- z forwardových operací	76 960	99 571
- z opčních operací	<u>25 900</u>	<u>14 981</u>
	<u>118 764</u>	<u>118 516</u>

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o následujících měnových forwardech zajišťujících pohyb měnových kurzů:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Podrozvahové pohledávky z forwardových operací	77 035	103 348
Podrozvahové závazky z forwardových operací	76 960	99 571
Kladná reálná hodnota (viz bod 10)	877	4 122
Záporná reálná hodnota (viz bod 19)	1 121	586

25 FINANČNÍ RIZIKA (pokračování)

Spotové operace a finanční deriváty (pokračování)

Nominální a pomyslné jistiny evidované v podrozvaze slouží pro objemové porovnání s nástroji vykázanými v rozvaze, ale nepředstavují expozici Banky vůči úvěrovým rizikům.

Tyto měnové forwardy, byť poskytují efektivní finanční zajištění pozic Banky z pohledu řízení devizových rezerv, nespĺňují podle platných českých účetních předpisů kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty těchto měnových forwardů jsou vykázané ve ztrátě z finančních operací (viz bod 22).

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o následujících futures operacích:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Podrozvahové pohledávky z futures operací	14 232	3 964
Podrozvahové závazky z futures operací	14 232	3 964
Čistá ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací	- 1	0

Zisk nebo ztráta ze změny v reálné hodnotě futures operací je denně vypořáďávána proti účtu zúčtování marží burzovních derivátů, který je vykázan v ostatních aktivech.

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Čistá ztráta ze změny reálné hodnoty futures operací	- 1	0
Peníze na účtu zúčtování marží burzovních derivátů	<u>19</u>	<u>19</u>
Zúčtování marží burzovních derivátů včetně vypořáďaných změn reálných hodnot futures operací (viz bod 10)	<u>18</u>	<u>19</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

26 RIZIKO LIKVIDITY

Zůstatek k 31. prosinci 2004	Do <u>1 měsíce</u>	1 – 3 <u>měsíce</u>	3 – 12 <u>měsíců</u>	1 – 5 <u>let</u>	Nad <u>5 let</u>	Nesta- <u>novena</u>	<u>Celkem</u>
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Aktiva							
Zlato	542	0	0	283	0	0	825
Pohledávky vůči MMF	0	0	0	0	0	31 611	31 611
Bezкупónové dluhopisy	57 727	61 221	90 116	0	0	0	209 064
Kupónové dluhopisy	25 886	25 466	72 286	168 336	79 410	0	371 384
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	62 789	2 593	0	0	0	0	65 382
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	10	10	50	0	0	70
Pohledávky vůči klientům	2	0	4 427	8 325	102	0	12 856
Pohledávky vůči státu	0	0	0	13 682	0	8 753	22 435
Hmotný a nehmotný majetek	0	0	0	0	0	6 319	6 319
Ostatní aktiva	<u>4 211</u>	<u>0</u>	<u>20</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4 231</u>
Aktiva celkem	<u>151 157</u>	<u>89 290</u>	<u>166 859</u>	<u>190 676</u>	<u>79 512</u>	<u>46 683</u>	<u>724 177</u>
Pasiva							
Peníze v oběhu	0	0	0	0	0	261 430	261 430
Závazky vůči MMF	0	0	0	0	0	22 159	22 159
Závazky vůči zahraničí	23 481	10	10	50	0	0	23 551
Závazky vůči tuzemským bankám	428 337	0	0	0	0	0	428 337
Vklady klientů	55 662	0	371	260	1 280	0	57 573
Závazky vůči státu	37 507	0	0	0	0	0	37 507
Rezervy	0	0	0	0	0	4 781	4 781
Vlastní kapitál	0	0	0	0	0	- 116 195	- 116 195
Ostatní pasiva	<u>5 034</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>5 034</u>
Pasiva celkem	<u>550 021</u>	<u>10</u>	<u>381</u>	<u>310</u>	<u>1 280</u>	<u>172 175</u>	<u>724 177</u>
Otevřená pozice	<u>- 398 864</u>	<u>89 280</u>	<u>166 478</u>	<u>190 366</u>	<u>78 232</u>	<u>- 125 492</u>	<u>0</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2003							
Aktiva celkem	189 154	89 683	176 574	175 026	82 587	48 808	761 832
Pasiva celkem	<u>550 521</u>	<u>12</u>	<u>354</u>	<u>357</u>	<u>0</u>	<u>210 588</u>	<u>761 832</u>
Otevřená pozice	<u>- 361 367</u>	<u>89 671</u>	<u>176 220</u>	<u>174 669</u>	<u>82 587</u>	<u>- 161 780</u>	<u>0</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

27 RIZIKO ÚROKOVÉ MÍRY

Zůstatek k 31. prosinci 2004	Do 1 měsíce	1 – 3 měsíce	3 – 12 měsíců	1 – 5 let	Více než 5 let	Necitlivá na úrokovou míru	Celkem
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Aktiva							
Zlato	0	0	0	0	0	825	825
Pohledávky vůči MMF	0	0	0	0	0	31 611	31 611
Bezkupónové dluhopisy	57 727	61 221	90 116	0	0	0	209 064
Kupónové dluhopisy	37 912	44 632	49 092	160 338	79 410	0	371 384
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	62 789	2 593	0	0	0	0	65 382
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	10	10	50	0	0	70
Pohledávky vůči klientům	2	0	4 427	8 325	102	0	12 856
Pohledávky vůči státu	0	0	0	13 682	0	8 753	22 435
Hmotný a nehmotný majetek	0	0	0	0	0	6 319	6 319
Ostatní aktiva	4 231	0	0	0	0	0	4 231
Aktiva celkem	<u>162 661</u>	<u>108 456</u>	<u>143 645</u>	<u>182 395</u>	<u>79 512</u>	<u>47 508</u>	<u>724 177</u>
Pasiva							
Peníze v oběhu	0	0	0	0	0	261 430	261 430
Závazky vůči MMF	0	0	0	0	0	22 159	22 159
Závazky vůči zahraničí	23 481	10	10	50	0	0	23 551
Závazky vůči tuzemským bankám	428 337	0	0	0	0	0	428 337
Vklady klientů	57 573	0	0	0	0	0	57 573
Závazky vůči státu	37 507	0	0	0	0	0	37 507
Rezervy	0	0	0	0	0	4 781	4 781
Vlastní kapitál	0	0	0	0	0	- 116 195	- 116 195
Ostatní pasiva	5 034	0	0	0	0	0	5 034
Pasiva celkem	<u>551 932</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>50</u>	<u>0</u>	<u>172 175</u>	<u>724 177</u>
Rozvahové úrokové riziko	<u>- 389 271</u>	<u>108 446</u>	<u>143 635</u>	<u>182 345</u>	<u>79 512</u>	<u>- 124 667</u>	<u>0</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2003							
Aktiva celkem	185 962	88 784	174 680	178 093	84 672	49 641	761 832
Pasiva celkem	<u>551 148</u>	<u>12</u>	<u>12</u>	<u>72</u>	<u>0</u>	<u>210 588</u>	<u>761 832</u>
Rozvahové úrokové riziko	<u>- 365 186</u>	<u>88 772</u>	<u>174 668</u>	<u>178 021</u>	<u>84 672</u>	<u>- 160 947</u>	<u>0</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

28 MĚNOVÉ RIZIKO

Zůstatek k 31. prosinci 2004	<u>CZK</u>	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>JPY</u>	<u>Ostatní</u>	<u>Celkem</u>
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Aktiva						
Zlato	0	0	0	0	825	825
Pohledávky vůči MMF	22 159	0	0	0	9 452	31 611
Bezkupónové dluhopisy	0	64 140	76 692	68 232	0	209 064
Kupónové dluhopisy	0	247 900	121 132	0	2 352	371 384
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	0	18 618	37 996	8 730	38	65382
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	70	0	0	0	70
Pohledávky vůči klientům	12 856	0	0	0	0	12 856
Pohledávky vůči státu	22 435	0	0	0	0	22 435
Hmotný a nehmotný majetek	6 309	0	0	0	10	6 319
Ostatní aktiva	<u>3 717</u>	<u>279</u>	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>231</u>	<u>4 231</u>
Aktiva celkem	<u>67 476</u>	<u>331 007</u>	<u>235 824</u>	<u>76 962</u>	<u>12 908</u>	<u>724 177</u>
Pasiva						
Peníze v oběhu	261 430	0	0	0	0	261 430
Závazky vůči MMF	22 159	0	0	0	0	22 159
Závazky vůči zahraničí	406	70	23 075	0	0	23 551
Závazky vůči tuzemským bankám	428 337	0	0	0	0	428 337
Vklady klientů	56 243	1 288	42	0	0	57 573
Závazky vůči státu	28 675	8 832	0	0	0	37 507
Rezervy	4 781	0	0	0	0	4 781
Ostatní pasiva	<u>4 400</u>	<u>633</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>5 034</u>
Závazky celkem	<u>806 431</u>	<u>10 823</u>	<u>23 117</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>840 372</u>
Čistá výše aktiv / pasiv (-)	- 738 955	320 184	212 707	76 962	12 907	- 116 195
Čistá výše podrozvahových měnových pozic	<u>0</u>	<u>43 094</u>	<u>33 941</u>	<u>- 76 959</u>	<u>0</u>	<u>76</u>
Čistá otevřená měnová pozice	<u>- 738 955</u>	<u>363 278</u>	<u>246 648</u>	<u>3</u>	<u>12 907</u>	<u>- 116 119</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY
ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2004

28 MĚNOVÉ RIZIKO (pokračování)

Zůstatek k 31. prosinci 2003	<u>CZK</u>	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>JPY</u>	<u>Ostatní</u>	<u>Celkem</u>
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Aktiva celkem	70 952	362 262	213 753	99 572	15 293	761 832
Závazky celkem	<u>816 692</u>	<u>4 963</u>	<u>2 621</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>824 276</u>
Čistá výše aktiv / pasiv (-)	- 745 740	357 299	211 132	99 572	15 293	- 62 444
Čistá výše podrozvahových měnových pozic	<u>0</u>	<u>79 904</u>	<u>23 444</u>	<u>- 99 571</u>	<u>0</u>	<u>3 777</u>
Čistá otevřená měnová pozice	<u>- 745 740</u>	<u>437 203</u>	<u>234 576</u>	<u>1</u>	<u>15 293</u>	<u>- 58 667</u>

29 ÚVĚROVÉ RIZIKO A KONCENTRACE PASIV

Geografické rozdělení aktiv

	<u>31. prosince 2004</u>	<u>31. prosince 2003</u>
	mil. Kč	mil. Kč
Česká republika	46 052	52 573
Německo	136 305	146 522
Francie	49 345	48 981
Itálie	64 523	66 577
Ostatní země Eurozóny	77 183	53 071
Švýcarsko	19 665	30 134
Velká Británie	31 993	55 146
Ostatní evropské země	17	1
Kanada a USA	212 293	198 151
Japonsko	76 963	99 572
Ostatní země	<u>9 838</u>	<u>11 104</u>
	<u>724 177</u>	<u>761 832</u>

29 ÚVĚROVÉ RIZIKO A KONCENTRACE PASIV (pokračování)

Geografické rozdělení pasiv

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Česká republika	678 723	738 953
Země Eurozóny	931	2 684
Ostatní evropské země	5	4
Kanada a USA	<u>44 518</u>	<u>20 191</u>
	<u>724 177</u>	<u>761 832</u>

30 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU

Konsolidace bankovního sektoru

V rámci své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru a sledovat bezpečnost vkladů v ČR převzala ČNB některá aktiva a závazky nebo poskytla úvěry a záruky různým komerčním bankám. Na pokrytí rizika ztrát z těchto aktiv rozhodla vláda ČR o vydání záruky ve výši 22 500 milionů Kč (dále jen „Záruka“). Záruka byla vydána 19. března 1997 a je poskytnuta na období 10 let. ČNB se rozhodla plně krýt odhadovaná rizika ztrát spojená s programem konsolidace nepokrytá Zárukou. V roce 2004 došlo k plnění ze Záruky ve výši 500 milionů Kč.

Aktiva převzatá v rámci konsolidace, vytvořené opravné položky a rezervy k 31. prosinci 2004 a 2003 je možné shrnout následujícím způsobem:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Pohledávky za bankami	11 716	26 971
Odkoupené pohledávky od bank	223	223
Záruky a přísliby	<u>0</u>	<u>467</u>
	11 939	27 661
Vytvořené opravné položky (viz bod 18)	- 3 622	- 4 694
Vytvořené rezervy (viz bod 18)	<u>0</u>	<u>- 467</u>
Účetní hodnota krytá zárukou (viz bod 20)	<u>8 317</u>	<u>22 500</u>

30 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)

Česká finanční, s.r.o.

V roce 1997 získala ČNB stoprocentní podíl ve společnosti ČF a využívala tuto společnost ke správě Stabilizačního programu a Konsolidačního programu. Oba programy jsou zaměřené především na malé a střední banky. V návaznosti na usnesení vlády ČR č. 1162 ze dne 8. listopadu 1999, ve kterém vláda ČR vyslovila souhlas s restrukturalizací některých transformačních institucí, ČNB prodala v červnu 2000 Konsolidační bance Praha, s.p.ú., dnešní České konsolidační agentuře (dále jen „ČKA“) svůj 100% podíl v ČF za dohodnutou cenu 1 Kč. Současně se ČNB opětovně zavázala k úhradě všech ztrát ČF vyplývajících z Konsolidačního programu uzavřením dohody o úhradě nákladů na provozní činnost a ztrát z převzatých aktiv vzniklých v souvislosti s realizací Konsolidačního programu, které převýší základní kapitál ČF a nebude je tedy možné započíst proti základnímu kapitálu ČF ve výši 13 833 milionů Kč. Navýšení základního kapitálu v ČF provedla ČNB v letech 1997 a 1998.

Konsolidační program zahrnoval převod vybraných nebonitních aktiv bank účastnících se tohoto programu do ČF. ČF je odkoupila od ČNB a určených bank bez jakýchkoliv dalších nároků. Záměrem tohoto programu, který byl zahájen v roce 1997, bylo dosažení vyšší stability bankovního sektoru. Soubor tří pohledávek za Agrobankou Praha, a.s. v likvidaci patřících do Konsolidačního programu postoupila ČF v roce 2002 zpět na ČNB. Účetní hodnota aktiv převedených v rámci Konsolidačního programu na ČF (po zahrnutí opravných položek vytvořených ČF a po zohlednění záruky přijaté od ČNB) podle dosud neauditovaných účetních knih k 31. prosinci 2004 dosáhla 4 411 milionů Kč (auditovaná hodnota k 31. prosinci 2003: 5 090 milionů Kč).

V souladu s dohodou uzavřenou mezi ČF a ČNB jsou náklady na příslušnou část provozní činnosti ČF hrazeny ČNB ve čtvrtletních intervalech. Tato dohoda také ukládá ČF povinnost pravidelného předkládání určitých informací ČNB a obsahuje mechanismus, který zaručuje ČNB určitou míru kontroly nad aktivitami ČF vyplývajících z Konsolidačního programu.

30 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)

Česká finanční, s.r.o. (pokračování)

Kalkulaci výše rezervy je možné shrnout následujícím způsobem:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Poskytnuté úvěry	4 427	5 060
Mínus očekávaná návratnost		
- pohledávek v Konsolidačním programu	- 110	- 170
- cenných papírů v Konsolidačním programu	- 141	- 120
Výše vytvořené rezervy (viz bod 18)	<u>4 176</u>	<u>4 770</u>

Investiční a Poštovní banka, a.s.

V červnu 2000 vyhlásila ČNB nucenou správu v Investiční a Poštovní bance, a.s. (dále jen „IPB“). Dne 16. června 2000 vydala ČNB záruku za vklady věřitelů IPB (dále jen „Záruka za vklady“), která pokrývá všechny závazky vyplývající z vkladů přijatých IPB a z dluhopisů vydaných IPB včetně časově rozlišených úroků k 16. červnu 2000. Závazky se stanovenou splatností byly zaručeny ke dni splatnosti a závazky, které nemají stanovený den splatnosti, byly zaručeny do června 2003.

Výše záruky za vklady je v podrozvaze ČNB pravidelně aktualizována na základě skutečné výše závazků zaručených Zárukou za vklady, kterou vyčísluje ČSOB. K 31. prosinci 2004 byl zůstatek Záruky za vklady v podrozvaze ČNB 421 milionů Kč (k 31. prosinci 2003: 3 651 milionů Kč).

Nucený správce IPB uzavřel s ČSOB dne 19. června 2000 smlouvu o prodeji podniku a touto smlouvou převzala ČSOB veškerá aktiva a závazky IPB. ČNB a ČSOB uzavřely dne 19. června 2000 Slib odškodnění, ve kterém se ČNB neodvolatelně a bezpodmínečně zavázala uhradit ČSOB určité škody či odškodnit ČSOB za určitá plnění spojená s převzetím IPB.

Vláda ČR vydala 23. června 2000 státní záruku, ve které se zaručila, že uhradí ČNB některé ze ztrát, které ČNB vzniknou v důsledku odškodnění ČSOB na základě Slibu odškodnění (dále jen „Státní záruka“). Státní záruka pokrývá ty škody, které mohou ČNB vzniknout v důsledku odškodnění ČSOB za ztráty (škody) vyplývající z nevidovaných závazků IPB převzatých ČSOB.

30 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)**Investiční a Poštovní banka, a.s. (pokračování)**

Dne 6. listopadu 2002 obdržela ČNB jednostranné závazné prohlášení ČSOB, podle kterého budou veškeré nároky na peněžitá plnění ČNB vůči ČSOB na základě Slibu odškodnění ze strany ČSOB uplatněny a ze strany ČNB uhrazeny do 31. prosince 2016 a celková částka odškodnění dosáhne maximálně 160 miliard Kč. V návaznosti na toto prohlášení očekává ČNB maximální možné plnění ze Státní záruky ve stejném rozsahu. Dne 28. června 2004 obdržela ČNB Závazné prohlášení ČSOB, jehož přílohou je konečný seznam možných plnění ze Slibu odškodnění. Přijetí tohoto Závazného prohlášení ze strany ČNB dne 28. června 2004 ovšem neznamená potvrzení či schválení jednotlivých nároků uvedených v příloze, nicméně ze strany ČSOB již nemohou být vzneseny další nároky na plnění ze Slibu odškodnění, pokud již nejsou obsaženy v konečném seznamu možných plnění ze Slibu odškodnění.

Výši Slibu odškodnění, záloh a konečných plnění vyplacených ČSOB, nečerpané výše státní záruky a obdržených záloh a plnění ze Státní záruky lze shrnout následujícím způsobem:

	<u>31. prosince 2004</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč
Celková výše budoucích možných plnění ze Slibu odškodnění	157 218	157 215
Výše záloh vyplacených ČSOB (viz bod 10)	2 744	2 785
Výše konečného plnění vyplaceného ČSOB	<u>38</u>	<u>0</u>
	<u>160 000</u>	<u>160 000</u>
Výše záloh na plnění ze Státní záruky (viz bod 19)	- 2 744	- 2 000
Výše plnění ze Státní záruky (viz bod 20)	<u>- 38</u>	<u>0</u>
Nečerpaná výše přijaté Státní záruky	<u>157 218</u>	<u>158 000</u>

ČNB netvoří prozatím rezervu na případná plnění ze Slibu odškodnění, protože případy plnění ze Slibu odškodnění, které by nebyly kryty Státní zárukou dosud nenastaly a ČNB v současné době nemůže spolehlivě stanovit konečný objem případných plnění ČSOB ze soudních sporů nebo škod, které ČSOB utrpí, na něž se Státní záruka nevztahuje a tudíž by mohly být nákladem ČNB.

V případě, že bude ČSOB požadovat úhradu plnění ze Slibu odškodnění, ČNB má podle smlouvy uhradit příslušnou částku do pěti pracovních dnů od obdržení požadavku na úhradu škody. Platební kalendář plnění ze Státní záruky je následující:

30 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)

Investiční a Poštovní banka, a.s. (pokračování)

<u>Částka uplatněná ČNB</u>	<u>Splatnost</u>
nejvýše 2 miliardy Kč	v témže kalendářním roce
vyšší než 2 miliardy Kč, avšak nejvýše 5 miliard Kč	2 miliardy Kč v témže kalendářním roce; zbytek částky v následujícím kalendářním roce
vyšší než 5 miliard Kč	2 miliardy Kč v témže kalendářním roce; 3 miliardy v následujícím kalendářním roce; zbytek částky do tří let ode dne, kdy ČNB o úhradu požádá

31 TRANSAKCE SE SPŘÍZNĚNÝMI STRANAMI

Spřízněné strany jsou definovány takto:

- členové Bankovní rady, vedoucí zaměstnanci a jejich příbuzní;
- společnosti, v nichž členové Bankovní rady a vedoucí zaměstnanci drží větší než 10% majetkovou účast;
- dceřiné společnosti Banky;
- ČF.

Transakce se spřízněnými stranami, včetně vedení a zaměstnanců ČNB, byly prováděny za stejných podmínek a úrokových sazeb, jako srovnatelné transakce s jinými klienty realizovanými ve shodné době a podle názoru vedení Banky nebyla v těchto případech použita jiná než obvyklá úroková sazba a tyto vklady nevykazují odlišné riziko likvidity či jiné nepříznivé faktory.

Účel a základní aktivity ČF jsou popsány v bodu 30. ČNB uzavřela obchody s ČF při výkonu její role ve stabilizaci bankovního sektoru. Úvěry byly poskytnuty za obvyklé úrokové sazby.

32 NÁSLEDNÉ UDÁLOSTI

Vedení ČNB nejsou známy žádné následné události, které by měly významný vliv na účetní závěrku.